

Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju w sierpniu 2018 r.

Socio-economic situation of the country in August 2018

Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju w sierpniu 2018 r.

Socio-economic situation of the country in August 2018

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Opracowań Statystycznych
Statistics Poland, Statistical Products Department

pod kierunkiem

supervised by

Magdaleny Ambroch

Zespół autorski

Editorial team

Marta Bendowska, Dominika Borek, Anna Kozera, Joanna Kozłowska, Marcin Marikin, Teresa Nowak,
Marcin Safader, Anna Zielkowska, Maciej Żelechowski

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Anna Korczak-Żydaczewska, Elżbieta Lisiak, Urszula Wilczyńska, Marek Wilczyński

Autorzy ikon użytych na okładce

Icons used on the cover

Freepik, Kirensshastry i Pixel Perfect z Flaticon

Designed by Freepik, Kirensshastry i Pixel Perfect from Flaticon

ISSN 1505–6449

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła.

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source.

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208.

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji — tel. (22) 608 32 10, 608 38 10
Zam. 422/2018/nakł. 280

Spis treści

Contents

Synteza.....	5
<i>Executive Summary</i>	
Rynek pracy.....	9
<i>Labour market</i>	
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne.....	18
<i>Wages and salaries; social benefits</i>	
Ceny.....	22
<i>Prices</i>	
Rolnictwo.....	30
<i>Agriculture</i>	
Przemysł.....	37
<i>Industry</i>	
Budownictwo.....	43
<i>Construction</i>	
Budownictwo mieszkaniowe.....	46
<i>Housing construction</i>	
Rynek wewnętrzny.....	49
<i>Domestic market</i>	
Transport.....	52
<i>Transport</i>	
Bilans płatniczy.....	54
<i>Balance of payments</i>	
Handel zagraniczny.....	57
<i>Foreign trade</i>	
Wyniki finansowe banków.....	65
<i>Financial results of banks</i>	
Wyniki finansowe ubezpieczycieli.....	68
<i>Financial results of insurance companies</i>	
Produkt krajowy brutto.....	71
<i>Gross domestic product</i>	
Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju.....	74
<i>Selected indicators regarding the economic situation of the country</i>	
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne.....	78
<i>Main macroeconomic indicators</i>	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>	Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło <i>magnitude zero</i>	Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe <i>not applicable</i>
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit</i>	„W tym” <i>“Of which”</i>	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit</i>	Comma (,)	<i>used in figures represents the decimal point</i>
Kropka (.)	oznacza zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych <i>data not available or not reliable</i>		

Skróty

Abbreviations

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>	Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
tys. <i>thous.</i>	tysiąc <i>thousand</i>	kg	kilogram <i>kilogramme</i>
mln	milion <i>million</i>	szt. <i>pc.</i>	sztuka <i>piece</i>
mlrd	miliard <i>billion</i>	l	litr <i>litre</i>
p.proc.	punkt procentowy <i>percentage point</i>	hl	hektolitr <i>hectolitre</i>
zł <i>zl</i>	złoty <i>zloty</i>	t	tona <i>tonne</i>
USD	dolar USA <i>US dollar</i>	dt	decytona <i>decitonne</i>
EUR	euro <i>euro</i>		
CHF	frank szwajcarski <i>Swiss franc</i>		
UE <i>EU</i>	Unia Europejska <i>European Union</i>		

Synteza

Rynek pracy w sierpniu 2018 r.

przeciętne zatrudnienie
w sektorze przedsiębiorstw +3,4% r/r

stopa bezrobocia
rejestrowanego (stan w końcu
okresu) 5,8%

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w sierpniu 2018 r.

nominalne +6,8% r/r
realne +4,6% r/r

Przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto w sierpniu 2018 r.

z pozarolniczego systemu
ubezpieczeń społecznych
nominalne +4,8% r/r
realne +2,7% r/r

rolników indywidualnych
nominalne +2,2% r/r
realne +0,2% r/r

Rolnictwo w sierpniu 2018 r.

Ceny w sierpniu 2018 r.

ceny towarów i usług
konsumpcyjnych +2,0% r/r

ceny produkcji w przemyśle +3,0% r/r
ceny produkcji w budownictwie +3,2% r/r

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło w skali roku w nieco wolniejszym tempie niż w poprzednich miesiącach. Obserwowano dalszy spadek bezrobocia rejestrowanego. Według wyników badania popytu na pracę w I półroczu br. utworzono więcej nowych miejsc pracy niż przed rokiem; jednocześnie zwiększyła się skala likwidacji miejsc pracy.

Tempo wzrostu przeciętnych miesięcznych nominalnych i realnych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw było nieco wolniejsze niż przed miesiącem.

Dynamika nominalnych i realnych emerytur i rent brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych umocniła się; tempo wzrostu świadczeń rolników indywidualnych było nieznacznie słabsze niż przed miesiącem.

Na rynku rolnym ceny większości podstawowych produktów roślinnych i pochodzenia zwierzęcego kształtowały się powyżej poziomu sprzed roku; niższe były jedynie ceny żywca wieprzowego oraz mleka. Według wstępnych wyników czerwcowego badania wyższe niż przed rokiem było pogłowie trzody chlewnej oraz bydła.

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych był zbliżony do notowanego w dwóch poprzednich miesiącach. Zwolniła dynamika cen żywności i napojów bezalkoholowych. Nadal wysoki, ale nieco słabszy niż w lipcu br., był wzrost cen w zakresie transportu. Przyspieszyło tempo wzrostu cen towarów i usług związanych z mieszkaniem.

Dynamika cen producentów w przemyśle była wolniejsza niż w poprzednich miesiącach, a w budownictwie – szybsza.

Produkcja sprzedana przemysłu w sierpniu 2018 r.

niewyrównana sezonowo	+5,0% r/r
wyrównana sezonowo	+5,0% r/r

Produkcja sprzedana przemysłu wzrosła w skali roku w mniejszym stopniu niż przed miesiącem. Wyższa niż przed rokiem była sprzedaż w większości sekcji przemysłu, z wyjątkiem wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. Wzrost produkcji notowano we wszystkich głównych grupowaniach przemysłowych, najszybszy – w przypadku dóbr inwestycyjnych.

Produkcja budowlano-montażowa w sierpniu 2018 r.

niewyrównana sezonowo	+20,0% r/r
wyrównana sezonowo	+19,0% r/r

Tempo wzrostu produkcji budowlano-montażowej było zbliżone do notowanego w poprzednich miesiącach. Sprzedaż robót budowlanych zwiększyła się we wszystkich działach budownictwa; najbardziej – w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej.

Sprzedaż w sierpniu 2018 r.

sprzedaż detaliczna	+6,7% r/r
sprzedaż usług w transporcie	+14,6% r/r

Sprzedaż detaliczna wzrosła w skali roku w wolniejszym tempie niż w dwóch poprzednich miesiącach. Nieco przyspieszyła dynamika sprzedaży usług w transporcie.

Handel zagraniczny w okresie styczeń–lipiec 2018 r.

eksport	+4,7% r/r
import	+6,9% r/r

Dynamika eksportu i importu była wolniejsza niż w okresie styczeń–lipiec ub. roku. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem wobec dodatniego przed rokiem. Wzrosły obroty ze wszystkimi grupami krajów. Wskaźnik terms of trade w okresie styczeń–czerwiec br., podobnie jak rok wcześniej, kształtował się niekorzystnie.

Koniunktura gospodarcza we wrześniu 2018 r.

Ogólny klimat koniunktury w przetwórstwie przemysłowym oceniany jest korzystnie, podobnie jak przed miesiącem. W sekcji budownictwo przedsiębiorcy formułują mniej optymistyczne niż w sierpniu br. oceny ogólnego klimatu koniunktury, a w jednostkach handlu detalicznego – nieco bardziej pozytywne.

Koniunktura konsumencka we wrześniu 2018 r.

Nastroje konsumenckie, zarówno dotyczące bieżących, jak i oczekiwanych tendencji konsumpcji indywidualnej, są nieco bardziej pozytywne niż przed miesiącem. Najbardziej poprawiły się oceny obecnej i przyszłej sytuacji ekonomicznej kraju oraz opinie dotyczące możliwości przyszłego oszczędzania pieniędzy.

Executive Summary

Labour market in August 2018

average paid employment in enterprise sector	+3.4% y/y
registered unemployment rate (as of the end of period)	5.8%

The average paid employment in the enterprise sector increased in annual terms to a slightly smaller extent than in the previous months. A further decrease in the registered unemployment was observed.

According to the results of the labour demand survey in the 1st half of 2018, more new jobs were created than a year before; simultaneously, an increase in the number of jobs liquidated was observed.

Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector in August 2018

nominal	+6.8% y/y
real	+4.6% y/y

The growth rate of the average monthly nominal and real gross wages and salaries in the enterprise sector was slightly slower than a month before.

Average monthly gross retirement and other pensions in August 2018

from non-agricultural social security system	
nominal	+4.8% y/y
real	+2.7% y/y
of farmers	
nominal	+2.2% y/y
real	+0.2% y/y

The dynamics of average nominal gross retirement and other pensions from non-agricultural social security system strengthened; the increase rate of benefits of farmers was slightly weaker than in the previous month.

Agriculture in August 2018

In the agricultural market, prices of most basic crop and animal products were above the level observed a year before; only the prices of pigs for slaughter and milk were lower. According to the preliminary results of the survey conducted in June 2018, the livestock of pigs and cattle was higher than a year before.

Prices in August 2018

prices of consumer goods and services	+2.0% y/y
--	-----------

The annual growth rate of prices of consumer goods and services was similar to the one recorded in the two previous months. The dynamics of food and non-alcoholic beverages slowed down. The growth in prices of goods and services associated with transport was still high, though slightly weaker than in July 2018. The growth rate of prices of goods and services related to dwelling accelerated.

producer prices in industry	+3.0% y/y
producer prices in construction	+3.2% y/y

The dynamics of producer prices in industry was slower than in previous months, and in construction – faster.

Sold production of industry in August 2018

seasonally unadjusted	+5.0% y/y
seasonally adjusted	+5.0% y/y

Sold production of industry increased in annual terms to a lesser extent than a month ago. Higher than a year before was the sold production in most sections of industry, with the exception of electricity, gas, steam and air conditioning supply. Production growth was recorded in all main industrial groupings, the fastest one – in capital goods.

Construction and assembly production in August 2018

seasonally unadjusted	+20.0% y/y
seasonally adjusted	+19.0% y/y

The pace of annual growth in construction and assembly production was similar to the one recorded in the previous months. The sale of construction works increased in all sections of construction; to the greatest extent – in entities specialising in civil engineering.

Sales in August 2018

retail sales	+6.7% y/y
sales of services in transport	+14.6% y/y

Retail sales increased in annual terms at a slower pace than in the two previous months. The dynamics of sales of services in transport slightly accelerated.

Foreign trade in January–July 2018

exports	+4.7% y/y
imports	+6.9% y/y

The annual dynamics of exports and imports was slower than in January-July 2017. The exchange closed with a negative balance against the positive one a year before. The increase was observed in turnover with all groups of countries. The terms of trade index in January-June 2018 was unfavourable, similarly as a year before.

Business tendency in September 2018

The general business tendency climate in manufacturing is assessed favourably, similarly as a month before. In construction entrepreneurs express less optimistic assessments of the general business tendency climate than in August 2018, and in retail trade units - slightly more positive.

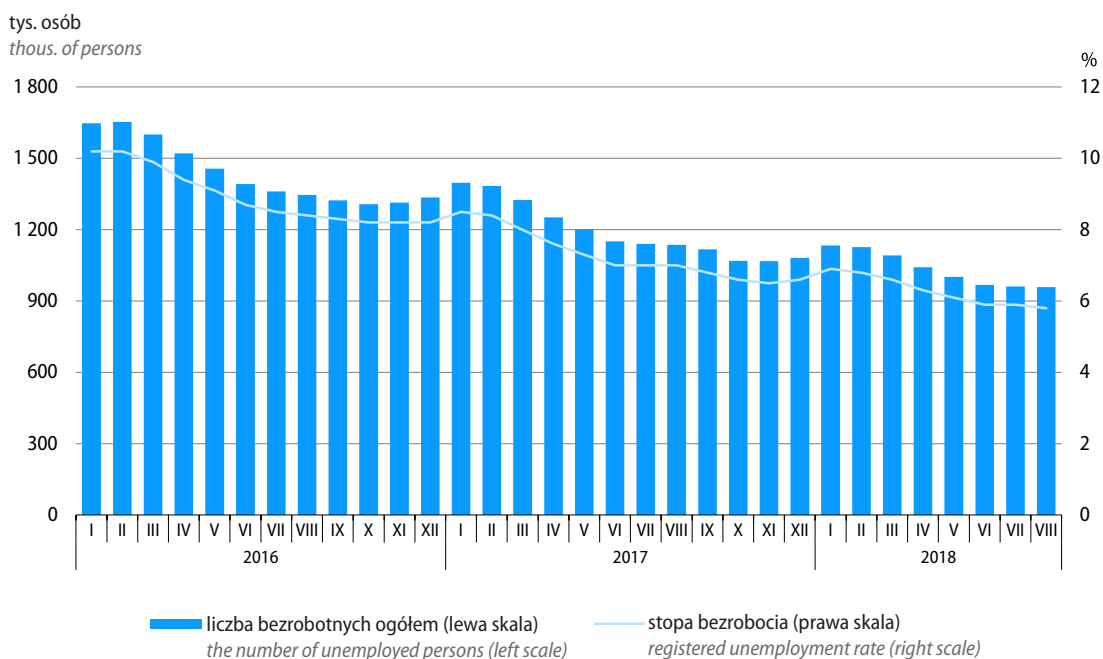
Consumer tendency in September 2018

Consumer sentiments, both regarding current and expected tendencies of individual consumption, are slightly more positive than a month before. The indications regarding current and predicted economic situation of the country as well as opinions on the future possibility of saving money improved the most.

Rynek pracy Labour market

W sierpniu br. wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku był nieco słabszy od notowanego w poprzednich miesiącach. Obserwowano dalszy spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych i stopy bezrobocia. Według wyników badania popytu na pracę, w I półroczu br. utworzono więcej nowych miejsc pracy niż w analogicznym okresie ub. roku; jednocześnie zwiększyła się liczba zlikwidowanych miejsc pracy.

Wykres 1. Bezrobocie rejestrowane
Chart 1. Registered unemployment

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw¹ w sierpniu br. ukształtowało się na poziomie 6229,1 tys. osób i było o 3,4% większe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 3,5% w lipcu br.). Najbardziej zwiększyło się zatrudnienie w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 7,8%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 7,1%), budownictwie (o 5,2%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 4,6%) oraz informacji i komunikacji (o 4,2%). Wzrost zatrudnienia (w granicach 3,0%–0,2%) notowano również w handlu; naprawie pojazdów samochodowych, przetwórstwie przemysłowym, dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji, administrowaniu i działalności wspierającej oraz górnictwie i wydobywaniu. Spadek zatrudnienia w skali roku wystąpił w obsłudze rynku nieruchomości (o 1,4%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,7%).

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

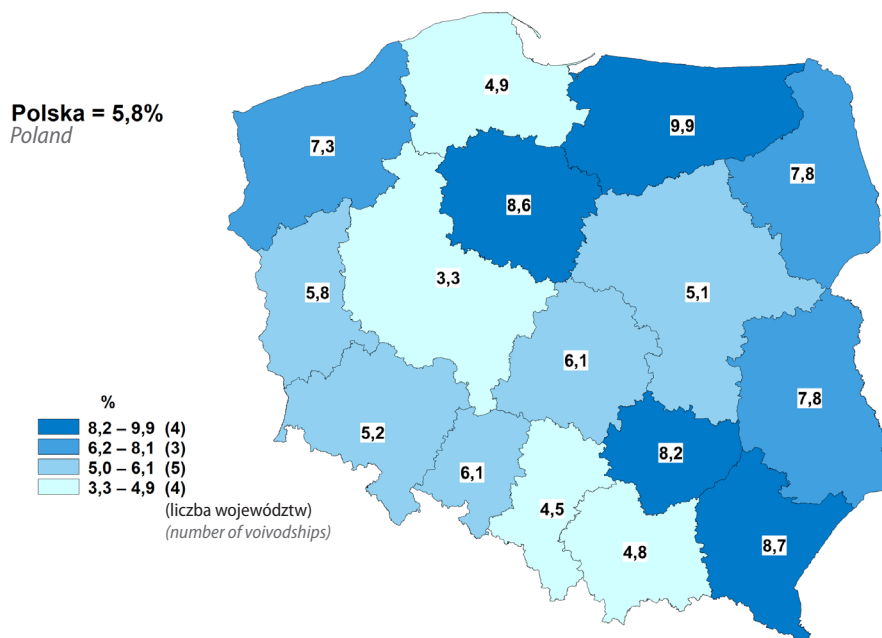
Tablica 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
Table 1. Average paid employment in enterprise sector

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2018		2017		2018	
	w tys. <i>in thous.</i>	VIII		I–VIII		w tys. <i>in thous.</i>
		analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>				
Sektor przedsiębiorstw <i>Enterprise sector</i>	6229,1	103,4	104,6	104,5	103,7	6219,1
w tym: <i>of which:</i>						
Przemysł <i>Industry</i>	2718,9	102,4	103,2	103,2	102,7	2716,0
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	129,2	100,2	96,4	94,9	100,0	129,7
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	2348,3	102,7	103,9	104,0	103,1	2345,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	115,0	99,3	98,5	98,4	99,3	115,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	126,4	102,5	102,7	102,6	102,1	125,6
Budownictwo <i>Construction</i>	404,6	105,2	101,4	100,2	105,5	403,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	1277,9	103,0	104,7	104,8	103,3	1277,0
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	583,3	107,1	106,4	107,2	106,5	580,6
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	123,0	104,6	109,3	109,4	104,2	120,7
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	228,4	104,2	108,3	108,4	104,0	226,1
Obsługa rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>	95,1	98,6	104,2	104,6	98,7	95,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a <i>Professional, scientific and technical activities^a</i>	221,2	107,8	107,7	107,0	108,0	218,9
Administrowanie i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>	422,5	101,4	109,8	109,2	103,5	424,8

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.
a Does not include divisions: Research and experimental development and Veterinary activities.

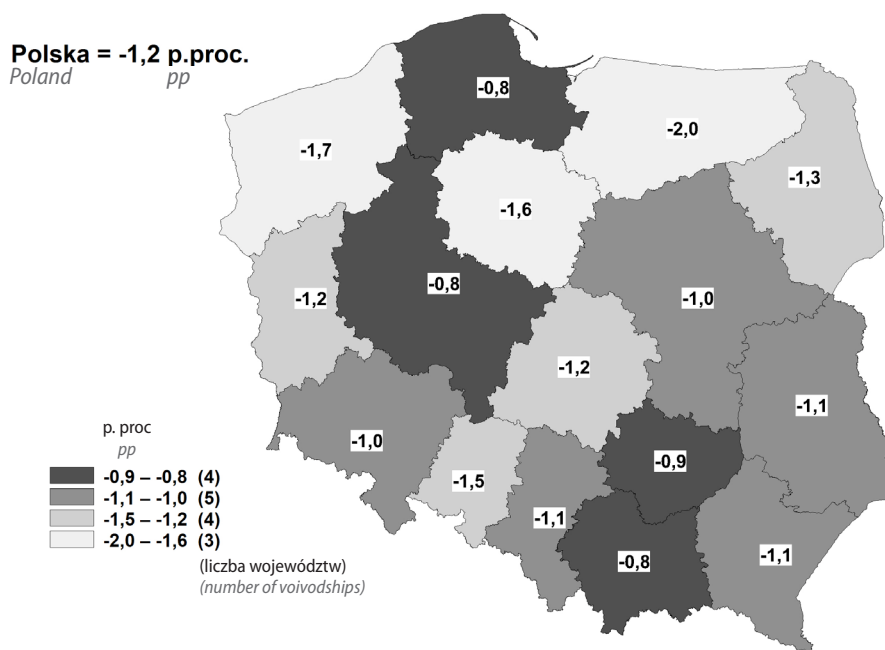
Mapa 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego stan w końcu sierpnia 2018 r.

Map 1. Registered unemployment rate as of the end of August 2018

Mapa 2. Zmiany stopy bezrobocia rejestrowanego sierpień 2018 r. do sierpnia 2017 r.

Map 2. Registered unemployment rate changes August 2018 to August 2017

Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu, w sierpniu br. wyższy niż przeciętnie wzrost zatrudnienia w skali roku obserwowano w przedsiębiorstwach zajmujących się transportem lądowym i rurociągowym (9,4%), robotami budowlanymi specjalistycznymi (5,9%), produkcją maszyn i urządzeń oraz budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (po 5,4%), handlem hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawą (5,0%), budową budynków (4,3%), produkcją pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (3,8%), produkcją wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny oraz produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (po 3,7%). Niższe niż w sierpniu ub. roku zatrudnienie notowano w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją odzieży (o 3,0%) oraz wydobywaniem węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 0,7%).

W okresie styczeń–sierpień br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 6219,1 tys. osób, tj. było o 3,7% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku.

W końcu sierpnia br. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy ukształtowała się na poziomie 958,6 tys., tj. zmniejszyła się zarówno w porównaniu z lipcem br. (o 3,2 tys., tj. o 0,3%), jak i z sierpniem ub. roku (o 177,5 tys., tj. o 15,6%). **Stopa bezrobocia rejestrowanego** wyniosła 5,8%, tj. mniej niż przed miesiącem (o 0,1 p.proc.) i niż przed rokiem (o 1,2 p.proc.).

Stopa bezrobocia w województwach kształtowała się w granicach od 3,3% w wielkopolskim do 9,9% w warmińsko-mazurskim. W porównaniu z lipcem br. zmniejszyła się ona w dwóch województwach: kujawsko-pomorskim oraz łódzkim (po 0,1 p.proc.), a zwiększyła się jedynie w pomorskim (również o 0,1 p.proc.). W pozostałych województwach stopa bezrobocia nie uległa zmianie. W porównaniu z sierpniem ub. roku stopa bezrobocia zmniejszyła się we wszystkich województwach, w największym stopniu w warmińsko-mazurskim, zachodniopomorskim, kujawsko-pomorskim oraz opolskim (w granicach 2,0 p.proc.–1,5 p.proc.), a w najmniejszym – w małopolskim, pomorskim oraz wielkopolskim (po 0,8 p.proc.).

W **strukturze bezrobotnych** zarejestrowanych udział kobiet w końcu sierpnia br. był wyższy niż przed rokiem o 1,1 p.proc. i wyniósł 57,5%. Zmniejszył się odsetek osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku (o 0,5 p.proc. do 85,0%), osób dotychczas niepracujących (o 0,4 p.proc. do 13,6%) oraz absolwentów (o 0,2 p.proc. do 2,5%). Osób bezrobotnych nieposiadających kwalifikacji zawodowych w końcu sierpnia br. było 293,8 tys., co stanowiło 30,6% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych (o 0,1 p.proc. więcej niż przed rokiem).

Spośród osób bezrobotnych znajdujących się w **szczególnej sytuacji na rynku pracy**, w stosunku do sierpnia ub. roku, zmniejszył się udział następujących kategorii w liczbie zarejestrowanych ogółem:

- osób długotrwale bezrobotnych² (o 2,0 p.proc. do 53,5%),
- osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia (o 1,8 p.proc. do 26,6%),
- osób bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia (o 0,2 p.proc. do 26,1%, w tym udział osób w wieku poniżej 25 roku życia obniżył się o 0,5 p.proc. i wyniósł 12,0%),
- osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (o 0,1 p.proc. do 2,0%).

Zwiększył się natomiast odsetek osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 roku życia (o 2,0 p.proc. do 21,4%). Na podobnym poziomie, jak w analogicznym miesiącu ub. roku ukształtował się odsetek osób bezrobotnych:

- niepełnosprawnych (6,3%),
- posiadających dziecko niepełnosprawne w wieku do 18 roku życia (0,2%).

² Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

W sierpniu br. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 133,1 tys., tj. obniżyła się zarówno w porównaniu z poprzednim miesiącem (o 3,5%), jak i w skali roku (o 15,9%). Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem był zbliżony do notowanego przed rokiem i wyniósł 81,4%. Zmniejszył się odsetek osób długotrwale bezrobotnych, dotychczas niepracujących, absolwentów oraz zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Zwiększył się natomiast odsetek osób zamieszkałych na wsi oraz osób bez kwalifikacji zawodowych.

Tablica 2. Liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych
Table 2. *Newly registered unemployed*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	VIII 2017		VIII 2018			VIII 2017	
	w tys. <i>in thous.</i>	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	okres poprzedni= =100 <i>previous period=100</i>	w tys. <i>in thous.</i>	w % bezrobotnych nowo zarejestrowanych <i>in % of newly registered unemployed</i>		
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem <i>Newly registered unemployed – in total</i>	158,1	94,8	84,1	96,5	133,1	x	x
Z liczby ogółem – bezrobotni: <i>Of total – registered unemployed:</i>							
zarejestrowani po raz kolejny <i>reentrants to unemployment rolls</i>	128,8	94,9	84,1	96,7	108,3	81,4	81,5
dotychczas niepracujący <i>previously not employed</i>	25,4	90,3	77,8	103,9	19,8	14,9	16,1
absolwenci ^a <i>graduates^a</i>	14,6	89,1	76,1	95,5	11,1	8,3	9,2
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy <i>terminated for company reasons</i>	5,1	75,9	82,2	92,0	4,2	3,1	3,2
zamieszkali na wsi <i>living in rural areas</i>	67,3	95,4	84,8	96,0	57,0	42,9	42,5
bez kwalifikacji zawodowych <i>without occupational qualifications</i>	45,9	95,9	84,7	102,0	38,9	29,2	29,0
długotrwale bezrobotni ^b <i>long-term unemployed^b</i>	46,8	83,8	78,0	104,7	36,5	27,4	29,6

a Zaliczono osoby, dla których okres od momentu zakończenia nauki do momentu rejestracji nie przekroczył 12 m-cy.
b Zaliczono osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

a *Unemployed graduates include the persons registered within the period of 12 months since the completion of education.*
b *Long-term unemployed persons include the persons who stayed in the registers of the powiat labour office for the overall period exceeding 12 months in the last two years, excluding the periods of trainee-ship occupational preparation of adult at the workplace.*

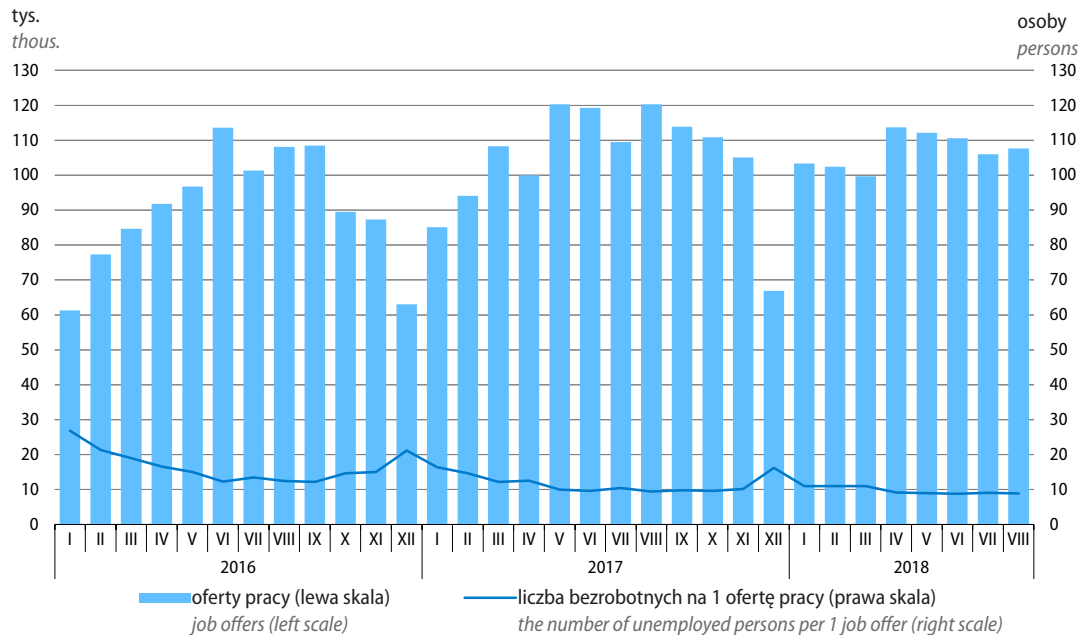
Z ewidencji bezrobotnych w sierpniu br. **skreślono** 136,2 tys. osób, tj. mniej niż przed miesiącem (o 5,4%) i przed rokiem (o 15,9%). Główną przyczynę wyrejestrowania nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 64,2 tys. osób (tj. mniej niż przed miesiącem – o 2,7% i przed rokiem – o 15,6%). Udział osób, które podjęły pracę w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się o 0,2 p.proc. w skali roku, do 47,2%. Niższa niż przed rokiem była zarówno liczba osób, które podjęły pracę subsydiowaną, jak i tych, które podjęły pracę niesubsydiowaną. Wśród osób wykreślonych z ewidencji wzrósł udział osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego, osób, które nie potwierdziły gotowości do podjęcia pracy oraz osób, które rozpoczęły szkolenie lub staż. Zmniejszył się natomiast udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku nabycia praw emerytalnych lub rentowych oraz w wyniku nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego.

Tablica 3. Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji urzędów pracy według przyczyn
 Table 3. *Unemployed persons removed from unemployment rolls by reasons*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	VIII 2017		VIII 2018			VIII 2017	
	w tys. <i>in thous.</i>	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	okres poprzedni= =100 <i>previous period=100</i>	w tys. <i>in thous.</i>	w % bezrobotnych wyrejestrowanych <i>in % of unemployed persons removed from unemployment rolls</i>		
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem <i>Unemployed persons removed from unemployment rolls – in total</i>	162,0	89,3	84,1	94,6	136,2	x	x
Z liczby ogółem – bezrobotni, którzy: <i>Of total – unemployed persons, who:</i>							
podjęli pracę <i>took work</i>	76,1	89,8	84,4	97,3	64,2	47,2	47,0
niesubsydiowaną <i>unsubsidised</i>	58,6	86,4	87,6	99,5	51,4	37,7	36,2
subsydiowaną <i>subsidised</i>	17,6	103,0	73,4	89,4	12,9	9,5	10,8
rozpoczęli szkolenie lub staż <i>started training or traineeship</i>	15,0	99,9	85,1	88,9	12,8	9,4	9,3
nie potwierdzili gotowości do podję- cia pracy <i>did not confirm availability for work</i>	34,4	82,1	84,5	91,5	29,1	21,4	21,2
dobrowolnie zrezygnowali ze statusu bezrobotnego <i>voluntarily resigned from the status of unemployed</i>	11,9	92,6	90,6	100,5	10,8	7,9	7,3
nabyli prawa emerytalne lub rentowe <i>acquired the right to retirement pay pension</i>	1,7	100,8	36,8	92,1	0,6	0,5	1,1
nabyli uprawnienia do świadczenia przedemerytalnego <i>acquired the right to pre-retirement allowances</i>	2,1	73,5	59,3	88,1	1,2	0,9	1,3

Wykres 2. Oferty pracy stan w końcu miesiąca

Chart 2. Job offers as of the end of a month

Do urzędów pracy w sierpniu br. zgłoszono 131,3 tys. **ofert zatrudnienia**³, tj. więcej niż przed miesiącem (o 0,7%) i mniej niż przed rokiem (o 14,9%). Liczba ofert z sektora publicznego zmniejszyła się zarówno w skali miesiąca, jak i roku. Ofert z sektora prywatnego było więcej niż przed miesiącem, ale mniej niż w sierpniu ub. roku. Oferty z sektora publicznego stanowiły 9,5% ogółu ofert (wobec 9,7% w lipcu br. i 9,5% przed rokiem). W końcu sierpnia br. oferty zatrudnienia niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 29,6% ogółu ofert (wobec 26,4% w lipcu br. i 24,9% w sierpniu ub. roku).

W końcu sierpnia br. zadeklarowano więcej niż przed miesiącem, ale mniej niż przed rokiem zwolnień grupowych – 115 zakładów **zadeklarowało zwolnienie** 14,0 tys. pracowników, w tym 1,9 tys. osób z sektora publicznego (w końcu lipca br. odpowiednio 119 zakładów, 12,8 tys. pracowników, w tym 2,5 tys. z sektora publicznego, natomiast w końcu sierpnia ub. roku – 190 zakładów, 15,1 tys. pracowników, w tym 3,6 tys. z sektora publicznego).

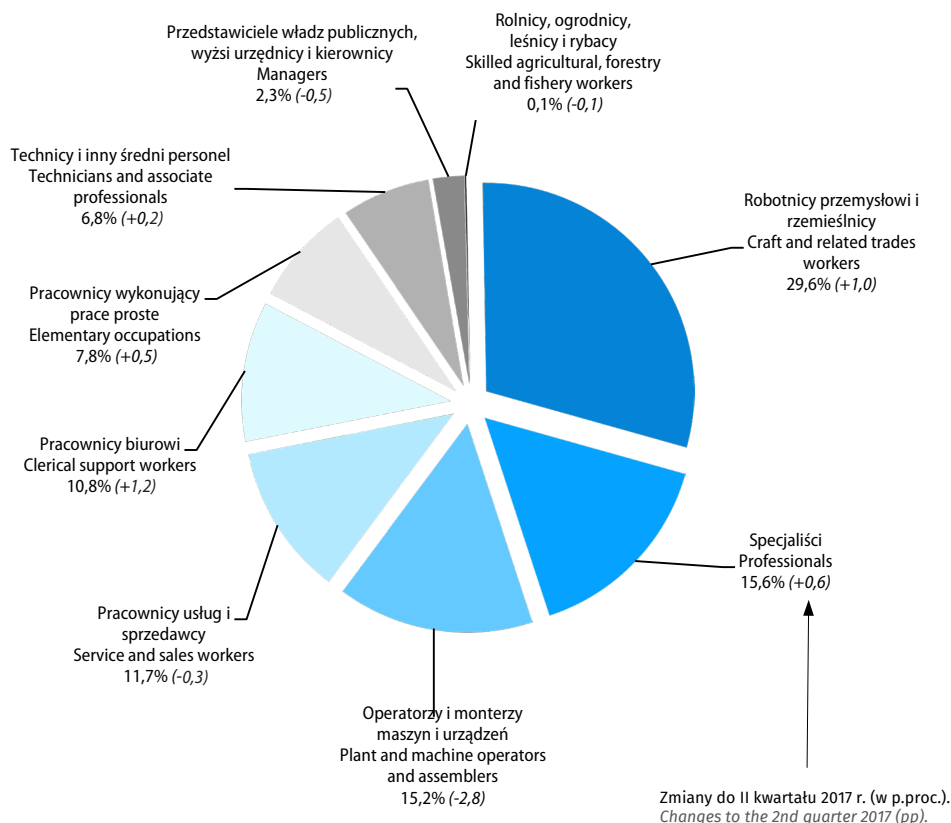
Według wyników kwartalnego badania **popytu na pracę** w końcu II kwartału br. liczba **wolnych miejsc pracy** wyniosła 164,7 tys. i była o 35,0% wyższa niż przed rokiem. Wolnymi miejscami pracy dysponowało 56,1 tys. podmiotów, tj. 7,3% jednostek ogółem (wobec 43,9 tys. podmiotów, tj. 5,7% jednostek ogółem przed rokiem). Wzrost liczby wolnych miejsc pracy odnotowano we wszystkich kategoriach wielkości podmiotów: w jednostkach o liczbie pracujących poniżej 10 osób – o 27,1%, 10–49 osób – o 39,1% i powyżej 49 osób – o 39,4%. W porównaniu z sytuacją sprzed roku, w strukturze wolnych miejsc pracy według sekcji najbardziej zwiększył się udział budownictwa (o 3,2 p.proc. do 18,7%) oraz handlu; naprawy pojazdów samochodowych (o 1,9 p.proc. do 17,0%). Wzrósł również udział m.in. działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 0,6 p.proc. do 4,9%), opieki zdrowotnej i pomocy społecznej (o 0,5 p.proc. do 3,8%) oraz edukacji (o 0,5 p.proc. do 1,9%). Obniżył się natomiast udział przetwórstwa przemysłowego (o 3,0 p.proc. do 23,3%), transportu i gospodarki magazynowej (o 1,5 p.proc. do 8,0%) oraz działalności finansowej i ubezpieczeniowej (o 1,0 p.proc. do 1,6%).

3 Dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

W strukturze wolnych miejsc pracy według zawodów, w porównaniu z końcem II kwartału ub. roku, zwiększył się udział miejsc pracy dla pracowników biurowych (o 1,2 p.proc. do 10,8%), robotników przemysłowych i rzemieślników (o 1,0 p.proc. do 29,6%), specjalistów (o 0,6 p.proc. do 15,6%), pracowników wykonujących prace proste (o 0,5 p.proc. do 7,8%) oraz techników i innego średniego personelu (o 0,2 p.proc. do 6,8%). Zmniejszył się natomiast udział wolnych miejsc pracy przeznaczonych dla operatorów i monterów maszyn i urządzeń (o 2,8 p.proc. do 15,2%), przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (o 0,5 p.proc. do 2,3%) oraz pracowników usług i sprzedawców (o 0,3 p.proc. do 11,7%).

Wykres 3. Struktura wolnych miejsc pracy według zawodów w końcu II kwartału 2018 r.
 Chart 3. Structure of vacancies by occupations as of the end of the 2nd quarter 2018

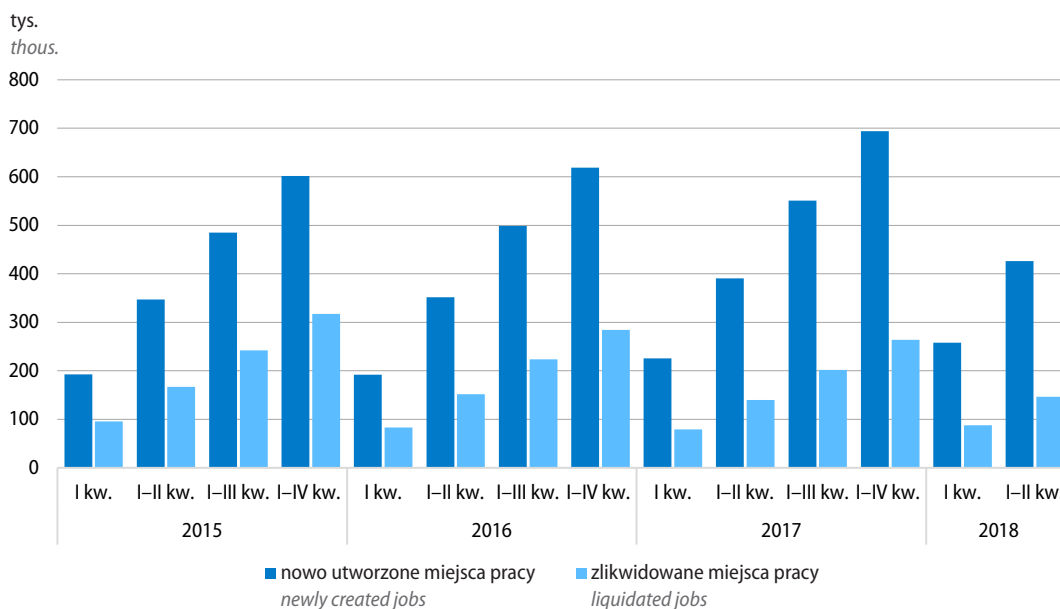
W okresie sześciu miesięcy br. **utworzono 426,0 tys. nowych miejsc pracy**, tj. o 9,0% więcej niż przed rokiem. Wzrost odnotowano we wszystkich kategoriach wielkości podmiotów; największy w jednostkach o liczbie pracujących 10–49 osób (o 19,0%). W podmiotach o liczbie pracujących powyżej 49 osób liczba nowo utworzonych miejsc pracy wzrosła o 12,3%, a w jednostkach o liczbie pracujących poniżej 10 osób – o 2,3%. W ogólnej liczbie nowych miejsc pracy zwiększył się udział stanowisk utworzonych m.in. w budownictwie (o 1,0 p.proc. do 13,9%), edukacji (o 0,9 p.proc. do 3,6%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 0,6 p.proc. do 6,4%) oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (o 0,3 p.proc. do 2,9%). Zmniejszył się natomiast udział stanowisk utworzonych m.in. w przetwórstwie przemysłowym (o 0,6 p.proc. do 19,2%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 0,6 p.proc. do 6,5%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 0,4 p.proc. do 6,1%) oraz informacji i komunikacji (o 0,3 p.proc. do 3,9%).

Spośród nowo utworzonych miejsc pracy w końcu II kwartału br. wolnych było jeszcze 42,5 tys. miejsc – najwięcej w budownictwie (20,6%), przetwórstwie przemysłowym (19,8%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (19,0%).

W okresie styczeń–czerwiec br. **zlikwidowano** 146,7 tys. miejsc pracy, tj. o 4,8% więcej niż przed rokiem. Zwiększyła się liczba zlikwidowanych miejsc pracy w jednostkach o liczbie pracujących 10–49 osób (o 18,3%) i poniżej 10 osób (o 9,7%). Skala likwidacji miejsc pracy zmniejszyła się natomiast w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 49 osób (o 19,4%). W strukturze zlikwidowanych miejsc pracy ogółem według sekcji, w porównaniu z I półroczem ub. roku, zwiększył się udział miejsc zlikwidowanych m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 3,5 p.proc. do 30,9%), budownictwie (o 1,1 p.proc. do 12,7%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 0,7 p.proc. do 6,3%). Zmniejszył się natomiast udział miejsc zlikwidowanych m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 1,7 p.proc. do 5,2%), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (o 1,2 p.proc. do 2,1%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 1,0 p.proc. do 4,0%), górnictwie i wydobywaniu (o 0,7 p.proc. do 0,2%) oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (o 0,5 p.proc. do 1,7%).

Wykres 4. Nowo utworzone i zlikwidowane miejsca pracy

Chart 4. Newly created and liquidated jobs

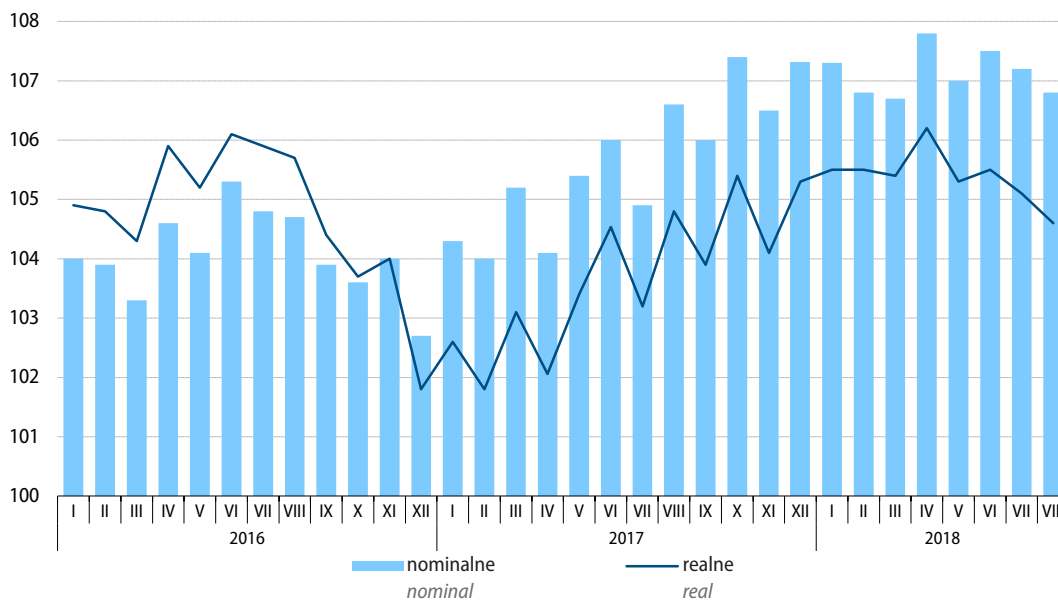
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

Wages and salaries; social benefits

W sierpniu br. przeciętne nominalne i realne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosły w skali roku w mniejszym stopniu niż w poprzednim miesiącu. Przyspieszyła dynamika nominalnych i realnych emerytur i rent brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. Świadczenia emerytalno-rentowe rolników indywidualnych oraz ich siła nabywcza wzrosły w nieco słabszym tempie niż przed miesiącem.

Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 5. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector corresponding period of previous year=100

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw¹ w sierpniu br. wyniosło 4798,27 zł i było wyższe niż przed rokiem o 6,8% (wobec wzrostu o 7,2% w lipcu br. oraz o 6,6% w sierpniu ub. roku). Wzrost płac wystąpił w większości sekcji, w tym najwyższy w budownictwie (o 10,4%) oraz w zakwaterowaniu i gastronomii (o 8,9%). Szybciej niż przeciętnie wzrosły również płace w przetwórstwie przemysłowym oraz administrowaniu i działalności wspierającej (po 7,3%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (7,1%), informacji i komunikacji (6,9%). Najwolniej rosły wynagrodzenia w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 5,2%), w transporcie i gospodarce magazynowej (o 5,5%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,6%). Niższe niż w sierpniu ub. roku były płace w górnictwie i wydobywaniu (o 1,9%), w tym spadek odnotowano w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 8,1%)

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu największy wzrost przeciętnych wynagrodzeń notowano w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 18,1%), w produkcji artykułów spożywczych (o 9,5%), produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 9,1%) oraz produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 9,0%). W najmniejszym stopniu wzrosły płace w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczip (o 2,6%) oraz w transporcie lądowym i rurociągowym (o 2,7%).

Tablica 4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto
Table 4. Average monthly gross wages and salaries

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2018		2017		2018	
	VIII		I–VIII			
	w zł <i>in zł</i>	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>			w zł <i>in zł</i>	
Sektor przedsiębiorstw <i>Enterprise sector</i>	4798,27	106,8	106,6	105,2	107,2	4777,59
w tym: <i>of which:</i>						
Przemysł <i>Industry</i>	4841,58	106,2	107,1	105,0	107,2	4810,97
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	7291,18	98,1	119,6	103,4	109,2	7192,19
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	4611,58	107,3	106,7	105,9	107,4	4577,47
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	7259,14	105,6	105,2	102,6	106,9	7363,86
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	4410,72	105,2	104,3	103,3	104,8	4364,29
Budownictwo <i>Construction</i>	5008,34	110,4	107,5	105,5	109,2	4821,81
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	4448,33	107,1	107,6	106,8	107,4	4484,92
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	4344,98	105,5	104,5	104,2	106,0	4259,55
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	3562,40	108,9	107,3	106,1	108,1	3511,42
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	8348,14	106,9	105,1	104,4	107,0	8418,27
Obsługa rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>	4945,38	106,8	104,7	105,8	105,4	4966,37
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a <i>Professional, scientific and technical activities^a</i>	6802,45	106,8	102,6	102,1	107,1	6965,72
Administrowanie i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>	3452,67	107,3	108,8	107,0	107,4	3418,66

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

a Does not include divisions: Research and experimental development and Veterinary activities.

W okresie styczeń–sierpień br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 4777,59 zł i było wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku o 7,2% (wobec wzrostu o 5,2% przed rokiem).

Kwota wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–sierpień br. była wyższa niż przed rokiem o 11,2% (wobec wzrostu o 9,9% w analogicznym okresie ub. roku).

W sierpniu br. **siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw** zwiększyła się w skali roku o 4,6% (w lipcu br. wzrost wyniósł 5,1%, a w sierpniu ub. roku – 4,8%). W okresie ośmiu miesięcy br. przeciętna płaca realna brutto była wyższa niż przed rokiem o 5,4% (wobec wzrostu o 3,3% w analogicznym okresie ub. roku).

Tablica 5. Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto

Table 5. Number of retirees and pensioners and average monthly gross benefit

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Liczba emerytów i rencistów <i>Number of retirees and pensioners</i>		Przeciętne miesięczne świadczenie brutto <i>Average monthly gross benefit</i>			
			VIII 2018		I–VIII 2018	
	w tys. <i>in thous.</i>	VIII 2017=100	w zł <i>in zł</i>	VIII 2017=100	w zł <i>in zł</i>	I–VIII 2017=100
Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych <i>Retirement and other pensions from non-agricultural social security system</i>	8042,2	104	2243,84	104,8	2211,65	104,1
emerytury <i>retirement pensions</i>	5917,3	108	2350,78	104,2	2314,67	103,4
renty z tytułu niezdolności do pracy <i>disability pensions</i>	801	88,3	1813,48	104,9	1795,91	105,1
renty rodzinne <i>survivors pensions</i>	1324	98,6	2026,23	103,8	2010,7	103,3
Emerytury i renty rolników indywidualnych <i>Retirement and other pensions of farmers</i>	1153,2	98,4	1222,03	102,2	1224,63	102,3

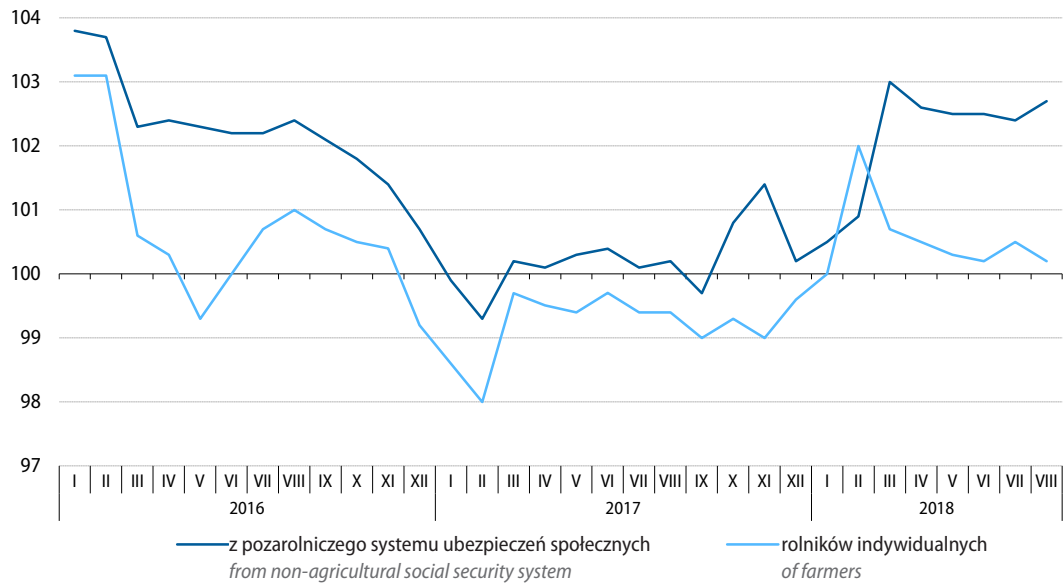
Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** w sierpniu br. była o 4,8% wyższa niż przed rokiem i wyniosła 2243,84 zł. W okresie styczeń–sierpień br. ukształtowała się ona na poziomie 2211,65 zł, tj. wzrosła w skali roku o 4,1%. Siła nabywcza przeciętnego świadczenia z tego systemu w sierpniu br. była wyższa niż przed rokiem o 2,7%, natomiast w okresie styczeń–sierpień br. wzrosła w skali roku o 2,1%.

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto rolników indywidualnych** w sierpniu br. była o 2,2% wyższa niż przed rokiem i wyniosła 1222,03 zł. W okresie styczeń–sierpień br. ukształtowała się ona na poziomie 1224,63 zł, tj. wzrosła w skali roku o 2,3%. Siła nabywcza przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto rolników indywidualnych w sierpniu br. zwiększyła się o 0,2% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, a w okresie ośmiu miesięcy br. wzrosła odpowiednio o 0,3%.

Kwota brutto **zasiłków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła w okresie styczeń–sierpień br. 922,1 mln zł, tj. o 15,4% mniej niż rok wcześniej. W sierpniu br. wypłacono bezrobotnym 107,9 mln zł, tj. o 1,8% więcej niż w lipcu br. oraz o 12,6% mniej niż przed rokiem.

Wykres 6. Przeciętna miesięczna emerytura i renta realna brutto analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 6. Average monthly real gross retirement and other pensions corresponding period of previous year=100

Wartość wypłat z tytułu **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** w sierpniu br. wyniosła 113,9 mln zł, tj. zmniejszyła się w skali roku o 36,0%. W okresie styczeń–sierpień br. wypłacono świadczenia z tego tytułu na kwotę ogółem 964,1 mln zł, tj. o 33,6% mniejszą niż w analogicznym okresie ub. roku.

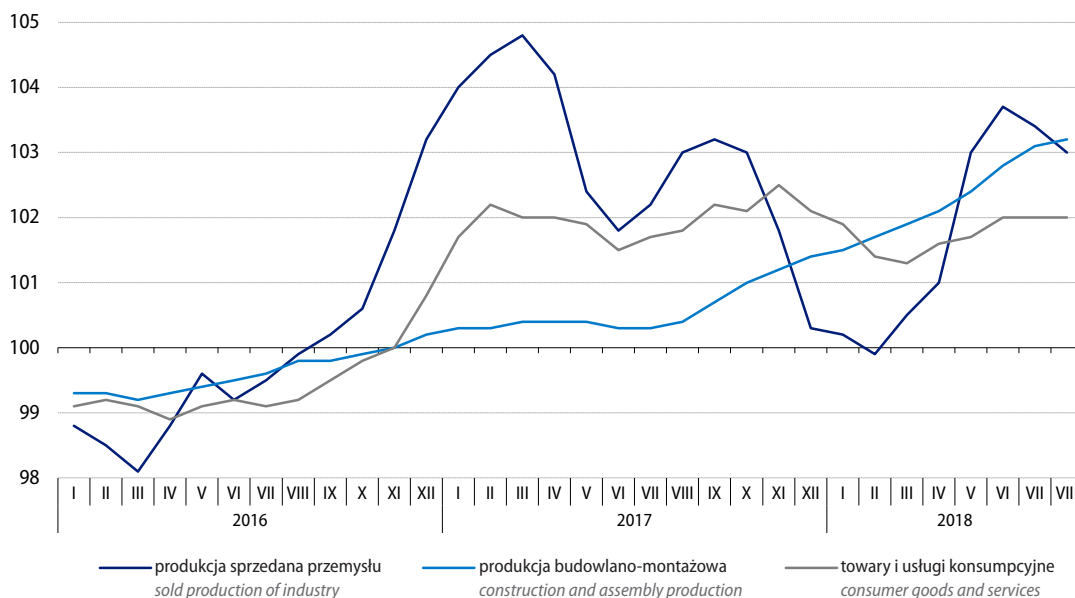
W sierpniu br. zrealizowano 25,0 tys. **wypłat z Funduszu Emerytur Pomostowych** (wobec 22,5 tys. przed rokiem). Łączna kwota wypłat wyniosła 67,2 mln zł i była o 18,1% wyższa niż w sierpniu ub. roku. W okresie ośmiu miesięcy br. suma wypłaconych świadczeń ukształtowała się na poziomie 512,4 mln zł (tj. o 19,9% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku), a świadczenia pobierało przeciętnie 24,1 tys. osób (wobec 21,2 tys. przed rokiem).

Ceny Prices

W sierpniu br. tempo wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku było podobne do obserwowanego w dwóch poprzednich miesiącach. Dalszemu spowolnieniu uległa dynamika cen żywności i napojów bezalkoholowych. Utrzymał się wysoki wzrost cen towarów i usług związanych z transportem, ale był słabszy niż w lipcu br. W większym stopniu niż w poprzednich miesiącach wzrosły ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem. Dynamika cen producentów w przemyśle była wolniejsza niż w dwóch poprzednich miesiącach, umocnił się natomiast wzrost cen produkcji budowlano-montażowej.

Wykres 7. Wskaźniki cen analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 7. Price indices corresponding period of previous year=100

Według wstępnych danych w sierpniu br. **ceny produkcji sprzedanej przemysłu**, w tym w sekcji przetwórstwo przemysłowe, pozostały na poziomie zbliżonym do notowanego **przed miesiącem**. Spadek cen obserwowano w górnictwie i wydobywaniu (o 0,9%) oraz dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 0,1%). Podniesiono natomiast ceny w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 0,6%.

Tablica 6. Wskaźniki cen w przemyśle i budownictwie
Table 6. Price indices in industry and construction

Okresy Periods	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu <i>Prices of sold production of industry</i>					Ceny produkcji budowlano- montażowej <i>Prices of construction and assembly production</i>
	ogółem <i>total</i>	górnictwo i wydobywa- nie <i>mining and quarrying</i>	przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	wytwarzanie i zaopatrywa- nie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja <i>water supply; sewerage, waste mana- gement and remediation activities</i>	
2017	Grudzień roku poprzedniego=100 <i>December of previous year=100</i>					
VIII	99,8	96,0	99,9	100,7	101,3	100,3
2018						
VIII	102,5	100,3	102,7	102,1	101,0	102,1
2017	Miesiąc poprzedni=100 <i>Previous month=100</i>					
VIII	100,4	99,9	100,5	99,9	100,4	100,2
IX	100,5	99,3	100,6	99,8	100,2	100,3
X	100,3	104,9	100,2	99,4	100,0	100,3
XI	100,0	99,9	100,1	99,6	99,8	100,3
XII	99,7	99,9	99,6	99,9	100,2	100,2
2018						
I	100,1	99,8	100,1	100,0	100,3	100,1
II	99,8	99,6	99,8	100,0	100,0	100,1
III	100,6	101,8	100,6	100,1	100,0	100,3
IV	100,3	99,6	100,3	100,1	100,2	100,3
V	101,3	102,1	101,4	101,0	100,0	100,3
VI	100,3	101,3	100,3	100,2	100,4	100,4
VII	100,1	97,1	100,2	100,1	100,2	100,3
VIII	100,0	99,1	100,0	100,6	99,9	100,3
2017	Analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>Corresponding period of previous year=100</i>					
VIII	103,0	119,0	102,6	100,7	102,7	100,4
IX	103,2	119,4	102,7	100,5	102,8	100,7
X	103,0	123,9	102,4	99,9	102,6	101,0
XI	101,8	104,9	101,8	99,5	102,0	101,2
XII	100,3	99,8	100,4	99,4	101,5	101,4
2018						
I	100,2	100,1	100,2	99,4	101,3	101,5
II	99,9	98,2	100,0	98,9	101,2	101,7
III	100,5	99,7	100,6	99,3	101,0	101,9
IV	101,0	101,6	101,1	99,0	101,1	102,1
V	103,0	106,2	103,1	99,9	101,0	102,4
VI	103,7	111,6	103,7	100,0	101,4	102,8
VII	103,4	105,1	103,7	100,1	101,7	103,1
VIII	103,0	104,2	103,2	100,8	101,1	103,2
I-VIII	101,8	103,2	101,9	99,7	101,2	102,3

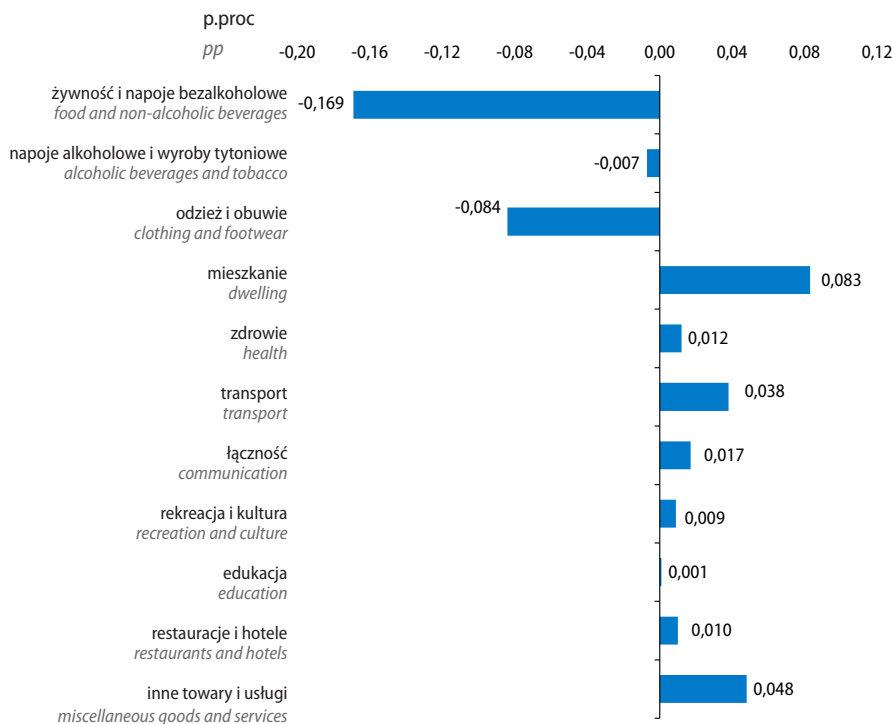
W skali roku ceny produkcji sprzedanej przemysłu wzrosły w sierpniu br. o 3,0% (wobec wzrostu o 3,4% przed miesiącem). Podniesiono ceny we wszystkich sekcjach, w tym najbardziej w górnictwie i wydobywaniu – o 4,2%. W przetwórstwie przemysłowym wzrost cen wyniósł 3,2%, w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – 1,1%, a w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 0,8%. Spośród działów przetwórstwa przemysłowego wzrosły ceny m.in. w produkcji: koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 30,7%), metali (o 7,1%), papieru i wyrobów z papieru (o 5,0%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 3,7%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 3,6%), odzieży (o 3,5%) oraz wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 2,7%). Podniesiono także ceny w produkcji: wyrobów z metali (o 1,9%), napojów (o 1,3%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 0,9%) oraz mebli (o 0,8%). Wyższe niż przed rokiem były także ceny w produkcji urządzeń elektrycznych (o 0,4%), wyrobów farmaceutycznych (o 0,3%) oraz maszyn i urządzeń (o 0,1%). Ceny w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep nie uległy zmianie w skali roku. Niższe niż przed rokiem były natomiast ceny m.in. w produkcji: pozostałego sprzętu transportowego (o 0,1%), artykułów spożywczych (o 0,3%) oraz komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 1,1%).

Szacuje się, że w sierpniu br. **ceny produkcji budowlano-montażowej** były wyższe niż przed miesiącem o 0,3%, a w skali roku wzrosły o 3,2%.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w sierpniu br. kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego **przed miesiącem**. Największy wpływ na wartość wskaźnika cen konsumpcyjnych ogółem miał spadek cen żywności i napojów bezalkoholowych (0,17 p.proc.) oraz odzieży i obuwia (0,08 p.proc.). Wzrost cen towarów i usług związanych z mieszkaniem podwyższył wskaźnik cen ogółem o 0,08 p.proc., a cen związanych z transportem – o 0,04 p.proc.

Wykres 8. Wpływ zmian cen grup towarów i usług na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w sierpniu 2018 r. miesiąc poprzedni=100

Chart 8. Impact of price changes of goods and services groups on the total consumer price index in August 2018 previous month=100

Ceny żywności w sierpniu br. były niższe niż przed miesiącem o 0,8%, natomiast ceny napojów bezalkoholowych wzrosły o 0,1%. Mniej niż w lipcu br. konsumenci płacili m.in. za owoce (o 5,5%), warzywa (o 4,6%) oraz ryż (o 0,2%). Na poziomie sprzed miesiąca utrzymały się m.in. ceny makaronów i produktów makaronowych oraz ryb i owoców morza. Podrożał natomiast m.in. cukier (o 3,8%), pieczywo (o 0,5%), oleje i tłuszcze (o 0,3%, w tym masło – o 0,4%), mąka pszenna (o 0,2%), a także kasze i ziarna zbóż (o 0,1%). Ceny artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” były przeciętnie o 0,1% wyższe niż przed miesiącem (w tym wzrosły ceny jogurtów – o 1,3% oraz śmietany – o 0,5%, ceny serów i twarogów utrzymały się na poziomie sprzed miesiąca, a obniżyły się ceny jaj – o 0,7% oraz mleka – o 0,3%). Wzrosły także ceny mięsa – przeciętnie o 0,1% (w tym mięso drobiowe podrożało o 0,5%, a mięso wołowe – o 0,3%, przy niezmiennych cenach wędlin oraz spadku cen mięsa wieprzowego – o 0,3%).

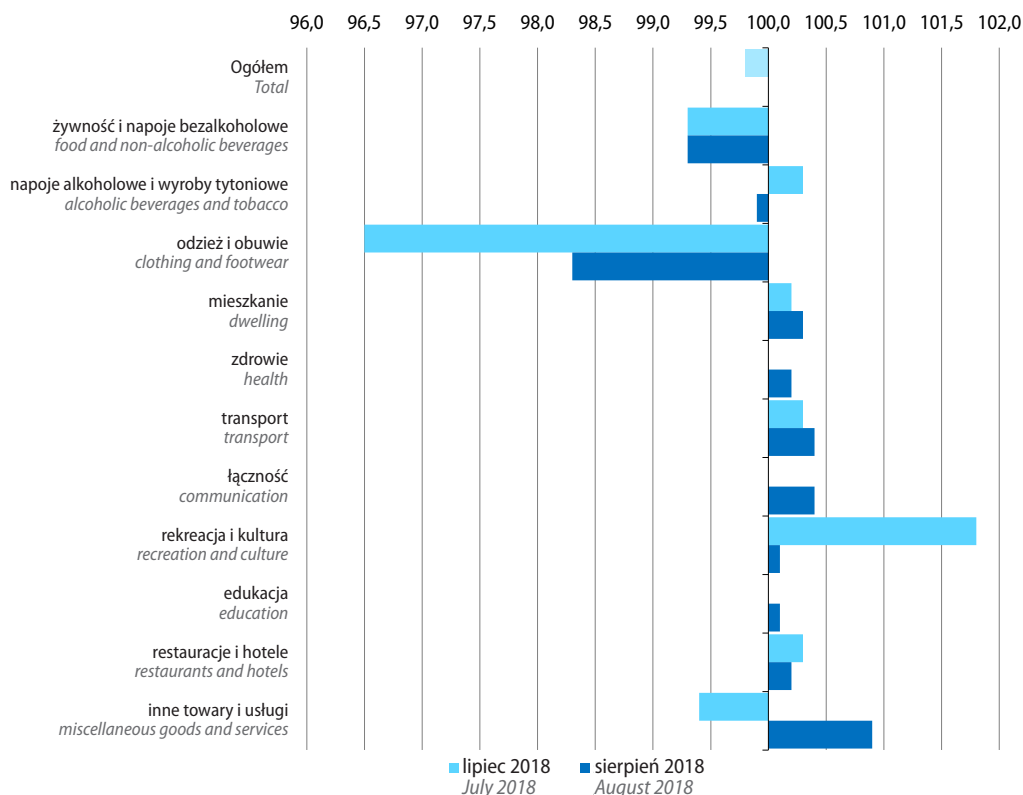
Ceny obuwia były o 3,1% niższe niż w lipcu br., a ceny odzieży spadły o 1,2%.

Towary i usługi związane z mieszkaniem podrożały o 0,3%. Wzrosły opłaty za zaopatrywanie w wodę, wywóz śmieci oraz za usługi kanalizacyjne (po 0,2%). Podniesiono ceny nośników energii (przeciętnie o 0,5%, w tym podrożał gaz – o 2,0%, opał – o 0,3% oraz energia cieplna – o 0,1%, natomiast ceny energii elektrycznej nie uległy istotnej zmianie). Wzrosły także ceny towarów i usług w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego (o 0,2%).

Ceny w zakresie transportu były wyższe niż w lipcu br. o 0,4%. Więcej niż przed miesiącem konsumenci płacili m.in. za usługi transportowe (o 5,0%). Ceny samochodów osobowych nie uległy zmianie. Niższe były natomiast ceny paliw i smarów do prywatnych środków transportu (przeciętnie o 0,1%, w tym potaniał olej napędowy – o 0,9% oraz nieznacznie benzyna – o 0,1%, a podrożał gaz ciekły – o 2,3%).

Wykres 9. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych miesiąc poprzedni=100

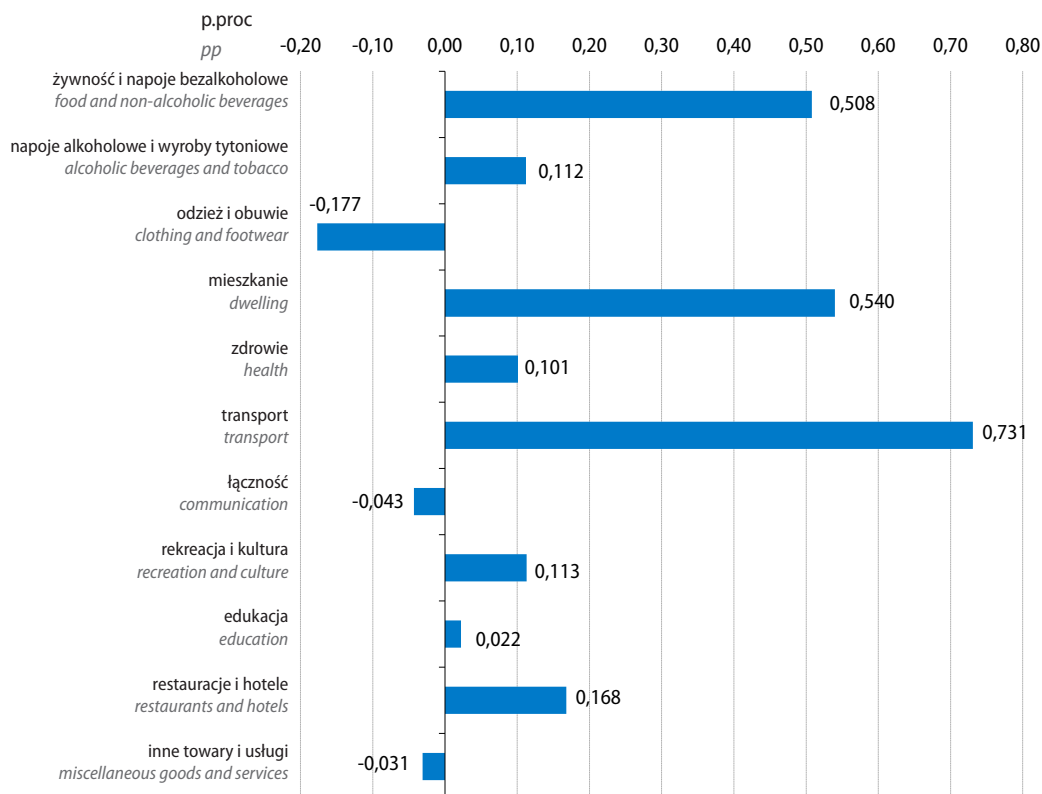
Chart 9. Price indices of consumer goods and services previous month=100

W skali roku ceny towarów i usług konsumpcyjnych w sierpniu br. wzrosły o 2,0% (w tym towary podrożały o 2,1%, a usługi – o 1,8%). Największy wpływ na poziom wskaźnika cen konsumpcyjnych ogółem miały wzrosty cen towarów i usług w zakresie transportu, oraz związanych z mieszkaniem, a także cen żywności i napojów bezalkoholowych, które podwyższyły wskaźnik cen ogółem odpowiednio o 0,73 p.proc., 0,54 p.proc. oraz 0,51 p.proc. Spadek cen odzieży i obuwia obniżył wskaźnik cen ogółem o 0,18 p.proc.

Wykres 10. Wpływ zmian cen grup towarów i usług na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w sierpniu 2018 r. analogiczny okres roku poprzedni=100

Chart 10. Impact of price changes of goods and services groups on the total consumer price index in August 2018 corresponding period of previous year=100

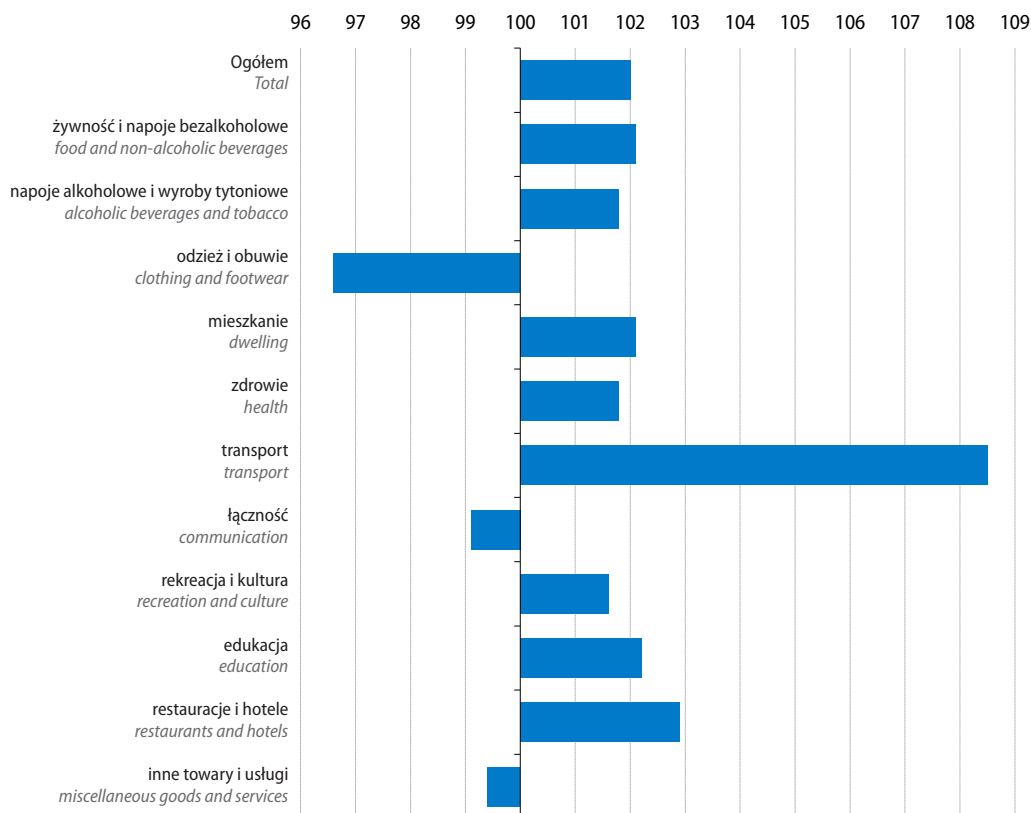

Tablica 7. Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych
Table 7. Price indices of consumer goods and services

Okresy <i>Periods</i>	Ogółem <i>Total</i>	żywność i napoje bezalko- holowe <i>food and non- alcoholic beverages</i>	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>alcoholic beverages and tobacco</i>	odzież i obuwie <i>clothing and footwear</i>	mieszka- nie <i>dwelling</i>	zdrowie <i>health</i>	transport <i>transport</i>	łącność <i>communi- cation</i>	rekreacja i kultura <i>recreation and culture</i>	edukacja <i>education</i>	resta- racje i hotele <i>restau- rants and hotels</i>
		2017	Grudzień roku poprzedniego=100 <i>December of previous year=100</i>								
VIII	100,5	102,3	100,6	91,6	101,1	101,6	95,8	101,2	102,4	100,3	102,0
2018											
VIII	100,5	99,2	101,5	92,9	101,1	101,6	104,8	98,9	102,5	100,6	102,1
2017	Miesiąc poprzedni=100 <i>Previous month=100</i>										
VIII	99,9	99,4	99,9	97,5	100,1	100,1	102,0	99,5	99,7	100,1	100,1
IX	100,4	100,4	100,4	102,1	100,3	100,0	101,0	100,5	98,9	100,9	100,3
X	100,5	100,9	99,8	103,5	100,4	99,9	100,3	99,9	99,5	100,5	100,2
XI	100,5	101,0	100,2	99,7	100,2	100,1	101,6	99,8	100,6	100,1	100,2
XII	100,2	100,5	99,9	98,6	100,1	100,1	100,7	100,0	100,3	100,0	100,2
2018											
I	100,3	101,2	100,5	96,1	100,3	100,4	99,4	100,2	100,9	100,3	100,4
II	99,8	99,6	100,2	98,5	100,1	100,3	99,4	98,6	100,0	100,1	100,2
III	99,9	99,9	100,1	102,3	99,8	99,9	99,3	100,0	99,5	100,1	100,1
IV	100,5	100,4	100,3	102,9	100,2	100,2	102,4	99,4	100,2	100,0	100,2
V	100,2	99,7	100,2	99,6	100,1	100,5	102,6	100,3	99,0	100,1	100,5
VI	100,1	99,8	100,1	98,6	100,1	100,1	100,9	99,9	100,9	100,0	100,3
VII	99,8	99,3	100,3	96,5	100,2	100,0	100,3	100,0	101,8	100,0	100,3
VIII	100,0	99,3	99,9	98,3	100,3	100,2	100,4	100,4	100,1	100,1	100,2
2017	Analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>Corresponding period of previous year=100</i>										
VIII	101,8	104,3	100,9	94,3	101,6	101,0	101,8	101,2	101,8	101,0	102,4
IX	102,2	105,0	101,2	95,4	101,8	102,0	101,6	101,7	101,9	101,3	102,2
X	102,1	105,4	100,9	95,4	102,0	102,0	100,4	101,6	101,4	101,8	102,5
XI	102,5	106,0	101,0	95,4	102,2	101,9	102,3	101,5	101,7	101,8	102,7
XII	102,1	105,4	100,9	95,2	102,1	101,8	99,2	101,5	101,7	101,9	102,8
2018											
I	101,9	104,8	101,2	95,5	101,8	101,8	98,8	102,0	102,5	102,1	103,0
II	101,4	103,4	101,0	95,8	101,8	101,9	98,0	100,6	101,5	102,1	103,0
III	101,3	103,7	100,9	96,3	101,6	101,4	98,1	100,6	101,0	102,2	102,9
IV	101,6	104,1	101,7	96,2	101,6	101,4	99,9	100,1	100,9	102,1	102,8
V	101,7	103,0	101,6	96,2	101,7	102,4	104,8	98,1	101,0	102,2	102,9
VI	102,0	102,7	101,8	95,8	101,8	102,2	108,6	98,4	100,7	102,2	102,9
VII	102,0	102,2	101,8	95,8	101,9	101,7	110,1	98,3	101,2	102,2	102,9
VIII	102,0	102,1	101,8	96,6	102,1	101,8	108,5	99,1	101,6	102,2	102,9
I-VIII	101,7	103,2	101,5	96,0	101,8	101,8	103,2	99,7	101,3	102,2	102,9

Wykres 11. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w sierpniu 2018 r. analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 11. Price indices of consumer goods and services in August 2018 corresponding period of previous year=100

Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w sierpniu br. w skali roku wyniósł 2,1%, przy czym żywność podrożała o 2,1%, a napoje bezalkoholowe – o 1,5%. Więcej niż w analogicznym miesiącu ub. roku płacono za oleje i tłuszcze (o 5,1%, w tym masło podrożało o 9,9%), a także za artykuły w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 5,5%, w tym wzrosły ceny jaj – o 23,8%, śmietany – o 8,2%, jogurtów – o 7,4%, jak również mleka oraz serów i twarogów – po 1,0%). Podniesiono także ceny warzyw (o 8,6%), pieczywa (o 4,6%), ryżu (o 2,0%), kasz i ziaren zbóż (o 1,7%) oraz makaronów i produktów makaronowych (o 1,3%). Ceny mięsa wzrosły przeciętnie o 0,7% (w tym podrożały: mięso drobiowe – o 5,2%, mięso wołowe – o 2,9% oraz wędliny – o 1,3%, przy spadku cen mięsa wieprzowego – o 4,8%); więcej niż przed rokiem płacono także za ryby i owoce morza (o 0,9%). Spadły natomiast m.in. ceny cukru (o 32,2%) oraz owoców (o 5,3%).

Ceny odzieży oraz obuwia obniżyły się w skali roku odpowiednio o 4,5% i 1,4%.

Ceny w zakresie mieszkania były wyższe niż przed rokiem o 2,1%. Podniesiono opłaty za wywóz śmieci – o 4,0%, usługi kanalizacyjne – o 2,1% oraz zaopatrywanie w wodę – o 1,6%. Wzrosły również opłaty za nośniki energii (przeciętnie o 2,1%, w tym opał podrożał o 7,7%, gaz – o 1,2%, a energia cieplna – o 0,9%; ceny energii elektrycznej nie uległy zmianie). Ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego wzrosły o 0,9%.

Ceny artykułów i usług związanych ze zdrowiem były wyższe niż w sierpniu ub. roku o 1,8%. Wzrosły opłaty za usługi stomatologiczne (o 4,0%), lekarskie (o 3,3%) oraz szpitalne (o 2,6%), a także za wyroby farmaceutyczne (o 0,8%). Tańsze niż przed rokiem były usługi sanatoryjne (o 1,6%).

Towary i usługi w zakresie transportu podrożały o 8,5%. Wzrosły ceny paliw i smarów do prywatnych środków transportu (przeciętnie o 15,2%, w tym więcej niż przed rokiem należało zapłacić za gaz ciekły – o 23,4%, olej napędowy – o 16,7% oraz benzynę – o 13,5%). Nieco wyższe były również opłaty za usługi transportowe (o 0,3%). Spadły natomiast ceny samochodów osobowych (o 4,5%).

Opłaty związane z rekreacją i kulturą wzrosły w stosunku do sierpnia ub. roku o 1,6%. Podrożały gazety i czasopisma (o 6,2%), bilety do kin, teatrów i na koncerty (o 1,6%) oraz usługi w zakresie turystyki zorganizowanej (o 1,4%). Spadły natomiast ceny sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego (o 3,9%) oraz książek (o 2,4%).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie wrzesień 2017 r. – sierpień 2018 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł 2,0% (wobec wzrostu również o 2,0% w okresie sierpień 2017 r. – lipiec 2018 r.). Ceny konsumpcyjne według zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)¹ wzrosły w tym okresie o 1,3%.

¹ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia w sektorze gospodarstw domowych (w 2018 r. – struktura spożycia z 2016 r. w cenach grudnia 2017 r.). Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP).

Rolnictwo Agriculture

Średnia temperatura powietrza w Polsce w sierpniu br. wyniosła 20,4 °C i była o 3,1°C wyższa od średniej normy z lat 1971–2000. Średnia suma opadów kształtowała się na poziomie ok. 40 mm i była niższa od średniej wieloletniej o ok. 42%.

Ciepła, słoneczna i przeważnie bezdeszczowa pogoda w sierpniu br. sprzyjała przeprowadzaniu prac polowych, głównie żniw i sianokosów. W wielu rejonach kraju przyczyniała się jednak do dalszego zwiększania deficytu wody w glebie. Szczególnie dotkliwe przesuszenie gleby odnotowano w zachodniej i północno-zachodniej części kraju.

W pierwszej połowie sierpnia br. na ogół zakończono zbiór rzepaku i rzepiku, a do końca miesiąca br. na obszarze całego kraju – żniwa zbóż ozimych i jarych. Na polach prowadzono uprawy późniwne, wykonywano podorywki oraz orki przedsiewne, wysiewano poplony ścierniskowe.

Lokalnie w drugiej dekadzie sierpnia, a na znacznym obszarze Polski – w trzeciej, rozpoczęto siewy rzepaku ozimego, a pod koniec miesiąca lokalnie obserwowano wschody tych roślin. W sierpniu trwał zbiór liści tytoniu. W drugiej połowie miesiąca rozpoczęto wykopki ziemniaków.

Na rynku rolnym w sierpniu br. obserwowano wzrost cen skupu większości podstawowych produktów rolnych w stosunku do poprzedniego miesiąca; obniżyły się jedynie ceny ziemniaków. W porównaniu z sierpniem ub. roku ceny podstawowych produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego również wzrosły (z wyjątkiem cen żywca wieprzowego oraz mleka).

Tablica 8. Skup zbóż^a
Table 8. Procurement of cereals^a

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	VII–VIII 2018		VIII 2018		
	w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	VII–VIII 2017=100	w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	VIII 2017=100	VII 2018=100
Ziarno zbóż^b <i>Cereal grains^b</i>	2237,5	83,3	1100,4	48,7	96,8
w tym: <i>of which:</i>					
Pszenica <i>Wheat</i>	1428,6	81,0	735,4	47,1	106,1
Żyto <i>Rye</i>	204,7	87,1	107,4	48,9	110,4

^a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

a Without the procurement realized by natural persons. b Basic cereals including cereal mixed and excluding cereals designated for sowing.

Dostawy **zbóż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) do skupu zrealizowane od początku nowego sezonu 2018/2019 były znacznie mniejsze niż przed rokiem (o 16,7%). Po tegorocznych wcześniejszych żniwach przeprowadzonych w warunkach występującej lokalnie suszy, w sierpniu br. dostawy ziarna były mniejsze zarówno od ubiegłorocznych (o 51,3%), jak i od notowanych przed miesiącem (o 3,2%).

Tablica 9. Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a

Table 9. Procurement of major agricultural products^a

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	I–VIII 2018		VIII 2018		
	w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	I–VIII 2017=100	w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	VIII 2017=100	VII 2018=100
Żywiec rzeźny ^b <i>Animal for slaughter^b</i>	2890,1	100,9	291,0	95,7	96,9
w tym: <i>of which:</i>					
wołowy (z cielęcym) <i>cattle (including calves)</i>	261,3	97,1	18,8	95,8	100,2
wieprzowy <i>pigs</i>	1084,9	102,6	93,1	85,6	90,3
drobiowy <i>poultry</i>	1538,7	100,4	179,0	102,1	100,5
Mleko <i>Milk</i>	7858,0 ^c	102,4	977,2 ^c	100,5	96,9

a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej; wskaźniki dynamiki, po zmianie – od stycznia 2018 r. – wskaźników przeliczeniowych żywca na wagę poubojową ciepłą, podano w warunkach porównywalnych. c W milionach litrów.

a Without the procurement realized by natural persons. b Includes cattle, calves, pigs, sheep, horses and poultry; in terms of meat including fats in warm post-slaughter weight; indices are given in comparable conditions, i.e. after change of conversion rates of animals post-slaughter warm weight from January 2018. c In million litres.

W okresie styczeń–sierpień br. **skup żywca rzeźnego ogółem** (w wadze poubojowej ciepłej) był nieco większy (o 0,9%) od notowanego w analogicznym okresie ub. roku. W sierpniu br. do skupu dostarczono o 3,1% mniej żywca niż przed miesiącem i o 4,3% mniej niż przed rokiem.

Tablica 10. Ceny podstawowych produktów rolnych
 Table 10. Average prices of major agricultural products

Wyszczególnienie Specification	Ceny w skupie Procurement prices					Ceny na targowiskach Marketplace prices				
	VIII 2018			I–VIII 2018		VIII 2018			I–VIII 2018	
	w zł in zł	VIII 2017= =100	VII 2018= =100	w zł in zł	VIII 2017= =100	w zł in zł	VIII 2017= =100	VII 2018= =100	w zł in zł	I–VIII 2017= =100
Pszenvica ^a za 1 dt Wheat ^a – per dt	75,18	118,1	108,5	69,11	103,9	82,90	104,4	102,4	81,13	103,4
Żyto ^a za 1 dt Rye ^a – per dt	62,65	117,9	111,8	58,68	106,0	66,01	102,1	101,7	65,17	104,2
Ziemniaki ^b za 1 dt Potatoes ^b – per dt	39,24	114,8	71,4	52,94	95,9	106,23	110,4	105,8	90,66	103,1
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej: Animals for slaughter (in live weight) – per kg:										
w tym: of which:										
bydło ^c (bez cieląt) cattle ^c (excluding calves)	6,52	102,4	101,5	6,50	104,0	7,02	103,5	102,0	7,07	101,9
w tym młode bydło of which young cattle	6,75	102,5	101,9	6,68	103,7	7,32	103,8	101,8	7,38	101,5
trzoda chlewna pigs	4,81	90,9	102,8	4,55	87,0	5,08	95,0	99,4	4,97	97,1
drób poultry	4,07	105,0	103,5	3,71	101,7	.	x	x	.	x
Prosię na chów za 1 szt. Piglet – per head	.	x	x	.	x	187,11	95,1	102,3	185,77	101,7
Mleko za 1 hl Milk per hl	129,83	92,9	100,4	132,46	99,4	.	x	x	.	x

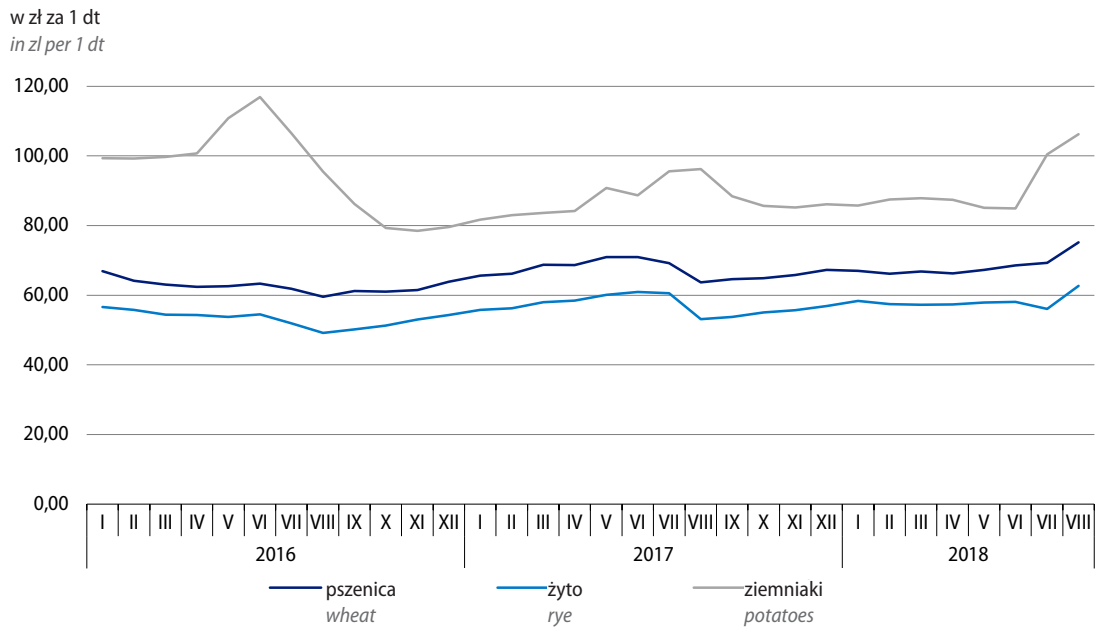
a W skupie bez ziarna siewnego. b Na targowiskach – jadalne. c Na targowiskach średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

a In procurement excluding cereals designated for sowing. b On marketplace – edible. c On marketplace – average weighted price of cattle for slaughter calculated with the adoption of the structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

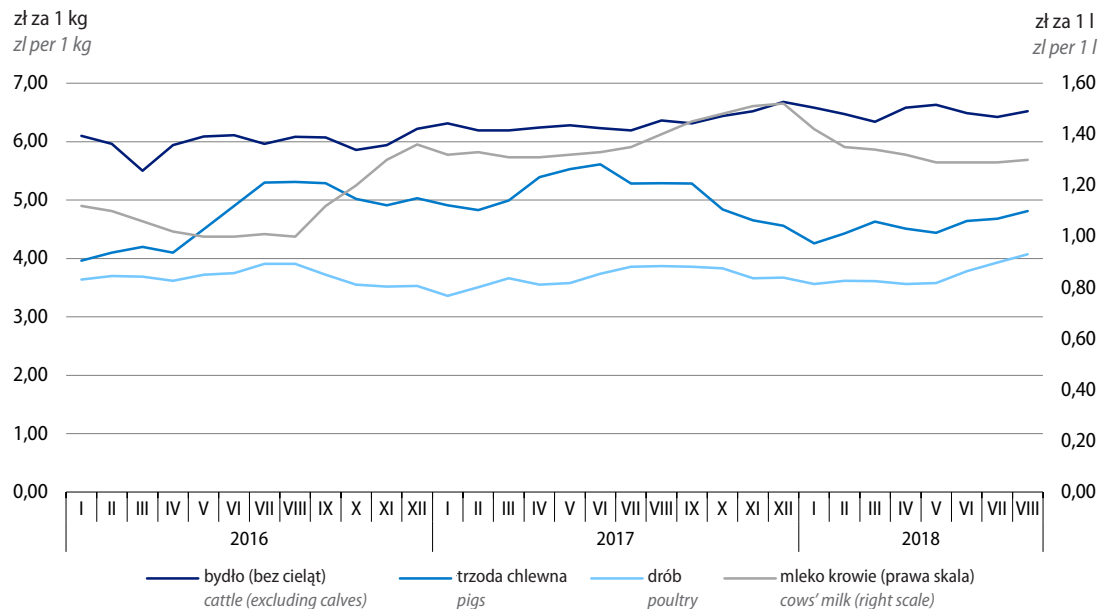
W sierpniu br., po żniwach, notowano znaczny wzrost **cen skupu** podstawowych gatunków **zbóż** zarówno w skali miesiąca, jak i w odniesieniu do sierpnia ub. roku. W obrocie targowiskowym obserwowano podobną tendencję, przy czym wzrost cen był wolniejszy niż w skupie.

Przy podaży **ziemniaków** (139,2 tys. t) większej niż przed miesiącem oraz niż w sierpniu ub. roku (odpowiednio o 175,6% oraz o 6,9%), średnia cena ich skupu obniżyła się w stosunku do poprzedniego miesiąca o 28,6%, ale była wyższa niż przed rokiem o 14,8%. Na targowiskach przeciętna cena ziemniaków jadalnych była wyższa od notowanej przed miesiącem i przed rokiem.

Wykres 12. Przeciętne ceny skupu zbóż i targowiskowe ceny ziemniaków
 Chart 12. Average procurement prices of cereal grain and average marketplace prices of potatoes

Wykres 13. Przeciętne ceny skupu żywca i mleka
 Chart 13. Average procurement prices of animals for slaughter and of cows' milk

Przy zmniejszonej podaży, w sierpniu br. przeciętne **cenę żywca wieprzowego** w skupie były wyższe niż przed miesiącem (o 2,8%), nadal jednak kształtowały się poniżej poziomu sprzed roku (o 9,1%). W obrocie targowiskowym ceny żywca wieprzowego były nieco niższe od notowanych przed miesiącem (o 0,6%), jak również mniejsze niż przed rokiem (o 5,0%). Relacja cen skupu żywca do cen żyta wyniosła 7,3 (wobec 7,2 w lipcu br. i 8,2 w sierpniu ub. roku). Przeciętne ceny prosiąt do dalszego chowu w obrocie targowiskowym były wyższe niż przed miesiącem (o 2,3%), ale nadal niższe niż przed rokiem (o 4,9%).

Tablica 11. Pogłowie trzody chlewnej

Table 11. Pig stocks

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	XII 2017	III 2018	VII 2018 ^a	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>			w tys. sztuk <i>in thous. heads</i>
Ogółem <i>Total</i>	107,2	106,5	11827,5	104,2
Prosięta do 20 kg <i>Piglets up to 20 kg</i>	97,6	105,5	2743,6	96,2
Warchlaki od 20 do 50 kg <i>Piglets of 20–50 kg</i>	110,7	104,8	3434,2	104,8
Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej: <i>Pigs of 50 kg and more:</i>				
na ubój <i>for slaughter</i>	111,3	109,1	4763,2	110,2
na chów <i>for breeding</i>	105,6	102,0	886,5	98,3
w tym lochy <i>of which sows</i>	105,7	102,2	870,8	98,4
w tym prośne <i>of which in farrow</i>	106,1	100,8	583,6	96,9

^a Dane wstępne.

a Preliminary data.

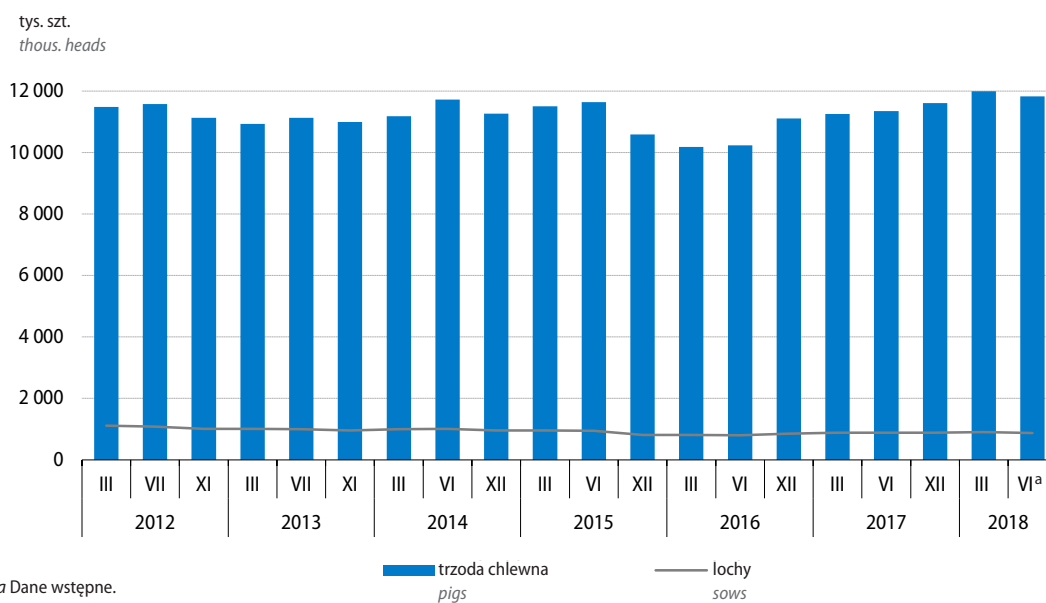
Według reprezentacyjnego badania przeprowadzonego w czerwcu br. **pogłowie trzody chlewnej** liczyło 11827,5 tys. sztuk, tj. o 4,2% więcej niż przed rokiem. W porównaniu z wynikami z czerwca ub. roku najbardziej wzrosła liczebność trzody chlewnej przeznaczonej na ubój (o 10,2%), natomiast zmniejszyło się pogłowie trzody na chów (o 1,7%) i prosiąt (o 3,8%).

W sierpniu br., przy podaży wyższej niż przed miesiącem (o 0,5%) oraz niż przed rokiem (o 2,1%), utrzymał się wzrost cen skupu **drobiu rzeźnego**, który w odniesieniu do lipca br. wyniósł 3,5%, a w skali roku – 5,0%.

Przy mniejszych niż przed rokiem dostawach do skupu (o 4,2%), ceny **żywca wołowego i młodego bydła rzeźnego** na obydwu rynkach wykazały sezonowy wzrost w odniesieniu do lipca br. i były nadal wyższe niż przed rokiem.

Wykres 14. Pogłowie trzody chlewnej

Chart 14. Pig stocks

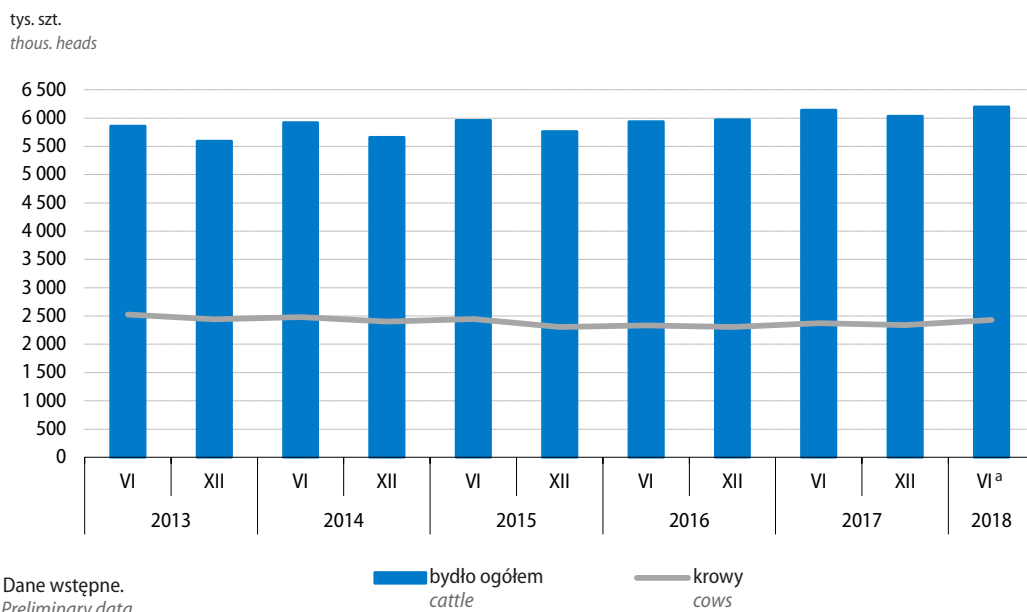
^a Dane wstępne.
^a Preliminary data.

Tablica 12. Pogłowie bydła^a Table 12. Cattle livestock^a

Wyszczególnienie Specification	VI 2018	
	w tys. sztuk in thous. heads	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100
Ogółem Total	6201,4	100,9
Cielęta poniżej 1 roku <i>Bovines less than 1 year old</i>	1686,4	98,0
Młode bydło od 1 do 2 lat <i>Bovines aged between 1 and 2</i>	1734,0	101,9
Bydło 2-letnie i starsze <i>Bovines aged 2 years and over</i>	2781,0	102,2
w tym krowy <i>of which cows</i>	2429,2	102,3

^a Dane wstępne.
^a Preliminary data.

Wykres 15. Pogłowie bydła
Chart 15. Cattle stocks

Według wyników badania przeprowadzonego w czerwcu br. **pogłowie bydła** ogółem liczyło 6201,4 tys. szt., tj. o 0,9% więcej niż przed rokiem. Wzrost pogłowia ogółem wynikał ze zwiększenia liczebności większości grup produkcyjnych bydła, z wyjątkiem cieląt.

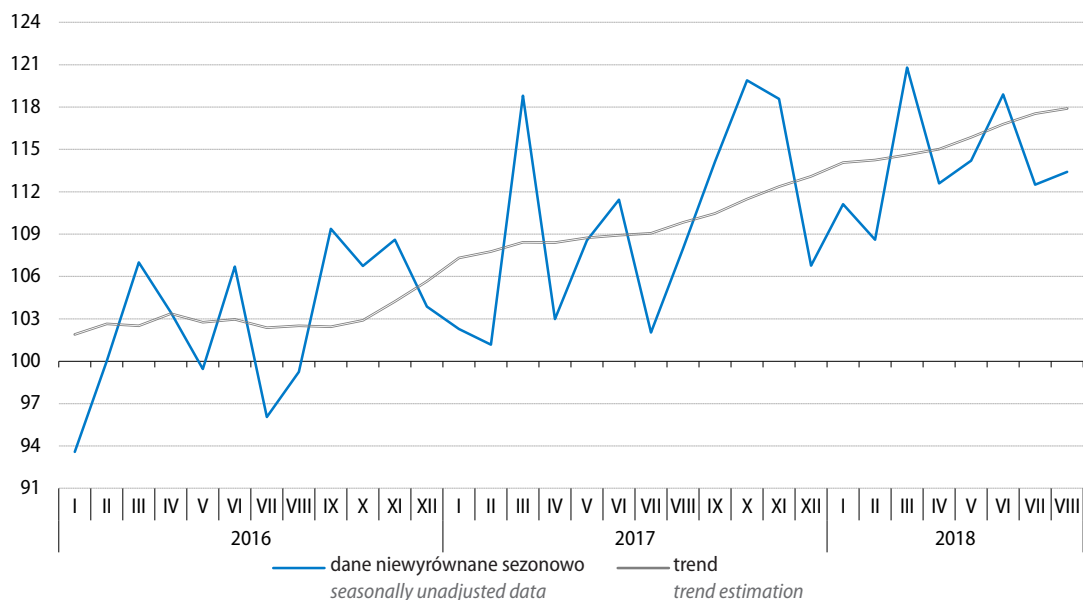
W okresie styczeń–sierpień br. skupiono łącznie o 2,4% więcej **mleka** niż w analogicznym okresie ub. roku. Przy notowanym od maja br. wzroście podaży, w sierpniu br. przeciętna cena mleka była nieznacznie wyższa niż przed miesiącem (o 0,4%), ale nadal niższa niż przed rokiem (o 7,1%).

Przemysł Industy

W sierpniu br. **produkcja sprzedana przemysłu**¹ była o 5,0% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 10,3% w lipcu br. oraz o 8,8% przed rokiem). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym wzrost produkcji w skali roku również wyniósł 5,0%, a w odniesieniu do poprzedniego miesiąca – 0,5%.

Wykres 16. Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe) przeciętna miesięczna 2015=100

Chart 16. Sold production of industry (constant prices)
monthly average of 2015=100

W przetwórstwie przemysłowym, sekcji o największym udziale w przemyśle ogółem, produkcja sprzedana w sierpniu br. zwiększyła się w skali roku o 5,4%. Wzrosła także produkcja w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 7,8% oraz w górnictwie i wydobywaniu – o 4,8% (po spadku przed rokiem). Nieco niższa niż w sierpniu ub. roku była natomiast produkcja w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 0,7% (po znacznym wzroście przed rokiem).

W okresie styczeń–sierpień br. produkcja sprzedana przemysłu była o 6,6% wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost odpowiednio o 6,2%); produkcja zwiększyła się we wszystkich sekcjach przemysłu.

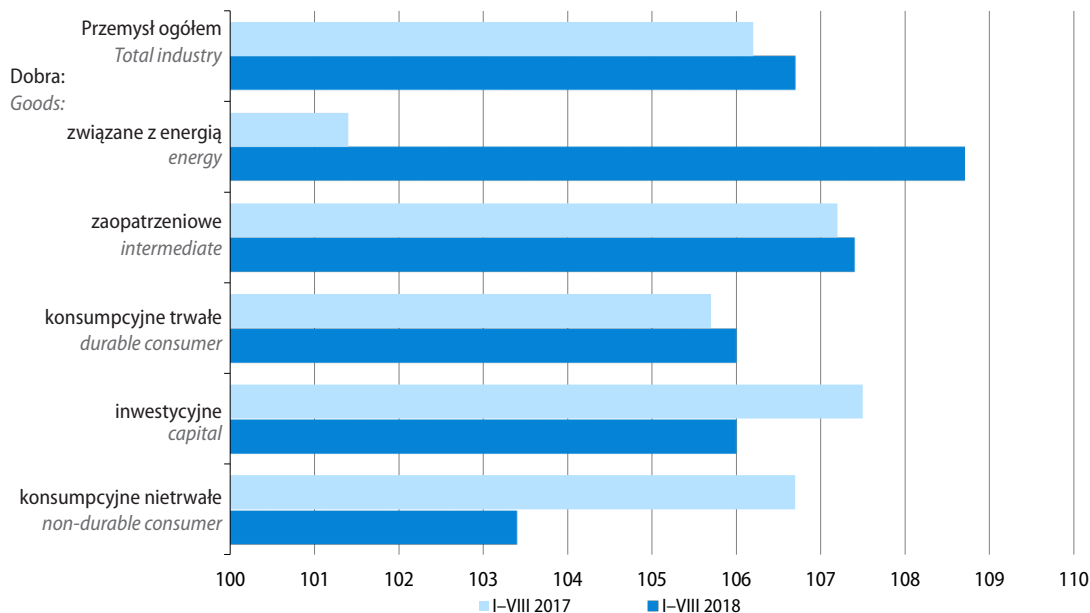
We wszystkich **głównych grupowaniach przemysłowych** w okresie styczeń–sierpień br. obserwowano wzrost produkcji sprzedanej w stosunku do analogicznego okresu ub. roku: w produkcji dóbr związanych z energią – o 8,7%, dóbr zaopatrzeniowych – o 7,4%, dóbr inwestycyjnych i dóbr konsumpcyjnych trwałych – po 6,0%, a dóbr konsumpcyjnych nietrwałych – o 3,4%.

¹ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, w okresie styczeń–sierpień br. była o 3,8% wyższa niż przed rokiem, przy większym o 2,7% przeciętnym zatrudnieniu oraz wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 7,2%.

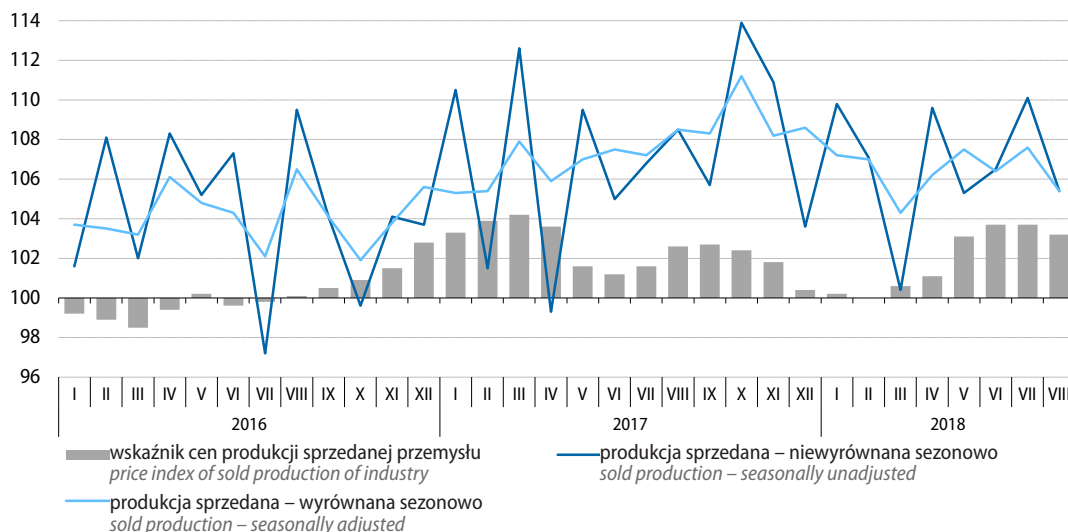
Wykres 17. Produkcja sprzedana przemysłu według głównych grupowań przemysłowych (ceny stałe) analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 17. Sold production of industry by main industrial groupings (constant prices) corresponding period of previous year=100

Wykres 18. Produkcja sprzedana (ceny stałe) i wskaźnik cen w przetwórstwie przemysłowym analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 18. Sold production (constant prices) and prices index in manufacturing corresponding period of previous year=100

Tablica 13. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu
Table 13. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of sold production of industry

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2017		2018		2017	
	VIII	I-VIII	VIII	I-VIII		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>				struktura w % <i>structure in %</i>	
Przemysł <i>Industry</i>	108,8	106,2	105,0	106,6	100,0	100,0
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	94,6	95,3	104,8	100,5	3,4	3,5
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	108,5	106,7	105,4	106,7	87,4	87,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	123,2	106,5	99,3	107,8	6,9	7,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	102,3	103,8	107,8	105,5	2,3	2,3
Z przemysłu ogółem – działy: <i>From total industry – divisions:</i>						
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego <i>mining of coal and lignite</i>	89,1	89,4	102,3	100,4	1,7	1,7
produkcja artykułów spożywczych <i>manufacture of food products</i>	107,9	107,2	101,9	104,8	16,0	16,6
produkcja napojów <i>manufacture of beverages</i>	113,5	102,7	107,7	105,3	1,5	1,5
produkcja odzieży <i>manufacture of wearing apparel</i>	100,9	99,8	97,2	102,9	0,5	0,5
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	108,4	106,1	105,8	108,3	2,7	2,6
produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>manufacture of paper and paper products</i>	108,0	106,1	108,3	110,3	3,2	3,0
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej <i>manufacture of coke and refined petroleum products</i>	100,3	97,9	108,2	113,2	5,9	4,8
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>manufacture of chemicals and chemical products</i>	104,8	104,9	103,7	103,0	4,5	4,7
produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>manufacture of pharmaceutical products</i>	111,6	99,2	81,1	81,1	0,8	1,0
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>manufacture of rubber and plastic products</i>	111,0	108,7	102,3	106,4	6,5	6,6

Tablica 13. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu (dok.) Table 13. *Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of sold production of industry (cont.)*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2017		2018		2017	
	VIII	I-VIII	VIII	I-VIII		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>				struktura w % <i>structure in %</i>	
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>manufacture of other non-metallic mineral products</i>	106,6	107,2	107,9	108,9	4,0	3,9
produkcja metali <i>manufacture of basic metals</i>	111,2	110,5	108,4	105,5	4,3	4,2
produkcja wyrobów z metali <i>manufacture of metal products</i>	114,5	110,8	106,7	111,8	7,2	6,9
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>manufacture of computer, electronic and optical products</i>	108,5	105,6	98,6	99,1	2,5	2,8
produkcja urządzeń elektrycznych <i>manufacture of electrical equipment</i>	109,7	105,0	116,6	112,7	4,2	4,1
produkcja maszyn i urządzeń <i>manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	105,2	111,5	117,7	111,6	3,3	3,2
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep <i>manufacture of motor vehicles, trailers and semitrailers</i>	113,3	108,0	102,9	103,5	10,7	11,2
produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>manufacture of other transport equipment</i>	99,3	104,4	130,5	108,1	1,4	1,4
produkcja mebli <i>manufacture of furniture</i>	106,6	106,7	102,0	108,3	3,0	3,0

W sierpniu br. wzrost produkcji w stosunku do analogicznego miesiąca ub. roku notowano w 28 (spośród 34) działach przemysłu, m.in. w produkcji:

- maszyn i urządzeń – o 17,7% (m.in. w produkcji pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia – o 36,3%);
- urządzeń elektrycznych – o 16,6% (w tym sprzętu gospodarstwa domowego – o 19,7%);
- metali – o 8,4% (m.in. metali szlachetnych i innych metali nieżelaznych – o 12,7%);
- papieru i wyrobów z papieru – o 8,3% (w tym wyrobów z papieru i tektury – o 10,3%);
- koksu i produktów rafinacji ropy naftowej – o 8,2% (w tym w wytwarzaniu i przetwarzaniu produktów rafinacji ropy naftowej – o 8,9%);
- wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – o 7,9% (w tym wyrobów z betonu, cementu i gipsu – o 17,3%);
- wyrobów z metali – o 6,7% (m.in. w obróbce metali i nakładaniu powłok na metale; obróbce mechanicznej elementów metalowych – o 14,5%).

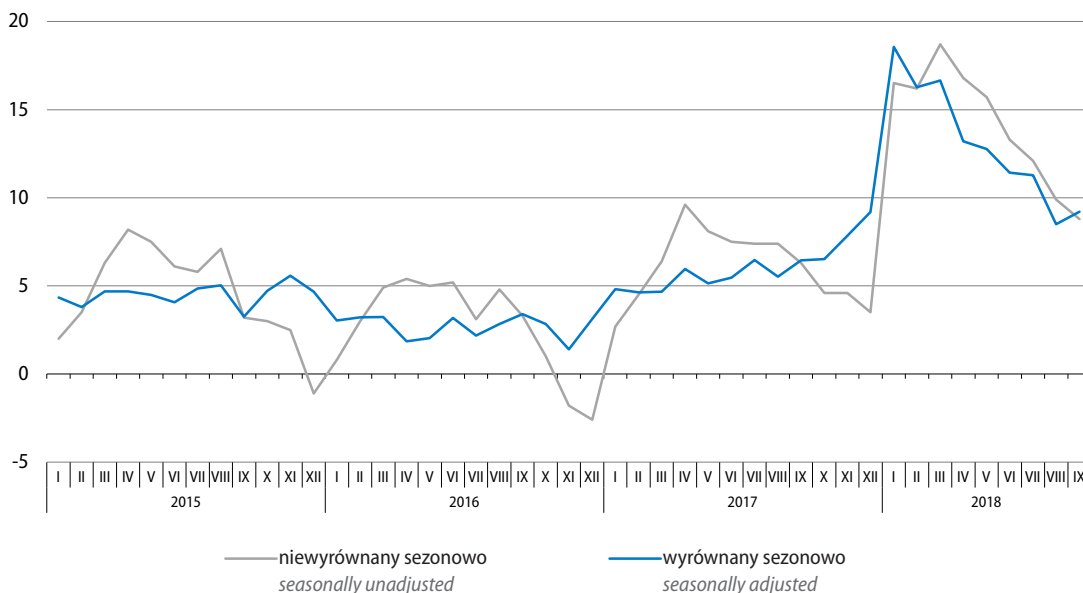
Spadek sprzedaży w skali roku odnotowano m.in. w produkcji wyrobów farmaceutycznych (o 18,9%) oraz w produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 1,4%).

Sprzedaż w produkcji artykułów spożywczych (stanowiąca blisko 17% produkcji sprzedanej przemysłu) w sierpniu br. była o 1,9% wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano odpowiednio wzrost o 7,9%). Zwiększyła się sprzedaż w produkcji olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – o 12,8%, wytwarzaniu produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych – o 7,7%, produkcji wyrobów piekarskich i mącznych – o 7,1%, produkcji pozostałych artykułów spożywczych – o 5,0%, przetwarzaniu i konserwowaniu mięsa oraz produkcji wyrobów z mięsa – o 1,8%. Niewielki wzrost obserwowano także w wytwarzaniu wyrobów mleczarskich – o 0,9% oraz przetwarzaniu i konserwowaniu owoców i warzyw – o 0,2%. Spadek sprzedaży notowano jedynie w przetwarzaniu i konserwowaniu ryb, skorupiaków i mięczaków – o 11,3% oraz w produkcji gotowych pasz i karmy dla zwierząt – o 1,0%.

Z obserwowanych w sierpniu br. 296 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 148 była wyższa niż przed rokiem, w tym najbardziej zwiększyła się produkcja: mydła, pojazdów do transportu publicznego, soków z owoców i warzyw, nawozów mineralnych lub chemicznych fosforowych, chłodziarek i zamrażarek, aluminium niestopowego, pestycydów, samochodów ciężarowych i ciągników drogowych do ciągnięcia naczep, komputerów, pralek automatycznych, benzyny silnikowej, wódki czystej, cementu, tarcicy liściastej, mąki pszennej, okien z tworzyw sztucznych oraz olejów napędowych. W przypadku pozostałych 148 wyrobów i grup wyrobów zaobserwowano spadek produkcji w stosunku do sierpnia ub. roku, w tym w największym stopniu zmniejszyła się produkcja: ciągników rolniczych, samochodów osobowych, odkurzaczy, akumulatorów kwasowo-ołowiowych do pojazdów samochodowych, obuwia, olejów opałowych, win owocowych, margaryny i produktów do smarowania, stali surowej, wyrobów z gumy, kuchni elektrycznych, silników spalinowych do pojazdów mechanicznych, rowerów, opon, odbiorników telewizyjnych, farb i lakierów, produktów uboju bydła i cieląt oraz nawozów mineralnych lub chemicznych azotowych.

Wykres 19. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w przetwórstwie przemysłowym

Chart 19. General business climate indicators in manufacturing

We wrześniu br. **ogólny klimat koniunktury** w przetwórstwie przemysłowym oceniany jest pozytywnie, podobnie jak przed miesiącem. Oceny bieżącej produkcji są nieco bardziej korzystne niż w sierpniu br., a diagnozy portfela zamówień i sytuacji finansowej przedsiębiorstw – pozytywne; zbliżone do notowanych przed miesiącem. Prognozy w zakresie portfela zamówień, produkcji oraz sytuacji finansowej są mniej optymistyczne od formułowanych w sierpniu br. Przedsiębiorcy nadal planują zwiększanie zatrudnienia i przewidują, że ceny wyrobów przemysłowych mogą nadal rosnąć.

Stan zapasów wyrobów gotowych jest zbliżony do poziomu uznawanego przez przedsiębiorców za wystarczający. Spadek zapasów w skali miesiąca zgłaszają m.in. producenci odzieży oraz mebli, a ich wzrost – m.in. producenci skór i wyrobów skórzanych oraz wyrobów tekstylnych.

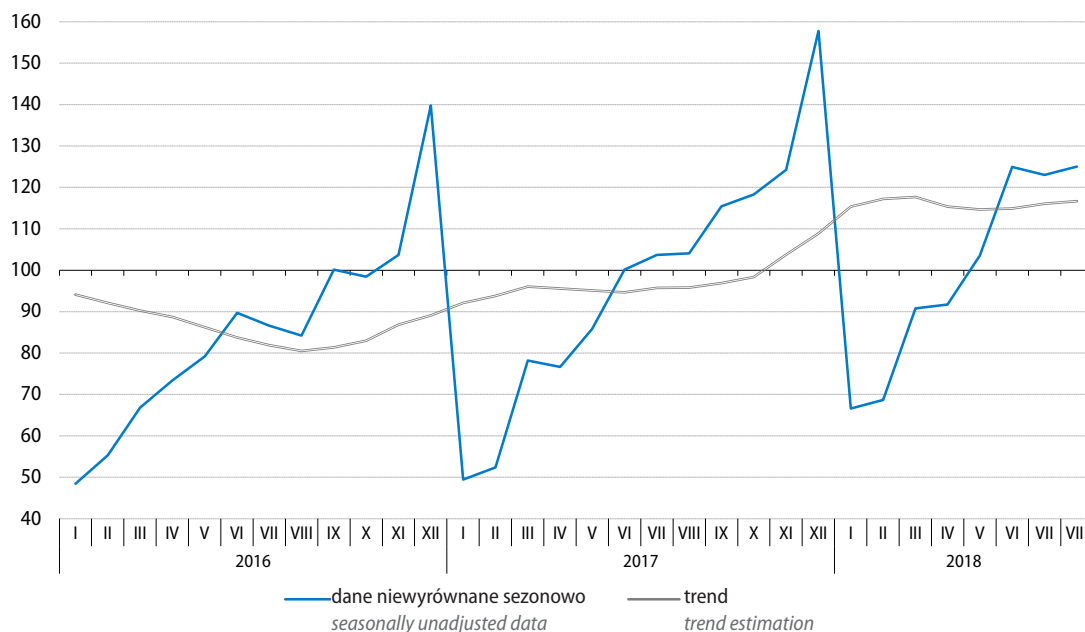
Budownictwo

Construction

W sierpniu br. produkcja **budowlano-montażowa**¹ była o 20,0% większa niż w analogicznym miesiącu ub. roku (kiedy notowano wzrost o 23,6%). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym produkcja budowlano-montażowa ogółem wzrosła w skali roku o 19,0%, a w porównaniu z lipcem br. zwiększyła się o 1,6%.

Wykres 20. Produkcja budowlano-montażowa (ceny stałe) przeciętna miesięczna 2015=100

Chart 20. Construction and assembly production (constant prices) monthly average of 2015=100

Wyższa niż przed rokiem była produkcja we wszystkich działach budownictwa. W przedsiębiorstwach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej zwiększyła się ona o 30,5%, w podmiotach zajmujących się głównie budową budynków – o 14,6%, a w jednostkach realizujących głównie roboty budowlane specjalistyczne – o 9,8%. Większa niż przed rokiem była zarówno sprzedaż robót inwestycyjnych (o 21,8%), jak i robót o charakterze remontowym (o 17,3%).

W okresie styczeń–sierpień br. produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w stosunku do analogicznego okresu ub. roku o 20,6% (po wzroście o 12,5% przed rokiem). W największym stopniu wzrosła produkcja w jednostkach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej.

¹ W cenach stałych; w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

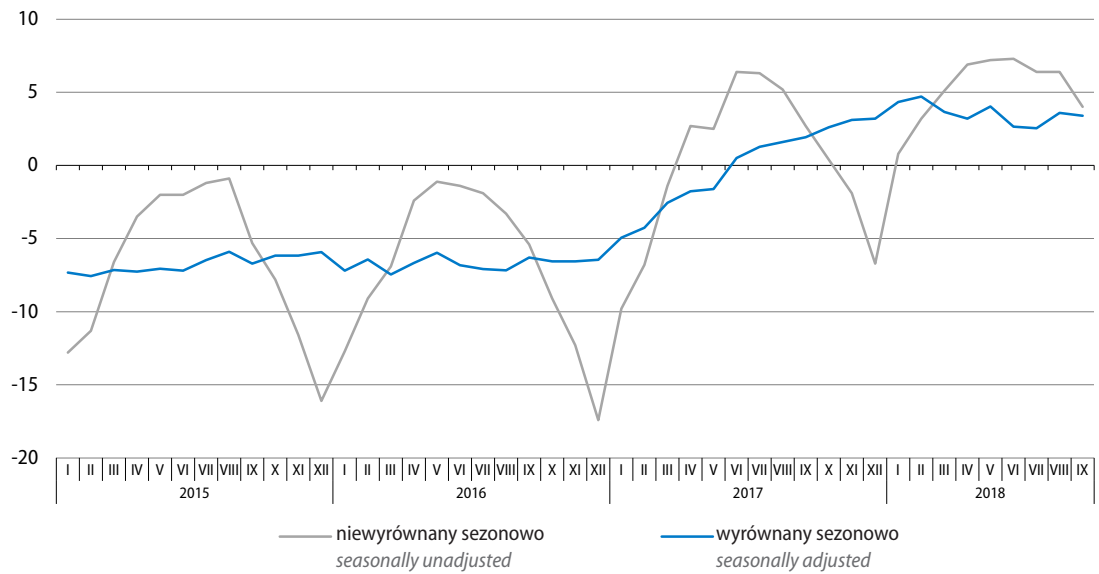
Tablica 14. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej
Table 14. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of construction and assembly production

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2017		2018		2017	
	VIII	I-VIII	VIII	I-VIII		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year =100</i>				struktura w % <i>structure in %</i>	
Ogółem <i>Total</i>	123,6	112,5	120,0	120,6	100,0	100,0
roboty budowlane o charakterze: <i>construction work with character:</i>						
inwestycyjnym <i>investment</i>	127,3	112,9	121,8	119,3	62,4	63,3
remontowym <i>restoration</i>	117,9	111,9	117,3	122,9	37,6	36,7
Budowa budynków <i>Construction of buildings</i>	112,8	105,9	114,6	119,7	34,8	35,0
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>	130,1	123,6	130,5	126,4	39,1	37,3
Roboty budowlane specjalistyczne <i>Specialised construction activities</i>	127,1	108,1	109,8	114,0	26,1	27,7

We wrześniu br. **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie jest oceniany nieco mniej pozytywnie niż przed miesiącem. Diagnozy i przewidywania dotyczące portfela zamówień na rynku krajowym, produkcji budowlano-montażowej i sytuacji finansowej są mniej optymistyczne od formułowanych w sierpniu. Po raz pierwszy od stycznia br. odnotowano nieznacznie negatywne prognozy dotyczące portfela zamówień na roboty na rynkach zagranicznych. Zwiększają się opóźnienia płatności za wykonane roboty budowlano-montażowe. Przedsiębiorcy nadal planują zwiększenie zatrudnienia oraz przewidują, że ceny robót budowlano-montażowych mogą rosnąć.

Do utrudnień w prowadzeniu działalności, podobnie jak przed miesiącem i przed rokiem, podmioty budowlane najczęściej zaliczają koszty zatrudnienia. W porównaniu z wrześniem ub. roku w największym stopniu wzrosła odczuwalność utrudnień związanych z niedoborem wykwalifikowanych pracowników oraz kosztami materiałów. Wyraźnie mniejsze niż przed rokiem jest natomiast znaczenie ograniczeń związanych ze zbyt dużą konkurencją na rynku.

Wykres 21. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w budownictwie
 Chart 21. General business climate indicators in construction

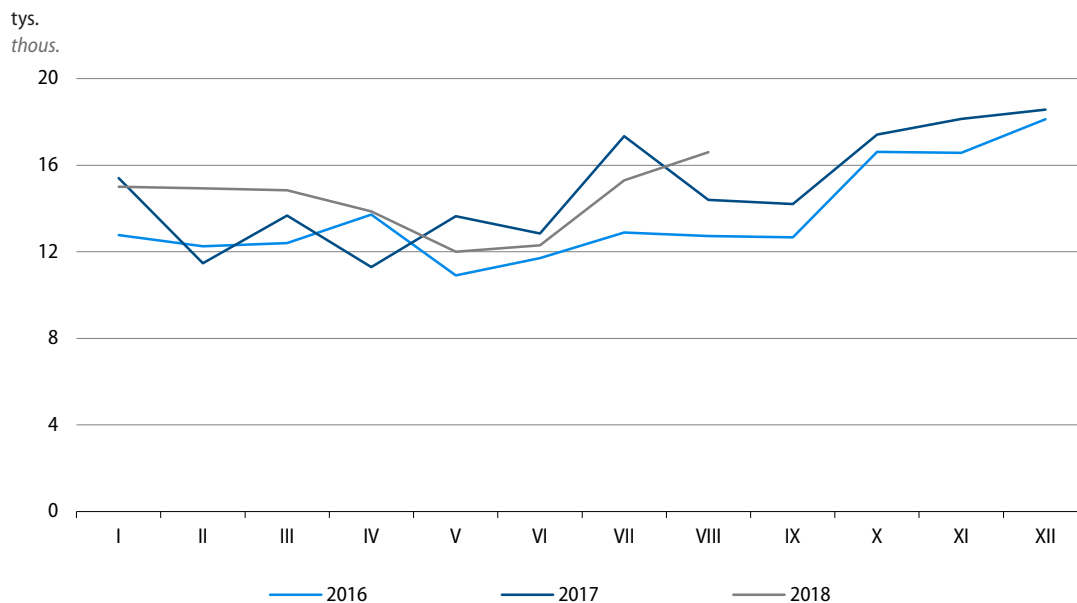

Budownictwo mieszkaniowe

Housing construction

W sierpniu br. liczba mieszkań oddanych do użytkowania była większa niż w analogicznym miesiącu ub. roku. Wzrosła także liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto oraz mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym.

Wykres 22. Mieszkania oddane do użytkowania
Chart 22. Dwellings completed

Według wstępnych danych¹ w sierpniu br. **oddano do użytkowania** 16,6 tys. mieszkań, tj. o 15,2% więcej niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 13,2%). Znacznie zwiększyła się liczba mieszkań zrealizowanych w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – o 30,7% do 10,8 tys. Nieco mniej niż w sierpniu ub. roku oddano mieszkań w budownictwie indywidualnym (spadek o 0,3% do 5,3 tys.). Spadki zanotowano także w budownictwie spółdzielczym (gdzie oddano 208 mieszkań wobec 445 w sierpniu ub. roku), komunalnym (156 wobec 168) i społecznym czynszowym (118 wobec 198). W budownictwie zakładowym oddano do użytkowania 3 mieszkania (przed rokiem – 1).

W okresie styczeń–sierpień br. oddano do użytkowania 114,8 tys. mieszkań, tj. o 4,3% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku; wzrost notowano m.in. w obydwu głównych formach budownictwa, tj. w budownictwie indywidualnym i przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem.

¹ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Tablica 15. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania
Table 15. Number of dwellings completed

Formy budownictwa <i>Forms of construction</i>	I–VIII 2017			I–VIII 2018		
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	struktura w % <i>structure in %</i>	analogiczny okres roku poprzedniego= 00 <i>corresponding period of previous year=100</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	struktura w % <i>structure in %</i>	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>
Ogółem <i>Total</i>	110024	100,0	110,7	114802	100,0	104,3
Indywidualne ^a <i>Private^a</i>	43449	39,5	103,0	43531	37,9	100,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b <i>For sale or rent^b</i>	63362	57,6	117,3	68495	59,7	108,1
Spółdzielcze <i>Cooperative</i>	1357	1,2	86,3	1289	1,1	95,0
Spółeczne czynszowe <i>Public building society</i>	1093	1,0	174,6	651	0,6	59,6
Komunalne <i>Municipal</i>	701	0,6	78,2	751	0,6	107,1
Zakładowe <i>Company</i>	62	0,1	119,2	85	0,1	137,1

a Realizowane na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem osób fizycznych przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku.

a Realized for the own use of the investor. b Including construction realized by natural persons designated for sale or rent in order to achieve a profit.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–sierpień br. wyniosła 92,2 m² i była o 2,1 m² mniejsza niż przed rokiem.

W sierpniu br. **wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym** dla 22,1 tys. mieszkań, tj. o 21,9% więcej niż w analogicznym miesiącu ub. roku (kiedy notowano spadek o 5,3%). Liczba mieszkań, których **budowę rozpoczęto** wyniosła 21,9 tys. i zwiększyła się w stosunku do sierpnia ub. roku o 12,2% (wobec wzrostu o 20,7% przed rokiem).

Szacuje się, że na koniec sierpnia br. **w budowie** pozostawało 798,5 tys. mieszkań, tj. o 4,4% więcej niż przed rokiem.

Tablica 16. Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym i mieszkań, których budowę rozpoczęto

Table 16. Number of dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project and dwellings in which construction has begun

Formy budownictwa <i>Forms of construction</i>	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym <i>Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project</i>			Mieszkania, których budowę rozpoczęto <i>Dwellings in which construction has begun</i>		
	I–VIII 2018					
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	struktura w % <i>structure in %</i>	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	struktura w % <i>structure in %</i>	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>
Ogółem <i>Total</i>	173670	100,0	102,7	154495	100,0	107,4
Indywidualne ^a <i>Private^a</i>	63748	36,7	x	61613	39,9	x
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b <i>For sale or rent^b</i>	106298	61,2	x	89113	57,7	x
Spółdzielcze <i>Cooperative</i>	1248	0,7	110,2	1709	1,1	104,1
Spółeczne czynszowe <i>Public building society</i>	1528	0,9	121,4	1000	0,6	99,0
Komunalne <i>Municipal</i>	795	0,5	43,8	879	0,6	131,8
Zakładowe <i>Company</i>	53	0,0	41,1	181	0,1	220,7

a Realizowane na użytek własny inwestora (do końca 2017 r. – łącznie z budownictwem osób fizycznych przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku); wskaźniki dynamiki są niemożliwe do obliczenia w warunkach porównywalnych, ze względu na brak możliwości dokonania przeliczeń danych wstecz zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa. b Łącznie z budownictwem osób fizycznych przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku (które do końca 2017 r. było zaliczane do budownictwa indywidualnego); wskaźniki dynamiki są niemożliwe do obliczenia w warunkach porównywalnych, ze względu na brak możliwości dokonania przeliczeń danych wstecz zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa.

a Realised for the own use of the investor (until the end of 2017 – including construction realised by natural persons designated for sale or rent in order to achieve a profit); dynamics indices are impossible to calculate in comparable terms, due to the impossibility of recalculating data back according to the revised scope of forms of construction. b Including construction realised by natural persons designated for sale or rent in order to achieve a profit (which by the end of 2017 was included in private construction); dynamics indices are impossible to calculate in comparable terms, due to the impossibility of recalculating data back according to the revised scope of forms of construction.

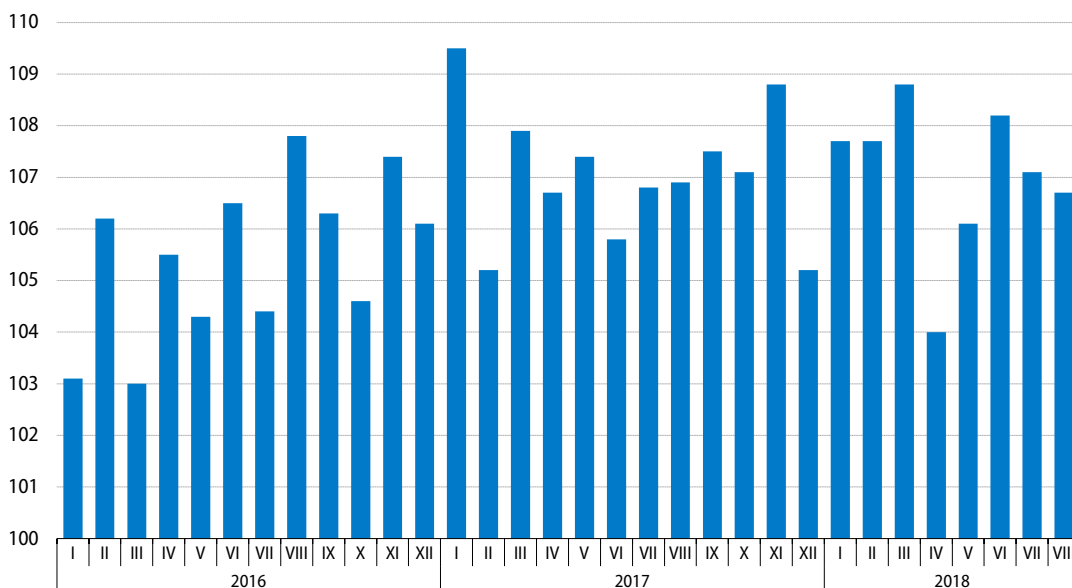
Rynek wewnętrzny

Domestic market

W sierpniu br. **sprzedaż detaliczna**¹ zwiększyła się w skali roku o 6,7% (wobec wzrostu o 7,1% przed miesiącem oraz o 6,9% w sierpniu ub. roku). W okresie ośmiu miesięcy br. sprzedaż detaliczna była wyższa niż przed rokiem o 6,8%.

Wykres 23. Sprzedaż detaliczna towarów (ceny stałe) analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 23. Retail sales of goods (constant prices) corresponding period of previous year=100

Wyższa niż w sierpniu ub. roku była sprzedaż we wszystkich grupach. Spośród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem szybszy niż przeciętnie wzrost notowano w grupach: pojazdy samochodowe, motocykle, części (11,0%), paliwa stałe, ciekłe i gazowe (7,7%) oraz pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (6,9%). W podmiotach prowadzących sprzedaż w grupie pozostałe obserwowano wzrost o 6,0%, a w jednostkach handlujących żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi - o 1,0%.

¹ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Tablica 17. Dynamika sprzedaży detalicznej (w cenach stałych) Table 17. *Indices (at constant prices) of retail sales*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2017		2018	
	VIII	I–VIII	VIII	I–VIII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>			
Ogółem^a <i>Total^a</i>	106,9	107,1	106,7	106,8
w tym: <i>of which:</i>				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	104,0	107,1	111,0	109,2
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	104,7	107,1	107,7	107,6
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Food, beverages and tobacco products</i>	104,4	103,3	101,0	101,4
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach <i>Other retail sale in non-specialized stores</i>	107,2	106,6	106,9	107,5
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	113,3	113,3	111,6	111,2
Tekstylnia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	117,3	117,1	115,9	113,5
Meble, rtv, agd <i>Furniture, radio, TV and household appliances</i>	108,0	108,2	109,1	107,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>Newspapers, books, other sale in specialized stores</i>	108,6	108,6	103,3	102,3
Pozostałe <i>Others</i>	106,2	105,1	106,0	109,8

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

a Groups of enterprises were created based on the Polish Classification of Activities – PKD 2007. A given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organisational status. The recorded changes of rise or fall of the volume of retail sales in particular groups of enterprises activity may result from a change in the predominating kind of activity and organisational changes (e.g. a merger of enterprises). This does not have impact on the dynamics of the total retail sales.

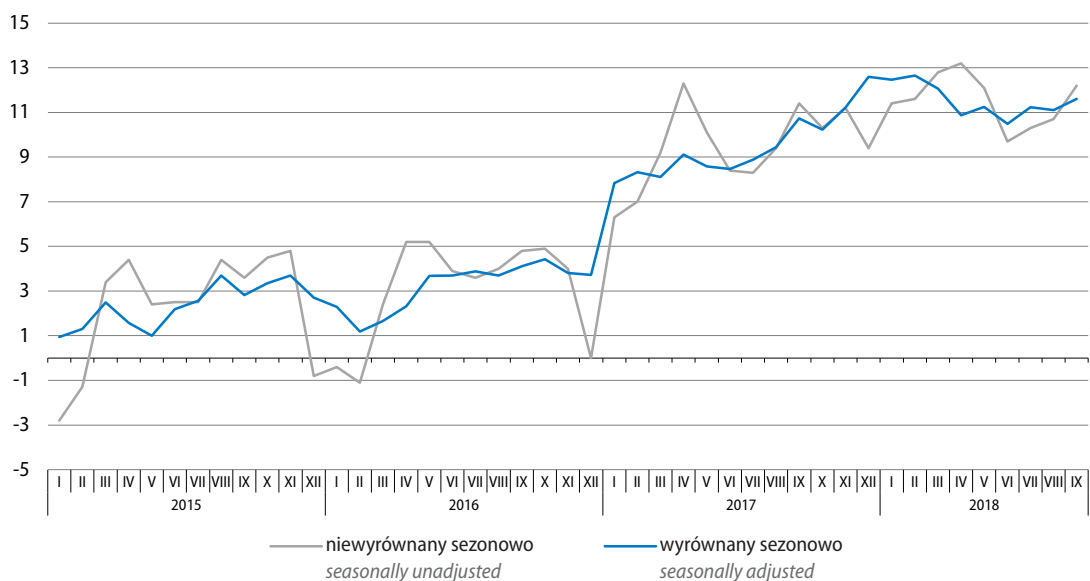
Sprzedaż hurtowa² w sierpniu br. była wyższa niż przed rokiem o 10,3%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zwiększyła się o 9,2%. W okresie styczeń–sierpień br. sprzedaż hurtowa w skali roku wzrosła o 11,1%, w tym wśród przedsiębiorstw hurtowych – o 8,6%.

2 W cenach bieżących; w przedsiębiorstwach handlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

We wrześniu br. **ogólny klimat koniunktury** w handlu detalicznym oceniany jest pozytywnie, nieco lepiej niż przed miesiącem. W podziale na klasy wielkości najbardziej korzystne oceny koniunktury formułują jednostki duże. Optymistyczne są również wskazania firm średnich, małych oraz mikro. Pozytywne oceny koniunktury są zgłaszane przez przedsiębiorstwa we wszystkich badanych branżach, w tym najlepsze – w tekstyliach, odzieży i obuwiu. Ostrożniejsze niż w sierpniu br. są wskazania przedsiębiorstw ogółem dotyczące bieżącej sprzedaży, przy bardziej optymistycznych przewidywaniach w tym zakresie. Utrzymują się korzystne diagnozy sytuacji finansowej, odpowiednie prognozy są pozytywne i lepsze od sformułowanych przed miesiącem. Oczekiwany jest wzrost popytu na towary. Przedsiębiorcy prognozują możliwość wzrostu cen towarów oraz przewidują zwiększenie zatrudnienia.

Wykres 24. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w handlu detalicznym

Chart 24. General business climate indicators in retail trade

Wśród barier ograniczających działalność przedsiębiorstw we wrześniu br. najbardziej uciążliwe pozostają koszty zatrudnienia oraz zbyt duża konkurencja na rynku. W skali roku najbardziej zmniejszyła się dotkliwość zbyt dużej konkurencji na rynku, a zwiększyła – niedoboru pracowników.

Transport

Transport

W sierpniu br. **sprzedaż wyrobów i usług**¹ w jednostkach transportu ogółem² była o 14,6% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 14,0% w lipcu br. oraz o 11,8% w sierpniu ub. roku). W okresie styczeń–sierpień br. sprzedaż zwiększyła się w skali roku o 11,9%.

Spośród grup o wysokim udziale w transporcie ogółem w sierpniu br. w największym stopniu zwiększyła się sprzedaż w transporcie samochodowym (o 15,0%). W transporcie kolejowym odnotowano wzrost sprzedaży o 8,4%, a w magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport – o 8,1%.

Masa **przewozów ładunków ogółem** w sierpniu br. wyniosła 52,4 mln ton, tj. o 8,8% więcej niż przed rokiem. Zwiększyła się wielkość przewozów w transporcie samochodowym oraz morskim, obniżyła się natomiast w kolejowym i rurociągowym. Od początku roku przetransportowano 399,3 mln ton ładunków ogółem, tj. o 12,2% więcej niż w okresie styczeń–sierpień ub. roku.

Wielkość ładunków przewiezionych **transportem kolejowym** w sierpniu br. wyniosła 20,9 mln ton, tj. o 0,5% mniej niż przed rokiem. Średniodobowe przewozy ładunków w sierpniu br. były o 0,4% mniejsze niż w lipcu br. W okresie ośmiu miesięcy br. przewieziono 165,4 mln ton ładunków, tj. o 6,3% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku.

Transportem samochodowym zarobkowym w sierpniu br. przewieziono 25,9 mln ton ładunków, tj. o 21,9% więcej niż przed rokiem, a w okresie styczeń–sierpień br. – 190,8 mln ton, tj. odpowiednio o 19,5% więcej. Potencjał przewozowy transportu samochodowego zarobkowego zwiększył się od początku roku o 13,6%.

Transportem rurociągowym w sierpniu br. przetłoczono 4,7 mln ton ropy i produktów naftowych (o 3,7% mniej niż przed rokiem), a w okresie ośmiu miesięcy br. – 37,0 mln ton (o 11,1% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku).

Masa ładunków przewiezionych **transportem morskim** w sierpniu br. wzrosła o 12,3% w skali roku i wyniosła 0,7 mln ton. Od początku roku żeglugą morską przetransportowano 5,3 mln ton ładunków (o 6,8% więcej niż przed rokiem).

W **portach morskich** w sierpniu br. obroty ładunkowe wyniosły 7,5 mln ton ładunków, tj. o 16,9% więcej niż przed rokiem. Znacznie wzrosła masa pozostałych ładunków drobnicowych (o 45,9%), ładunków masowych suchych – o 25,8% (w tym węgla i koksu – o 48,2%) oraz kontenerów (o 18,3%). Wielkość przeładunków masowych ciekłych zwiększyła się o 6,2% (przy spadku przeładunków ropy naftowej³ – o 5,6%). Nieco obniżyły się przeładunki ładunków tocznych – o 0,2%. W okresie styczeń–sierpień br. w portach morskich przeładowano 59,9 mln ton ładunków, tj. o 21,2% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku.

W większości portów w sierpniu br. przeładowano więcej ładunków niż przed rokiem (z wyjątkiem portu Police, gdzie notowano spadek o 33,9% do 0,1 mln ton). Znacznie wzrosła wielkość obrotów ładunkowych w porcie Gdynia (o 28,1% do 1,9 mln ton), Gdańsk (o 16,7% do 3,3 mln ton) oraz Świnoujście (o 16,4% do 1,3 mln ton). Wzrost obrotów ładunkowych notowano także w porcie Szczecin (o 7,6% do 0,8 mln ton).

1 Obejmująca wpływy za przewozy ładunków, pasażerów, bagażu i poczty, przeładunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu.

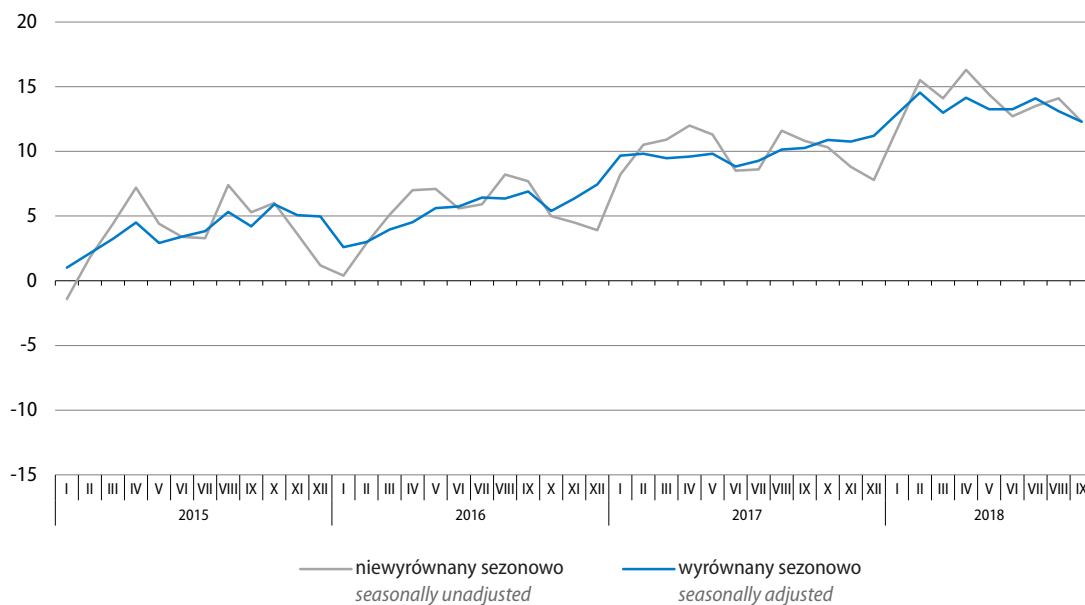
2 W cenach stałych; w przedsiębiorstwach transportowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

3 Łącznie z przetworami ropy naftowej.

W sierpniu br. **ogólny klimat koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa jest oceniany korzystnie, ale ostrożniej niż przed miesiącem. Pozytywne, podobne jak w sierpniu br., są diagnozy i oczekiwania dotyczące popytu, sprzedaży oraz sytuacji finansowej. Przedsiębiorcy przewidują możliwość zwiększenia zatrudnienia oraz dalszego wzrostu cen.

Wykres 25. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w transporcie i gospodarce magazynowej

Chart 25. General business climate indicators in transportation and storage

Bilans płatniczy

Balance of payments

Według wstępnych danych **saldo rachunku bieżącego bilansu płatniczego**¹ w lipcu br. wyniosło minus 3,5 mld zł (wobec minus 1,3 mld zł przed rokiem). **Saldo obrotów towarowych** ukształtowało się na poziomie minus 1,9 mld zł (wobec minus 0,6 mld zł rok wcześniej), przy czym eksport wzrósł o 12,2% do 74,1 mld zł, a import zwiększył się o 14,0% do 76,0 mld zł. **Saldo usług** wyniosło 7,3 mld zł i było wyższe o 0,5 mld zł niż w lipcu ub. roku, a złożyły się na nie salda: pozostałych usług (3,8 mld zł), usług transportowych (2,3 mld zł) i podróży zagranicznych (1,2 mld zł). Przychody z tytułu eksportu usług ukształtowały się na poziomie 20,9 mld zł (wzrost o 7,1%), a rozchody z tytułu importu usług wyniosły 13,6 mld zł (tj. o 6,6% więcej niż przed rokiem). **Saldo dochodów pierwotnych** w lipcu br. wyniosło minus 8,7 mld zł i w porównaniu z ujemnym saldem w lipcu ub. roku pogłębiło się o 1,5 mld zł. O wysokości salda dochodów pierwotnych w największym stopniu zadecydowało saldo dochodów z inwestycji w kwocie minus 8,6 mld zł, przy czym dochody uzyskane przez bezpośrednich inwestorów zagranicznych z tytułu ich zaangażowania kapitałowego w polskich podmiotach ukształtowały się na poziomie 6,8 mld zł, a dochody nierezydentów z inwestycji portfelowych wyniosły 2,5 mld zł. **Saldo dochodów wtórnych** w lipcu br., podobnie jak rok wcześniej, wyniosło minus 0,2 mld zł, przy czym w porównaniu z lipcem ub. roku wartość przychodów zmniejszyła się o 0,5 mld zł do 1,8 mld zł i wartość rozchodów zmniejszyła się również o 0,5 mld zł do 2,0 mld zł.

Rachunek kapitałowy w lipcu br. zamknął się dodatnim saldem w wysokości 7,5 mld zł (wobec 2,8 mld zł w lipcu ub. roku), a kwoty przychodów i rozchodów ukształtowały się odpowiednio na poziomie 7,6 mld zł oraz 0,1 mld zł (wobec 2,9 mld zł przychodów oraz 0,1 mld zł rozchodów przed rokiem).

Saldo rachunku finansowego bilansu płatniczego w lipcu br. wyniosło 3,6 mld zł (wobec 0,6 mld zł rok wcześniej). **Saldo inwestycji zagranicznych w Polsce** ukształtowało się na poziomie 4,2 mld zł, przy czym saldo pasywów inwestycji bezpośrednich wyniosło 7,7 mld zł. Saldo **polskich inwestycji za granicą** wyniosło 7,8 mld zł, w tym saldo aktywów inwestycji bezpośrednich ukształtowało się na poziomie 0,9 mld zł. Na wielkość salda rachunku finansowego wpłynęły również **inwestycje portfelowe**, gdzie odnotowano zmniejszenie wartości aktywów rezydentów o 0,1 mld zł oraz odpływ kapitału nierezydentów w kwocie 4,1 mld zł. W **pozostałych inwestycjach** aktywa rezydentów zmniejszyły się o 6,1 mld zł oraz wystąpił napływ kapitału nierezydentów w kwocie 0,6 mld zł. Saldo pochodnych instrumentów finansowych ukształtowało się na poziomie 1,4 mld zł.

Wartość **oficjalnych aktywów rezerwowych** w lipcu br. wzrosła o 11,8 mld zł do 409,1 mld zł na koniec miesiąca.

¹ Opracowano na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego.

Tablica 18. Bilans płatniczy
Table 18. Balance of payments

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	VII 2017	VII 2018	VIII 2017 – VII 2018 ^a
	w mln zł <i>in mln PLN</i>		
Rachunek bieżący <i>Current Account</i>	-1 250	-3 511	-2 824
Saldo obrotów towarowych <i>Balance on goods</i>			
eksport <i>exports</i>	66 053	74 108	874 238
import <i>imports</i>	66 626	75 981	879 936
Saldo usług <i>Balance on Services</i>	6 766	7 310	82 399
przychody <i>credit</i>	19 514	20 899	228 817
rozchody <i>debit</i>	12 748	13 589	146 418
Saldo dochodów pierwotnych <i>Balance on Primary Income</i>	-7 196	-8 711	-79 824
przychody <i>credit</i>	3 549	3 667	46 644
rozchody <i>debit</i>	10 745	12 378	126 468
Saldo dochodów wtórnych <i>Balance on Secondary Income</i>	-247	-237	299
przychody <i>credit</i>	2 322	1 805	26 109
rozchody <i>debit</i>	2 569	2 042	25 810
Rachunek kapitałowy <i>Capital account</i>	2 795	7 480	36 281
Przychody <i>Credit</i>	2 868	7 563	37 875
Rozchody <i>Debit</i>	73	83	1 594
Rachunek finansowy <i>Financial account</i>	573	3 645	16 929
Inwestycje bezpośrednie – aktywa <i>Direct investment – assets</i>	-2 973	898	12 566
akcje i inne formy udziałów kapitałowych <i>equity and investment fund shares</i>	622	4 838	4 507
instrumenty dłużne <i>debt instruments</i>	-3 595	-3 940	8 059
Inwestycje bezpośrednie – pasywa <i>Direct investment – liabilities</i>	2 544	7 655	47 963
akcje i inne formy udziałów kapitałowych <i>equity and investment fund shares</i>	3 916	7 929	41 482
instrumenty dłużne <i>debt instruments</i>	-1 372	-274	6 481

a Dane skumulowane są prezentowane krocząco w ujęciu 12 miesięcy.
a Cumulated data presented as 12-month moving data.

Tablica 18. Bilans płatniczy (dok.)
 Table 18. Balance of payments (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	VII 2017	VII 2018	VIII 2017 – VII 2018 ^a
	w mln zł <i>in mln PLN</i>		
Inwestycje portfelowe – aktywa <i>Portfolio investment – assets</i>	2 573	-133	280
udziałowe papiery wartościowe <i>equity securities</i>	1 638	202	-3 873
dłużne papiery wartościowe <i>debt securities</i>	935	-335	4 153
Inwestycje portfelowe – pasywa <i>Portfolio investment – liabilities</i>	813	-4 078	-7 517
udziałowe papiery wartościowe <i>equity securities</i>	944	665	5 874
dłużne papiery wartościowe <i>debt securities</i>	-131	-4 743	-13 391
Pozostałe inwestycje – aktywa <i>Other investment – assets</i>	1 525	-6 121	26 010
NBP <i>monetary authorities</i>	0	0	1
sektor rządowy <i>general government</i>	21	35	166
Monetarne Instytucje Finansowe <i>Monetary Financial Institutions</i>	215	-4 578	13 313
pozostałe sektory <i>other sectors</i>	1 289	-1 578	12 530
Pozostałe inwestycje – pasywa <i>Other investment – liabilities</i>	-16 321	626	-6 366
NBP <i>monetary authorities</i>	-14 860	6 511	-337
sektor rządowy <i>general government</i>	-301	-1 706	-75
Monetarne Instytucje Finansowe <i>Monetary Financial Institutions</i>	-1 063	131	-14 918
pozostałe sektory <i>other sectors</i>	-97	-4 310	8 964
Pochodne instrumenty finansowe <i>Financial derivatives</i>	155	1 365	-1 886
Oficjalne aktywa rezerwowe <i>Official reserve assets</i>	-13 671	11 839	14 039
Saldo błędów i opuszczeń <i>Net errors and omissions</i>	-972	-324	-16 528

a Dane skumulowane są prezentowane krocząco w ujęciu 12 miesięcy.
 a Cumulated data presented as 12-month moving data.

Handel zagraniczny

Foreign trade

W okresie styczeń–lipiec br. obroty towarowe z zagranicą zwiększyły się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku w nieco mniejszym stopniu po stronie eksportu niż importu. Saldo obrotów ogółem było ujemne wobec dodatniego przed rokiem. Obroty w cenach stałych w okresie styczeń–czerwiec br. wzrosły w skali roku; wskaźnik terms of trade kształtował się niekorzystnie.

Eksport liczony w złotych (**w cenach bieżących**) wzrósł w porównaniu z okresem styczeń–lipiec ub. roku o 4,7% i wyniósł 530,3 mld zł, a import zwiększył się o 6,9% do 537,4 mld zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 7,1 mld zł (wobec dodatniego 3,4 mld zł przed rokiem).

Eksport **w cenach stałych** w okresie styczeń–czerwiec br. zwiększył się o 4,4% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, a import wzrósł o 5,1%. Wyższy niż przed rokiem był wolumen eksportu do krajów UE (o 3,3%), do krajów Europy Środkowo-Wschodniej (o 6,9%) oraz do krajów rozwijających się (o 4,6%). W imporcie wzrósł wolumen towarów sprowadzanych z krajów UE (o 2,0%), z krajów Europy Środkowo-Wschodniej (o 8,7%) i z krajów rozwijających się (o 11,1%).

Ceny transakcyjne towarów eksportowanych (liczone w złotych) spadły w stosunku do okresu sześciu miesięcy ub. roku o 0,1%, a towarów importowanych wzrosły o 1,3%.

Wskaźnik terms of trade w obrotach ogółem okresie styczeń–czerwiec br. kształtował się na poziomie 98,6 (wobec 99,1 przed rokiem). W wymianie z krajami UE wyniósł 98,8 (wobec 102,0 w analogicznym okresie ub. roku), w obrotach z krajami Europy Środkowo-Wschodniej – 89,0 (w porównaniu z 81,5), a z krajami rozwijającymi się – 99,3 (wobec 96,6).

Wykres 26. Obroty handlu zagranicznego (ceny bieżące) analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 26. Foreign trade turnover (current prices)
corresponding period of previous year=100

Tablica 19. Obroty towarowe handlu zagranicznego

Table 19. Foreign trade turnover of goods

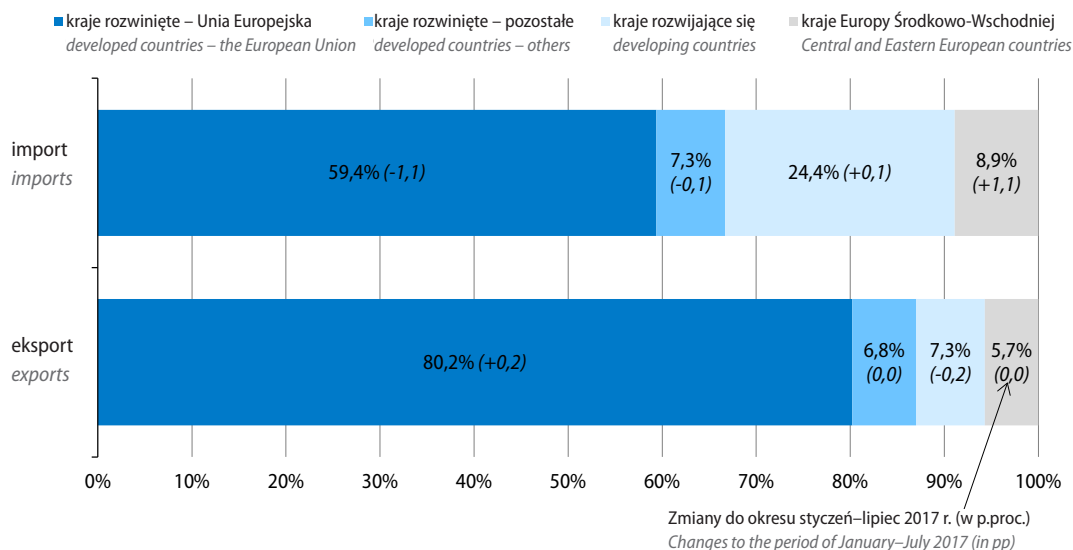
Wyszczególnienie Specification	I–VII 2018						I–VII 2017	I–VII 2018
	w mln zł in mln PLN	w mln EUR in mln EUR	w mln USD in mln USD	I–VII 2017=100				
				zł PLN	EUR EUR	USD USD	struktura w % structure in %	
Eksport Exports	530306,9	125655,7	151622,7	104,7	106,5	119,2	100,0	100,0
Kraje rozwinięte <i>Developed countries</i>	461413,3	109343,4	131956,7	105,0	106,8	119,6	86,8	87,0
w tym Unia Europejska <i>of which European Union</i>	425380,5	100805,9	121653,8	105,1	106,9	119,6	80,0	80,2
w tym strefa euro <i>of which euro-area</i>	306846,7	72709,7	87738,2	106,1	107,9	120,8	57,1	57,9
Kraje rozwijające się <i>Developing countries</i>	38525,6	9123,3	11000,0	101,1	102,8	114,9	7,5	7,3
Kraje Europy Środkowo- -Wschodniej <i>Central and Eastern European countries</i>	30368,0	7189,0	8666,0	105,6	107,1	119,6	5,7	5,7
Import^a Imports^a	537398,6	127330,1	153612,7	106,9	108,7	121,5	100,0	100,0
Kraje rozwinięte <i>Developed countries</i>	358606,5	84973,7	102535,6	105,0	106,7	119,4	67,9	66,7
w tym Unia Europejska <i>of which European Union</i>	319120,6	75620,3	91252,4	104,9	106,7	119,3	60,5	59,4
w tym strefa euro <i>of which euro-area</i>	256406,8	60755,2	73306,1	105,5	107,2	119,9	48,4	47,7
Kraje rozwijające się <i>Developing countries</i>	130921,1	31020,9	37416,1	107,4	109,3	122,2	24,3	24,4
Kraje Europy Środkowo- -Wschodniej <i>Central and Eastern European countries</i>	47871,0	11335,5	13661,0	121,5	123,6	138,2	7,8	8,9
Saldo Balance	-7091,7	-1674,4	-1990,0	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte <i>Developed countries</i>	102806,8	24369,7	29421,1	X	x	x	x	x
w tym Unia Europejska <i>of which European Union</i>	106259,9	25185,6	30401,4	x	x	x	x	x
w tym strefa euro <i>of which euro-area</i>	50439,9	11954,5	14432,1	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się <i>Developing countries</i>	-92395,5	-21897,6	-26416,1	x	x	x	x	x
Kraje Europy Środkowo- -Wschodniej <i>Central and Eastern European countries</i>	-17503,0	-4146,5	-4995,0	x	x	x	x	x

a Dane dot. importu w podziale na grupy krajów prezentowane są wg kraju pochodzenia. Dane dot. importu wg kraju wysyłki dostępne są w informacji bieżącej o wynikach wstępnych „Obroty handlu zagranicznego ogółem i wg krajów w okresie styczeń–lipiec 2018 r.” na stronie internetowej GUS: http://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5466/1/72/1/obroty_towarowe_handlu_zagranicznego_ogolem_i_wedlug_krajow_w_okresie_styczen-lipiec_2018_roku.pdf

a Imports data by groups of countries are presented by country of origin. Data on imports by country of consignment are available in current information on preliminary results 'Foreign trade turnover of goods in total and by countries in period of January–July of 2018' at Statistics Poland's website: http://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/en/defaultaktualnosci/3285/1/74/1/foreign_trade_turnover_of_goods_in_total_and_by_countries_in_january-july_2018.pdf

Wykres 27. Struktura geograficzna obrotów handlu zagranicznego według grup krajów w okresie styczeń–lipiec 2018 r.

Chart 27. Geographical structure of foreign trade turnover by the groups of countries in the period of January–July 2018

W **strukturze geograficznej** obrotów w okresie styczeń–lipiec br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, po stronie eksportu wzrósł udział krajów rozwiniętych, obniżył się udział krajów rozwijających się, a krajów Europy Środkowo-Wschodniej pozostał na podobnym poziomie jak przed rokiem. W imporcie ogółem wzrósł udział krajów rozwijających się oraz krajów Europy Środkowo-Wschodniej, a obniżył się – krajów rozwiniętych.

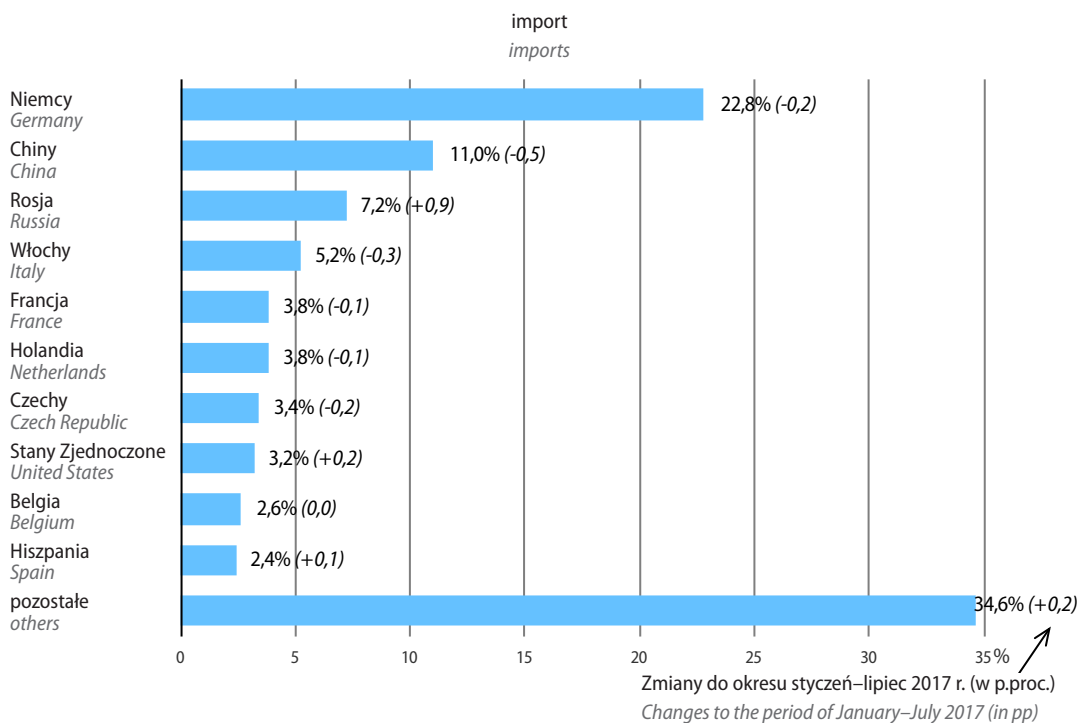
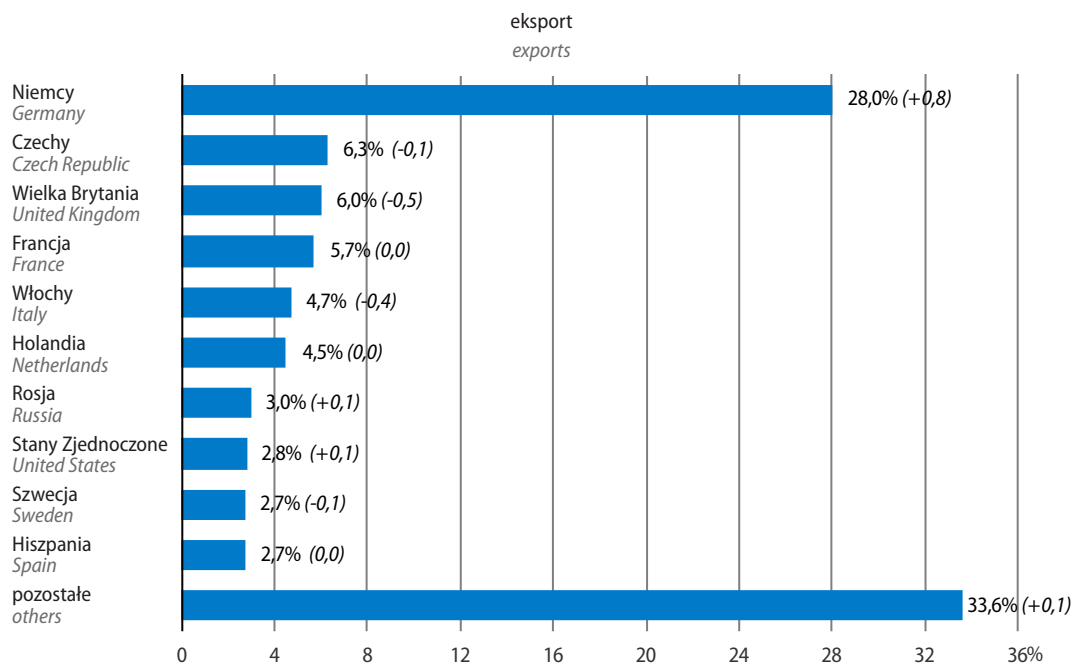
Eksport do krajów **Unii Europejskiej** zwiększył się w stosunku do okresu styczeń–lipiec ub. roku o 5,1% i wyniósł 425,4 mld zł, a import wzrósł o 4,9% do 319,1 mld zł. Dodatnie saldo wyniosło 106,3 mld zł (przed rokiem 100,7 mld zł). Eksport do krajów UE stanowił 80,2% eksportu ogółem (wzrost w skali roku o 0,2 p.proc.), a import z tych krajów – 59,4% importu ogółem (spadek o 1,1 p.proc.).

Wartość obrotów z **Niemcami** wzrosła w skali roku w eksporcie o 7,9% do 148,6 mld zł, a w imporcie o 6,2% do 122,8 mld zł. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 25,8 mld zł (wobec 22,1 mld zł w okresie styczeń–lipiec ub. roku). Udział Niemiec w eksporcie ogółem był wyższy niż przed rokiem o 0,8 p.proc. i wyniósł 28,0%, a w imporcie ogółem obniżył się o 0,2 p.proc. do 22,8%.

W wymianie z Niemcami wg grup towarowych SITC odnotowano wzrost eksportu m.in. silników spalinowych tłokowych i ich części, wyrobów z metali nieszlachetnych gdzie indziej niewymienionych oraz artykułów z tworzyw sztucznych gdzie indziej niewymienionych. W imporcie zwiększyła się wartość sprowadzonych m.in. pojazdów samochodowych do przewozu osób, spalinowych silników tłokowych i ich części oraz papieru i tektury, a obniżyła się – części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych.

Wykres 28. Struktura geograficzna obrotów handlu zagranicznego według krajów w okresie styczeń–lipiec 2018 r.

Chart 28. Geographical structure of foreign trade turnover by countries in the period of January–July 2018

Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej** były wyższe niż w okresie styczeń–lipiec ub. roku, na co głównie wpłynął wzrost wymiany z Rosją i Ukrainą. Eksport zwiększył się w skali roku o 5,6% do 30,4 mld zł, a import o 21,5% i wyniósł 47,9 mld zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 17,5 mld zł (wobec minus 10,6 mld zł przed rokiem). Udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej w eksporcie ogółem pozostał na poziomie sprzed roku i wyniósł 5,7%, a w imporcie ogółem wzrósł o 1,1 p.proc. do 8,9%.

Rosja w rankingu naszych partnerów handlowych, tak jak przed rokiem, w eksporcie uplasowała się na siódmej pozycji, a w imporcie na trzecim miejscu. Eksport do Rosji wzrósł o 8,3% do 15,9 mld zł, natomiast import z tego kraju zwiększył się o 21,6% i wyniósł 38,5 mld zł. Saldo obrotów pogłębiło się z minus 17,0 mld zł w okresie styczeń–lipiec ub. roku do minus 22,6 mld zł. Udział Rosji wzrósł w eksporcie ogółem z 2,9% przed rokiem do 3,0%, a w imporcie ogółem z 6,3% do 7,2%.

W obrotach z Rosją wg grup SITC, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, odnotowano m.in. znaczny wzrost eksportu urządzeń elektrycznych i nonelektrycznych typu domowego oraz pozostałych maszyn i urządzeń, przy spadku eksportu m.in. leków. W imporcie zwiększyła się wartość m.in. surowych olejów ropy naftowej, węgla oraz wyrobów walcowanych płaskich, z żeliwa lub stali niestopowej, nieplaterowanych, niepokrytych ani niepowleczonech.

W okresie styczeń–lipiec br. obroty z krajami **rozwijającymi się** wzrosły w skali roku zarówno po stronie eksportu, jak i importu. Eksport do tej grupy zwiększył się o 1,1% i wyniósł 38,5 mld zł, a import wzrósł o 7,4% do 130,9 mld zł. Ujemne saldo wyniosło 92,4 mld zł (wobec minus 83,8 mld zł przed rokiem).

Chiny zajmowały 22 miejsce w rankingu partnerów handlowych Polski w eksporcie i drugie w imporcie. Eksport do Chin obniżył się w skali roku o 6,3% do 4,6 mld zł, a import z tego kraju wzrósł o 2,0% do 59,0 mld zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 54,4 mld zł (wobec minus 52,9 mld zł w okresie styczeń–lipiec ub. roku). Nieznacznie obniżył się udział Chin w obrotach ogółem: w eksporcie z 1,0% w analogicznym okresie ub. roku do 0,9%, a w imporcie odpowiednio z 11,5% do 11,0%.

W obrotach z Chinami wg nomenklatury SITC odnotowano wzrost eksportu m.in. urządzeń energetycznych elektrycznych, mebli i ich części oraz urządzeń i aparatów elektrycznych, a spadek m.in. miedzi i kauczuku. W imporcie zwiększyła się wartość m.in. pozostałej aparatury i urządzeń elektrycznych oraz wózków dziecięcych, zabawek, gier i artykułów sportowych, a obniżyła – sprzętu telekomunikacyjnego.

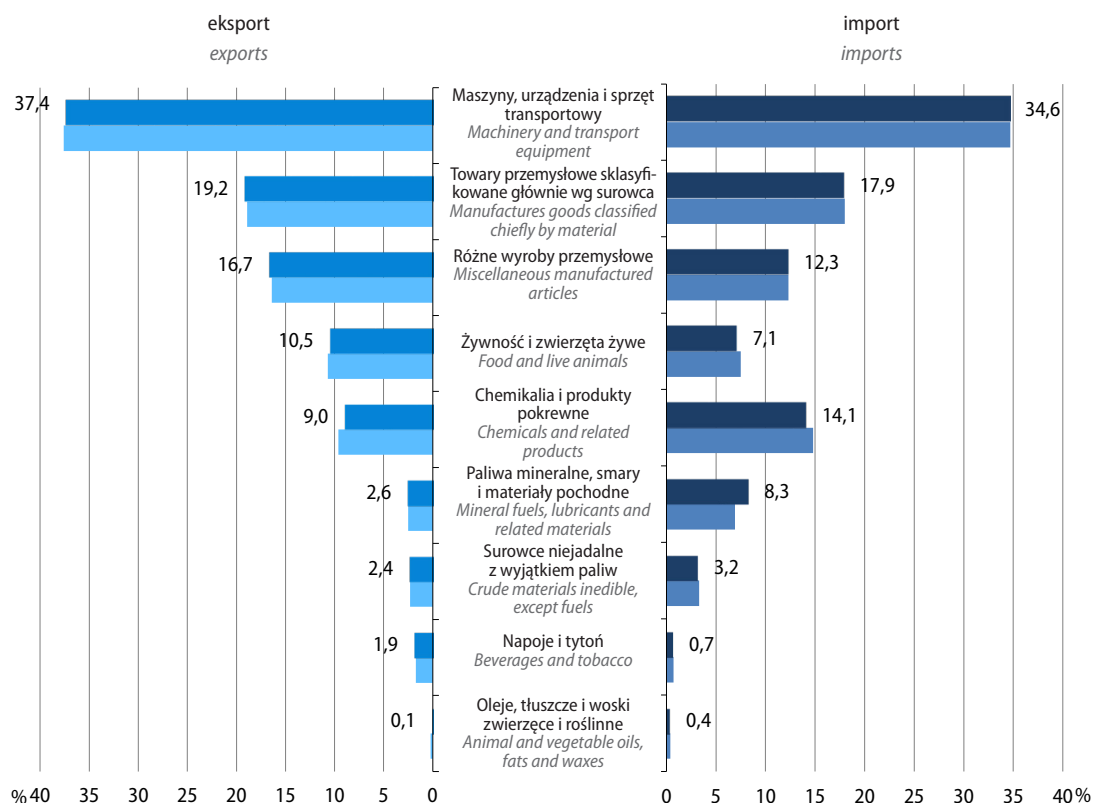
W wymianie towarowej ogółem **wg nomenklatury SITC** wyższe niż w okresie styczeń–lipiec ub. roku były obroty w większości sekcji. W eksporcie największy wzrost wystąpił w sekcjach: napoje i tytoń, surowce niejadalne z wyjątkiem paliw oraz paliwa mineralne, smary i materiały pochodne. Po stronie importu najbardziej wzrosła wartość towarów sprowadzanych w ramach sekcji: paliwa mineralne, smary i materiały pochodne oraz maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy. W strukturze towarowej po stronie eksportu najbardziej zwiększył się udział towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca, a importu – paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych. Największy spadek udziału po obu stronach wymiany notowano w przypadku sekcji chemikalia i produkty pokrewne.

Tablica 20. Dynamika i struktura obrotów ogółem według sekcji SITC
 Table 20. Foreign trade indices and structure by SITC sections

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	I-VII 2018		I-VII 2017	
	w mln zł <i>in mln PLN</i>	I-VII 2017=100	struktura w % <i>structure in %</i>	
Eksport Exports	530306,9	104,7	100,0	100,0
w tym: <i>of which:</i>				
Żywność i zwierzęta żywe <i>Food and live animals</i>	55728,2	103,0	10,5	10,7
Napoje i tytoń <i>Beverages and tobacco</i>	10088,3	114,3	1,9	1,7
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw <i>Crude materials inedible, except fuels</i>	12690,5	111,4	2,4	2,3
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne <i>Mineral fuels, lubricants and related materials</i>	13718,6	110,2	2,6	2,5
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne <i>Animal and vegetable oils, fats and waxes</i>	595,8	76,7	0,1	0,2
Chemikalia i produkty pokrewne <i>Chemicals and related products</i>	47787,4	97,9	9,0	9,6
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca <i>Manufactures goods classified chiefly by material</i>	101777,7	106,6	19,2	18,9
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy <i>Machinery and transport equipment</i>	198566,9	104,3	37,4	37,6
Różne wyroby przemysłowe <i>Miscellaneous manufactured articles</i>	88418,5	106,5	16,7	16,4
Import Imports	537398,6	106,9	100,0	100,0
w tym: <i>of which:</i>				
Żywność i zwierzęta żywe <i>Food and live animals</i>	37969,2	100,5	7,1	7,5
Napoje i tytoń <i>Beverages and tobacco</i>	3674,9	103,5	0,7	0,7
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw <i>Crude materials inedible, except fuels</i>	17244,5	105,1	3,2	3,3
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne <i>Mineral fuels, lubricants and related materials</i>	44515,4	128,3	8,3	6,9
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne <i>Animal and vegetable oils, fats and waxes</i>	1882,2	87,6	0,4	0,4
Chemikalia i produkty pokrewne <i>Chemicals and related products</i>	75501,6	101,8	14,1	14,8
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca <i>Manufactures goods classified chiefly by material</i>	96381,7	106,4	17,9	18,0
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy <i>Machinery and transport equipment</i>	185757,2	106,5	34,6	34,7
Różne wyroby przemysłowe <i>Miscellaneous manufactured articles</i>	65860,3	106,3	12,3	12,3

Wykres 29. Udział wybranych sekcji towarowych (według SITC) w obrotach towarowych handlu zagranicznego ogółem w okresie styczeń–lipiec 2018 r.

Chart 29. Share of selected SITC sections in total foreign trade turnover in the period of January–July 2018

Eksport **produktów rolno-spożywczych (wg CN)** w okresie styczeń–lipiec br. był wyższy niż przed rokiem o 4,2% i wyniósł 68,9 mld zł, a import wzrósł o 0,8% do 47,8 mld zł. Obroty zamknęły się dodatnim saldem w wysokości 21,1 mld zł (wobec 18,7 mld zł po siedmiu miesiącach ub. roku). Udział towarów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem zmniejszył się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 0,1 p.proc. i wyniósł 13,0%, a w imporcie obniżył się o 0,5 p. proc. do 8,9%.

Wyższy niż przed rokiem był eksport towarów rolno-spożywczych do krajów rozwiniętych - o 4,2% (w tym do krajów UE o 5,7%), natomiast obniżył się eksport do krajów rozwijających i krajów Europy Środkowo-Wschodniej (odpowiednio o 6,7% i 0,3%). W imporcie wzrost obrotów odnotowano z krajami Europy Środkowo-Wschodniej (o 15,6%), z krajami rozwijającymi się (o 0,8%) oraz z krajami rozwiniętymi (o 0,2%), a spadek – z krajami UE (o 0,8%).

Tablica 21. Obroty towarowe produktami rolno-spożywczymi (według CN)
Table 21. Foreign trade turnover of agri-food products (by CN)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	I–VII 2018						I–VII 2017	I–VII 2018
	w mln zł <i>in mln PLN</i>	w mln EUR <i>in mln EUR</i>	w mln USD <i>in mln USD</i>	I–VII 2017=100				
				zł <i>PLN</i>	EUR <i>EUR</i>	USD <i>USD</i>	struktura w % <i>structure in %</i>	
Eksport <i>Exports</i>	68882,2	16317,7	19683,8	104,2	105,9	118,5	100,0	100,0
Przetwory spożywcze <i>Prepared foodstuffs</i>	35232,0	8344,7	10064,9	107,0	108,7	121,5	49,8	51,1
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego <i>Live animals; animal products</i>	22921,4	5430,2	6550,1	106,9	108,7	121,5	32,4	33,3
Produkty pochodzenia roślinnego <i>Vegetable products</i>	9817,0	2326,6	2807,8	91,8	93,6	105,0	16,2	14,3
Tłuszcze i oleje <i>Fats and oils</i>	911,8	216,2	261,0	86,3	87,8	98,1	1,6	1,3
Import <i>Imports</i>	47788,3	11327,8	13674,3	100,8	102,6	114,9	100,0	100,0
Przetwory spożywcze <i>Prepared foodstuffs</i>	19183,1	4544,8	5483,5	103,9	105,6	118,2	39,0	40,1
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego <i>Live animals; animal products</i>	13410,9	3178,6	3836,0	99,3	101,0	113,0	28,5	28,1
Produkty pochodzenia roślinnego <i>Vegetable products</i>	13009,4	3086,4	3729,4	100,3	102,2	114,7	27,4	27,2
Tłuszcze i oleje <i>Fats and oils</i>	2184,9	518,0	625,4	89,6	91,1	102,0	5,1	4,6
Saldo <i>Balance</i>	21093,9	4989,9	6009,5	x	x	x	x	x
Przetwory spożywcze <i>Prepared foodstuffs</i>	16048,9	3799,9	4581,4	x	x	x	x	x
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego <i>Live animals; animal products</i>	9510,5	2251,6	2714,1	x	x	x	x	x
Produkty pochodzenia roślinnego <i>Vegetable products</i>	-3192,4	-759,8	-921,6	x	x	x	x	x
Tłuszcze i oleje <i>Fats and oils</i>	-1273,1	-301,8	-364,4	x	x	x	x	x

W strukturze rozdysponowania importu według głównych kategorii ekonomicznych, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, zwiększył się udział towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie (z 60,1% do 60,4%) oraz nieznacznie – towarów konsumpcyjnych (z 24,6% do 24,7%). Obniżył się natomiast udział dóbr inwestycyjnych (z 15,2% do 14,9%). W ramach wszystkich zanotowano wzrost importu towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie i towarów konsumpcyjnych o 7,3% oraz dóbr inwestycyjnych o 4,6%.

Wyniki finansowe banków

Financial results of banks

W I półroczu br. sektor bankowy¹ uzyskał wyższe niż przed rokiem wyniki finansowe.

Całkowite przychody operacyjne netto zwiększyły się o 6,6% do 33,4 mld zł, a wynik finansowy netto wzrósł o 16,8% i ukształtował się na poziomie 7,8 mld zł.

Tablica 22. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat sektora bankowego
Table 22. Selected items of the income statement of the banking sector

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	I-VI 2017	I-VI 2018	
	w mln zł <i>in mln zł</i>		I-VI 2017=100
Całkowite przychody operacyjne, netto <i>Total operating income, net</i>	31360	33435	106,6
w tym: <i>of which:</i>			
wynik z tytułu odsetek <i>net interest income</i>	20567	22395	108,9
wynik z tytułu opłat i prowizji <i>net fee and commission income</i>	6834	6618	96,8
Koszty administracyjne <i>Administrative expenses</i>	16661	17625	105,8
w tym koszty pracownicze <i>of which staff expenses</i>	8193	8735	106,6
Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych <i>Depreciation of fixed assets and intangible fixed assets</i>	1451	1455	100,3
Rezerwy lub odwrócenie rezerw <i>Provisions or reversal of provisions</i>	353	160	45,3
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości aktywów finansowych <i>Impairment or reversal of impairment of financial assets</i>	3587	3899	108,7
Obciążenia podatkowe z tytułu działalności kontynuowanej <i>Tax expense from continuing operations</i>	2307	2468	107,0
Wynik finansowy netto <i>Profit or loss for the year</i>	6707	7831	116,8

¹ Opracowano na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego. Od I 2018 r. banki obowiązują zmienione wymogi sprawozdawcze, spowodowane wejściem w życie nowego Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej nr 9 (MSSF9). W związku z tym, dane za 2018 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za 2017 r.

¹ Compiled on the basis of data of the National Bank of Poland. Since January 2018 changed reporting requirements have been applied to banks, due to the entry into force the new International Financial Reporting Standard no. 9 (IFRS9). Therefore, the data for 2018 are not fully comparable with the data for 2017.

Suma bilansowa sektora bankowego w końcu czerwca br. wyniosła 1846,2 mld zł i była wyższa o 6,1% niż rok wcześniej. Główną pozycją aktywów były kredyty i zaliczki wyceniane według zamortyzowanego kosztu, które osiągnęły wartość 1208,4 mld zł.

Zobowiązania razem w końcu czerwca br. wyniosły 1645,2 mld zł (tj. o 6,1% więcej niż rok wcześniej), a kapitały własne banków – 201,0 mld zł (odpowiednio o 6,0% więcej).

Tablica 23. Wybrane pozycje bilansowe sektora bankowego
Table 23. Selected items of the balance sheet of the banking sector

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	I-VI 2017	I-VI 2018	
	w mln zł <i>in mln zł</i>		I-VI 2017=100
Suma bilansowa <i>Balance sheet, total</i>	1739443	1846168	106,1
w tym: <i>of which:</i>			
kredyty i zaliczki wyceniane według zamortyzowanego kosztu <i>loans and advances at amortised cost</i>	.	1208351	x
instrumenty dłużne <i>debt instruments</i>	413586	452040	109,3
instrumenty pochodne, aktywa – rachunkowość zabezpieczeń <i>derivatives, assets – hedge accounting</i>	2721	2667	98,0
Zobowiązania finansowe <i>Financial liabilities</i>	1513866	1596857	105,5
w tym depozyty <i>of which deposits</i>	1243740	1323513	106,4
Kapitał własny <i>Equity, total</i>	189531	200962	106,0
w tym: <i>of which:</i>			
kapitał wpłacony <i>paid up capital</i>	33359	39672	118,9
pozostałe kapitały rezerwowe <i>other reserves</i>	.	103220	x

Wartość kredytów udzielonych przez banki sektorowi niefinansowemu zwiększyła się w skali roku o 4,6% do 1058,3 mld zł. Wartość depozytów sektora niefinansowego złożonych w bankach ukształtowała się na poziomie 1076,6 mld zł i była o 6,7% większa niż rok wcześniej.

Zadłużenie instytucji rządowych i samorządowych w bankach zwiększyło się o 6,3% w porównaniu ze stanem na koniec czerwca ub. roku i wyniosło 86,8 mld zł. Wartość depozytów tych instytucji wzrosła o 2,7% do 113,7 mld zł.

Tablica 24. Kredyty i depozyty sektora niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych
 Table 24. *Loans and deposits of the non-financial sector and the general government sector*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	30 VI 2017	30 VI 2018	
	w mln zł <i>in mln zł</i>		30 VI 2017=100
Kredyty sektora niefinansowego ^a <i>Non-financial sector's loans^a</i>	1011547	1058319	104,6
w tym: <i>of which:</i>			
przesiębiorstwa <i>corporations</i>	341786	363112	106,2
MŚP ^b <i>SME^b</i>	201616	204840	101,6
duże przedsiębiorstwa <i>large corporations</i>	140170	158271	112,9
gospodarstwa domowe <i>households</i>	663168	688281	103,8
w tym: <i>of which:</i>			
mieszkaniowe <i>housing loans</i>	393969	406412	103,2
konsumpcyjne dla osób prywatnych <i>consumer loans to individuals</i>	140799	153284	108,9
Kredyty sektora instytucji rządowych i samorządowych ^a <i>General government sector's loans^a</i>	81642	86792	106,3
Depozyty sektora niefinansowego <i>Non-financial sector's deposits</i>	1008797	1076607	106,7
w tym osoby prywatne <i>of which individuals</i>	680457	722246	106,1
Depozyty sektora instytucji rządowych i samorządowych <i>General government sector's deposits</i>	110746	113718	102,7

a Bez instrumentów dłużnych. b Sektor MŚP tworzą tu jednostki o liczbie pracujących mniejszej niż 250 osób oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, o liczbie pracujących powyżej 9 osób, lecz mniejszej niż 250 osób (stan pracujących w końcu ostatniego zakończonego roku obrotowego).

a Without debt instruments. b Sector SME consists of entities where the number of employees at the end of the last financial year was less than 250 or a natural person, who runs a business on one's own account, if the number of employees was more than 9 persons, but less than 250.

Wyniki finansowe ubezpieczycieli

Financial results of insurance companies

Wyniki finansowe zakładów ubezpieczeń¹ ogółem w I półroczu br. były lepsze niż rok wcześniej. Wpłynęły na to wyższe wyniki uzyskane przez zakłady ubezpieczeń na życie (dział I), przy pogorszeniu wyników zakładów ubezpieczeń majątkowych (dział II).

Tablica 25. Przychody i koszty zakładów ubezpieczeń; wynik techniczny
Table 25. Income and costs of insurance companies; balance on technical account

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Ogółem <i>Total</i>			Dział I ^a <i>Division I^a</i>			Dział II ^b <i>Division II^b</i>		
	I-VI 2017	I-VI 2018		I-VI 2017	I-VI 2018		I-VI 2017	I-VI 2018	
	mln zł <i>mln zł</i>	mln zł	I-VI 2017= =100	mln zł <i>mln zł</i>	mln zł	I-VI 2017= =100	mln zł <i>mln zł</i>	mln zł	I-VI 2017= =100
Przychody ogółem <i>Total income</i>	34971,5	33074,4	94,6	17673,7	14304,5	80,9	17297,8	18769,9	108,5
w tym: <i>of which:</i>									
Składki zarobione na udziale własnym <i>Earned premiums</i>	25965,9	26579,2	102,4	12265,6	11061,9	90,2	13700,3	15517,3	113,3
w tym składki przypisane brutto <i>of which gross written premiums</i>	31576,3	32123,5	101,7	12209,9	11140,5	91,2	19366,4	20983,0	108,3
Przychody z lokat <i>Investment income</i>	8202,3	5977,8	72,9	5282,7	3138,1	59,4	2919,6	2839,7	97,3
Koszty ogółem <i>Total costs</i>	31163,4	29260,0	93,9	16483,5	13018,9	79,0	14679,9	16241,1	110,6
w tym: <i>of which:</i>									
Odszkodowania świadczenia ^c <i>Claims incurred^c</i>	18830,0	20465,2	108,7	10429,0	10796,6	103,5	8401,0	9668,6	115,1
w tym odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto <i>of which gross claims paid</i>	19752,7	20742,4	105,0	10399,7	10834,2	104,2	9353,0	9908,2	105,9
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych <i>Change in other technical provisions – net of reinsurance</i>	1630,8	-4381,2	x	1614,5	-4405,6	x	16,3	24,4	148,9
Koszty działalności ubezpieczeniowej <i>Net operating expenses</i>	6677,9	6927,8	103,7	2652,0	2582,7	97,4	4025,9	4345,1	107,9
Koszty działalności lokacyjnej <i>Investment charges</i>	1863,6	4155,0	223,0	1127,2	3453,2	306,4	736,4	701,8	95,3
Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>	3808,1	3814,4	100,2	1190,2	1285,6	108,0	2617,9	2528,8	96,6
Wynik techniczny <i>Balance on technical account</i>	2650,0	2840,1	107,2	1512,3	1494,7	98,8	1137,7	1345,4	118,3

a Ubezpieczenia na życie. b Pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe. c Na udziale własnym z uwzględnieniem zmiany stanu rezerw.

a Life insurance. b Non-life insurance. c Including change in provisions – net of reinsurance.

1 Opracowano na podstawie danych Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego przekazanych w dniu 10 września 2018 r.

Zakłady ubezpieczeń uzyskały w I półroczu br. przychody ogółem o 5,4% niższe niż przed rokiem, na co wpłynął spadek **przychodów z działalności lokacyjnej** (o 27,1% do 6,0 mld zł), przy wzroście **składki przypisanej brutto** (o 1,7% do 32,1 mld zł). **Koszty ogółem** wyniosły 29,3 mld zł, tj. o 6,1% mniej niż rok wcześniej (w dziale I notowano spadek o 21,0%, a w dziale II - wzrost o 10,6%). Łączny **wynik finansowy netto** zakładów ubezpieczeń wyniósł 3,8 mld zł i był wyższy o 0,2% niż w I półroczu ub. roku. **Wynik techniczny** ukształtował się na poziomie 2,8 mld zł, tj. zwiększył się o 7,2%.

Tablica 26. Składki przypisane brutto oraz odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w podziale na wybrane rodzaje ubezpieczeń

Table 26. Gross written premiums and gross claims paid by types of insurance

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Składki przypisane brutto <i>Gross written premiums</i>			Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto <i>Gross claims paid</i>		
	I-VI 2017	I-VI 2018		I-VI 2017	I-VI 2018	
	mln zł <i>mln zł</i>	I-VI 2017= =100		mln zł <i>mln zł</i>	I-VI 2017= =100	
DZIAŁ I <i>DIVISION I</i>						
Ogółem z działalności bezpośredniej <i>Total from direct activities</i>	12197,3	11140,5	91,3	10395,2	10832,3	104,2
w tym: <i>of which:</i>						
Ubezpieczenia na życie <i>Life insurance</i>	3690,1	3793,7	102,8	3026,9	2983,1	98,6
Ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym <i>Life insurance linked to capital insurance fund</i>	5666,6	4306,5	76,0	6087,9	6514,5	107,0
Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe <i>Accident and sickness insurance</i>	2721,4	2915,5	107,1	1184,6	1235,7	104,3
DZIAŁ II <i>DIVISION II</i>						
Ogółem z działalności bezpośredniej <i>Total of direct activities</i>	17945,5	19399,6	108,1	8966,3	9487,3	105,8
w tym: <i>of which:</i>						
Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe <i>Accident and sickness insurance</i>	955,1	1111,1	116,3	269,3	293,2	108,9
Ubezpieczenia casco pojazdów lądowych <i>Casco insurance of land vehicles</i>	3833,8	4219,4	110,1	2221,7	2422,9	109,1
Ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami <i>Insurance against fire and natural forces</i>	1782,3	1772,7	99,5	697,6	639,3	91,6
Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych <i>Insurance against other damage and loss of property</i>	1464,8	1784,0	121,8	396,4	632,0	159,5
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania pojazdów lądowych <i>Motor vehicle liability arising out of the possession of land vehicles</i>	7346,3	7690,7	104,7	4313,7	4424,7	102,6
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej <i>General third-party liability insurance</i>	1075,6	1184,0	110,1	463,9	455,4	98,2

Składka przypisana brutto z działalności bezpośredniej w I półroczu br. w ubezpieczeniach na życie wyniosła 11,1 mld zł (o 8,7% mniej niż w I półroczu ub. roku), a w ubezpieczeniach majątkowych 19,4 mld zł (odpowiednio więcej o 8,1%).

W strukturze składki przypisanej brutto z działalności bezpośredniej ogółem składka zakładów działu I stanowiła 36,5%, a zakładów działu II – 63,5%. W dziale I dominującą pozycję, pod względem wartości zebranej składki brutto (pomimo spadku wartości o 24,0% do 4,3 mld zł), nadal stanowiły ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Kolejną pozycję zajmowały ubezpieczenia na życie ze składką w wysokości 3,8 mld zł. Udział tych grup wyniósł odpowiednio 38,7% i 34,1% wartości składek przypisanych brutto tego działu. W dziale II największą pozycję (61,4% składek) stanowiły składki brutto zebrane z tytułu polis komunikacyjnych. Składki te zwiększyły się o 6,5% w skali roku i wyniosły 11,9 mld zł. Udział ubezpieczeń casco pojazdów lądowych w składce przypisanej brutto działu II wyniósł 21,7%, a ubezpieczeń obowiązkowych odpowiedzialności cywilnej wynikających z posiadania pojazdów mechanicznych 38,5%.

Wartość **odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto z działalności bezpośredniej** w ubezpieczeniach na życie zwiększyła się w porównaniu z I półroczem ub. roku o 4,2% do 10,8 mld zł, a w pozostałych ubezpieczeniach osobowych i majątkowych wzrosła o 5,8% do 9,5 mld zł.

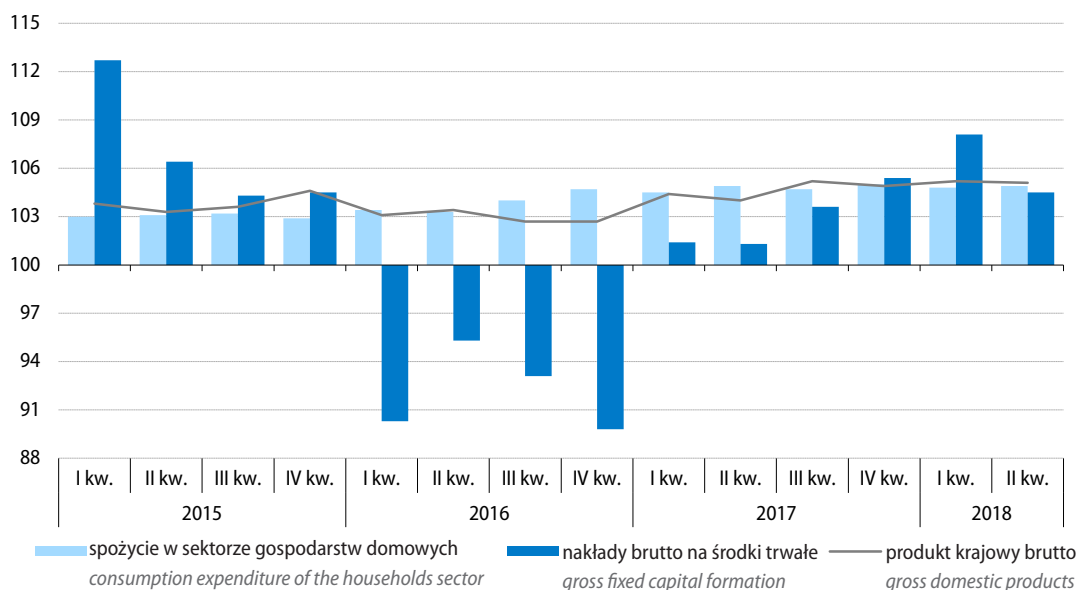
Produkt krajowy brutto

Gross domestic product

Według wstępnych danych w II kwartale br. **produkt krajowy brutto** niewyrównany sezonowo w ujęciu realnym wzrósł w skali roku o 5,1% (wobec wzrostu odpowiednio o 5,2% w I kwartale br.). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym realny wzrost PKB w skali roku wyniósł 5,0%, a w odniesieniu do poprzedniego kwartału - 1,0%.

Wykres 30. PKB, spożycie w sektorze gospodarstw domowych i nakłady brutto na środki trwałe analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 30. Gross domestic product, consumption expenditure of the households sector and gross fixed capital formation corresponding period of previous year=100

Głównym czynnikiem wzrostu gospodarczego w II kwartale br. był nadal popyt krajowy, przy czym jego wpływ zmniejszył się do 4,6 p.proc. (z 6,4 p.proc. w poprzednim kwartale). Oddziaływanie spożycia ogółem było pozytywne i wyniosło 3,7 p.proc. (z tego 2,9 p.proc. stanowił wpływ spożycia w sektorze gospodarstw domowych, a 0,8 p.proc. – spożycia publicznego). W wyniku dodatniego oddziaływania popytu inwestycyjnego (0,7 p.proc.) oraz przyrostu rzeczowych środków obrotowych (0,2 p.proc.), akumulacja brutto pozytywnie wpływała na wzrost PKB (0,9 p.proc. wobec 2,8 p.proc. w I kwartale br.). Dodatkowo oddziaływał również popyt zagraniczny (0,5 p.proc. wobec minus 1,2 p.proc. w poprzednim okresie).

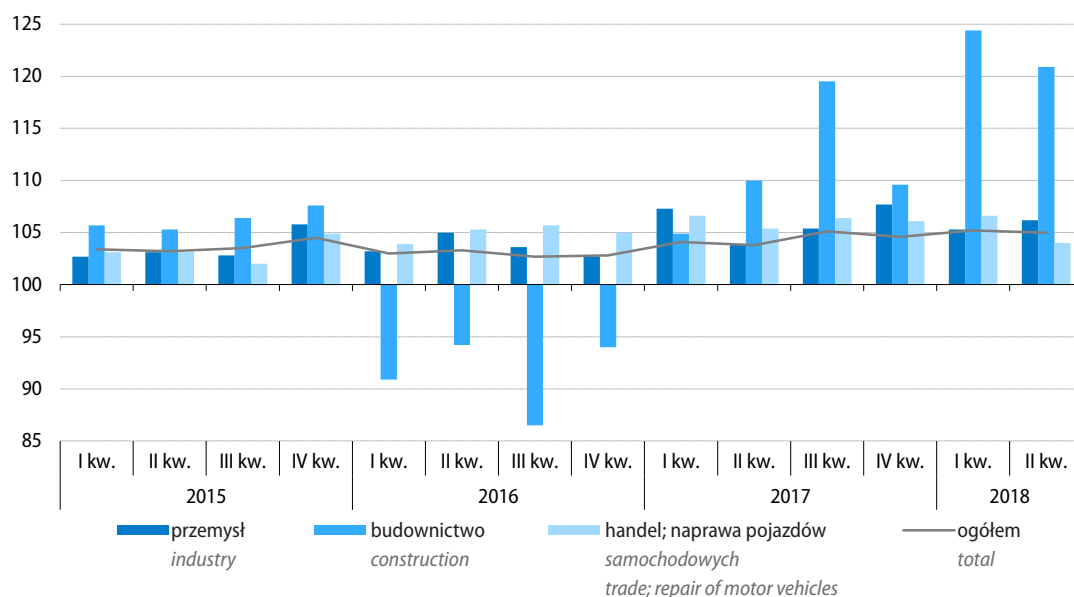
Popyt krajowy w II kwartale br. był wyższy niż przed rokiem o 4,8% (wobec wzrostu o 6,8% w poprzednim kwartale). Wzrost spożycia ogółem wyniósł 4,8% (w tym spożycie w sektorze gospodarstw domowych zwiększyło się o 4,9%, a spożycie publiczne – o 4,4%). Akumulacja brutto była o 4,9% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 21,0% w I kwartale br.), w tym nakłady brutto na środki trwałe zwiększyły się o 4,5%. **Stopa inwestycji**, podobnie jak przed rokiem, wyniosła 16,2% (wobec 12,2% w I kwartale br.).

Tempo wzrostu **eksportu** w II kwartale br. przyśpieszyło do 6,9% w skali roku, a **importu** – do 6,5% (w I kwartale br. wyniosło odpowiednio 1,1% oraz 3,5%).

Wykres 31. Wartość dodana brutto
analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 31. Gross value added
 corresponding period of previous year=100

Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej w II kwartale br. była wyższa niż przed rokiem o 5,0%. W przemyśle zwiększyła się ona o 6,2%, a w budownictwie o 20,9%. W handlu, naprawie pojazdów samochodowych wartość dodana brutto była wyższa niż przed rokiem o 4,0%, a w transporcie i gospodarce magazynowej – o 9,3%. Wzrost wystąpił także w działalności finansowej i ubezpieczeniowej (o 12,6%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 2,3%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej oraz administrowaniu i działalności wspierającej łącznie (o 1,9%), obsłudze rynku nieruchomości (o 1,2%), jak również w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych, edukacji, opiece zdrowotnej i pomocy społecznej łącznie (o 0,7%). Spadek notowano natomiast w informacji i komunikacji (o 5,4%).

Tablice
Tables

Tablica 27. Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju
Table 27. Selected indicators regarding the socio-economic situation of the country

Wyszczególnienie a – 2017 b – 2018		I	II	III	IV	V	VI
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ¹ w tys. osób	a	5960	5976	5982	5991	5990	6002
	b	6187	6197	6205	6212	6210	6222
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu) w tys. osób	a	1397	1383	1324	1253	1202	1152
	b	1134	1127	1092	1043	1002	968
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	a	8,5	8,4	8,0	7,6	7,3	7,0
	b	6,9	6,8	6,6	6,3	6,1	5,9
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ :							
w złotych							
	a	4277,32	4304,95	4577,86	4489,07	4390,99	4508,08
	b	4588,58	4599,72	4886,56	4840,44	4696,59	4848,16
poprzedni miesiąc=100	a	92,3	100,6	106,3	98,1	97,8	102,7
	b	92,3	100,2	106,2	99,1	97,0	103,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	104,3	104,0	105,2	104,1	105,4	106,0
	b	107,3	106,8	106,7	107,8	107,0	107,5
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ – analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100							
	a	102,6	101,8	103,1	102,1	103,4	104,5
	b	105,5	105,5	105,4	106,2	105,3	105,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta realna brutto:							
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	99,9	99,3	100,2	100,1	100,3	100,4
	b	100,5	100,9	103,0	102,6	102,5	102,5
rolników indywidualnych							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	98,6	98,0	99,7	99,5	99,4	99,7
	b	100,0	102,0	100,7	100,5	100,3	100,2
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych:							
poprzedni miesiąc=100							
	a	100,4	100,3	99,9	100,3	100,0	99,8
	b	100,3	99,8	99,9	100,5	100,2	100,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	101,7	102,2	102,0	102,0	101,9	101,5
	b	101,9	101,4	101,3	101,6	101,7	102,0
grudzień poprzedniego roku=100	a	100,4	100,7	100,7	100,9	101,0	100,8
	b	100,3	100,1	100,0	100,5	100,6	100,7
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu:							
poprzedni miesiąc=100							
	a	100,3	100,1	99,9	99,8	99,4	99,6
	b	100,1	99,8	100,6	100,3	101,3	100,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	104,0	104,5	104,8	104,2	102,4	101,8
	b	100,2	99,9	100,5	101,0	103,0	103,7
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej:							
poprzedni miesiąc=100							
	a	100,0	99,9	100,0	100,1	100,0	100,0
	b	100,1	100,1	100,3	100,3	100,3	100,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	100,3	100,3	100,4	100,4	100,4	100,3
	b	101,5	101,7	101,9	102,1	102,4	102,8

1 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

1 Data concern economic entities employing more than 9 persons.

VII	VIII	IX	X	XI	XII	Specification a – 2017 b – 2018	
6022	6026	6031	6036	6053	6065	a	Paid employment in the enterprise sector ¹ in thous. persons
6231	6229					b	
1140	1136	1117	1070	1068	1082	a	Registered unemployed persons (end of period) in thous. persons
962	959					b	
7,0	7,0	6,8	6,6	6,5	6,6	a	Unemployment rate (end of period) in %
5,9	5,8					b	
							Average monthly nominal gross wage and salary in the enterprise sector ¹ :
4501,52	4492,63	4473,06	4574,35	4610,79	4973,73	a	in zlotys
4825,02	4798,27					b	
99,9	99,8	99,6	102,3	100,8	107,9	a	previous month=100
99,5	99,4					b	
104,9	106,6	106,0	107,4	106,5	107,3	a	corresponding month of previous year=100
107,2	106,8					b	
103,2	104,8	103,9	105,4	104,1	105,3	a	Average monthly real gross wage and salary in the enterprise sector ¹ – corresponding month of previous year=100
105,1	104,6					b	
							Average monthly real gross retirement pay and pension: from non-agricultural social security system
100,1	100,2	99,7	100,8	101,4	100,2	a	corresponding month of previous year=100
102,4	102,7					b	
							of farmers
99,4	99,4	99,0	99,3	99,0	99,6	a	corresponding month of previous year=100
100,5	100,2					b	
							Price indices of consumer goods and services:
99,8	99,9	100,4	100,5	100,5	100,2	a	previous month=100
99,8	100,0					b	
101,7	101,8	102,2	102,1	102,5	102,1	a	corresponding month of previous year=100
102,0	102,0					b	
100,6	100,5	100,9	101,4	101,9	102,1	a	December of previous year=100
100,6	100,5					b	
							Price indices of sold production of industry:
100,3	100,4	100,5	100,3	100,0	99,7	a	previous month=100
100,1	100,0					b	
102,2	103,0	103,2	103,0	101,8	100,3	a	corresponding month of previous year=100
103,4	103,0					b	
							Price indices of construction and assembly production:
100,1	100,2	100,3	100,3	100,3	100,2	a	previous month=100
100,3	100,3					b	
100,3	100,4	100,7	101,0	101,2	101,4	a	corresponding month of previous year=100
103,1	103,2					b	

Tablica 27. Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju (dok.)

Table 27. Selected indicators regarding the socio-economic situation of the country (cont.)

Wyszczególnienie a – 2017 b – 2018		I	II	III	IV	V	VI
Produkcja sprzedana przemysłu ¹ (ceny stałe ²):							
poprzedni miesiąc=100	a	98,5	98,9	117,4	86,7	105,4	102,6
	b	104,1	97,7	111,2	93,2	101,4	104,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	109,3	101,2	111,0	99,5	109,2	104,4
	b	108,7	107,3	101,6	109,3	105,2	106,7
Produkcja budowlano-montażowa ¹ (ceny stałe ²):							
poprzedni miesiąc=100	a	35,3	106,0	149,4	98,0	112,0	116,7
	b	42,2	103,3	132,1	101,0	112,9	120,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	102,0	94,7	117,1	104,4	108,3	111,6
	b	134,7	131,3	116,1	119,7	120,7	124,7
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	a	15330	26831	40503	51799	65440	78286
	b	15024	29959	44797	58666	70637	82957
Sprzedaż detaliczna towarów ¹ (ceny stałe ³):							
poprzedni miesiąc=100	a	77,7	97,2	116,5	98,6	100,0	101,6
	b	79,5	97,2	117,9	94,1	102,2	103,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	109,5	105,2	107,9	106,7	107,4	105,8
	b	107,7	107,7	108,8	104,0	106,1	108,2
Wynik budżetu państwa – od początku roku (w mln zł)	a	6749,9	856,1	-2284,3	-982,7	-160,6	5860,4
	b	8562,2	4460,8	3127,6	9325,2	9585,3	9535,5
Średnie kursy walut w zł – NBP:							
100 dolarów amerykańskich	a	411,66	404,87	401,84	395,62	380,70	375,04
	b	341,41	337,01	341,58	341,88	361,83	368,76
100 euro	a	437,06	430,97	429,21	423,85	420,40	420,83
	b	416,36	416,83	421,01	419,48	428,20	430,54
100 franków szwajcarskich	a	407,92	404,24	400,88	395,34	385,80	387,08
	b	355,11	361,15	360,62	353,05	362,83	372,70
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:							
eksport	a	69974,7	69859,4	81906,1	69386,2	73349,9	73532,7
	b	73816,2	71112,1	79928,6	75426,9	76791,9	79859,9
import	a	68046,9	70594,0	79963,6	67528,4	73731,0	73888,5
	b	75491,9	73101,7	81053,4	75136,7	76059,9	80980,4
saldo	a	1927,8	-734,6	1942,5	1857,8	-381,1	-355,8
	b	-1675,7	-1989,6	-1124,8	290,2	732,0	-1120,5

1 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Średnie ceny bieżące z 2015 r. 3 Ceny bieżące z okresu poprzedniego. 4 Data concern economic entities employing more than 9 persons. 2 The average current prices from 2015. 3 The current prices from the period preceding

VII	VIII	IX	X	XI	XII	Specification a – 2017 b – 2018	
							<i>Sold production of industry¹ (constant prices²):</i>
91,6	105,8	105,7	105,0	98,9	90,0	a	<i>previous month=100</i>
94,6	100,8					b	
106,2	108,8	104,4	112,3	109,2	102,8	a	<i>corresponding month of previous year=100</i>
110,3	105,0					b	
							<i>Construction and assembly production¹ (constant prices²):</i>
103,5	100,4	110,8	102,5	105,0	127,0	a	<i>previous month=100</i>
98,5	101,6					b	
119,8	123,6	115,3	120,2	119,9	112,8	a	<i>corresponding month of previous year=100</i>
118,7	120,0					b	
95620	110024	124234	141643	159772	178342	a	<i>Dwellings completed (from the beginning of year)</i>
98209	114802					b	
							<i>Retail sales of goods¹ (constant prices³):</i>
101,2	101,5	99,1	102,5	98,1	116,6	a	<i>previous month=100</i>
100,2	101,2					b	
106,8	106,9	107,5	107,1	108,8	105,2	a	<i>corresponding month of previous year=100</i>
107,1	106,7					b	
2351,6	4888,0	3775,1	2669,3	-2412,4	-25353,8	a	<i>State budget balance – from the beginning of year (in mln zł)</i>
-858,7	.					b	
							<i>Average exchange rates in zł – National Bank of Poland:</i>
368,05	361,27	357,99	363,03	360,31	354,82	a	<i>100 USD</i>
370,95	371,75					b	
423,61	426,65	427,02	426,68	422,93	420,16	a	<i>100 EUR</i>
433,01	428,73					b	
382,91	374,71	372,20	369,68	363,28	359,38	a	<i>100 CHF</i>
372,63	375,66					b	
							<i>Foreign trade⁴ in mln zł:</i>
68273,5	69986,4	78286,7	81190,5	80209,6	66663,8	a	<i>exports</i>
73371,3	.					b	
69157,7	68947,2	76558,7	79556,7	79913,2	72192,4	a	<i>imports</i>
75574,6	.					b	
-884,2	1039,2	1728,0	1633,8	296,3	-5528,6	a	<i>balance</i>
-2203,3	.					b	

poprzedzającego okres badany. 4 Od stycznia 2017 r. – dane wstępne.
the surveyed period. 4 Since January 2017 – preliminary data.

Tablica 28. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Table 28. Main macroeconomic indicators

A. Unia Europejska

A. European Union

Wyszczególnienie Specification	PKB GDP			Handel zagraniczny Foreign trade				Zharmonizowana stopa bezrobocia ^a Harmonized unemployment rate ^a		
	2017	2018		I–VI 2018	I–VI 2017	VII 2017	2018			
		I kwartał ^d 1st quarter ^d	II kwartał ^d 2nd quarter ^d				VI	VII		
	zmiana w % w skali roku annual change in %				w mld EUR in bn EUR		w % in %			
UE–28	2,4	2,3	2,1	.	.	.	.	7,6	6,9	6,8
Strefa euro – 19	2,4	2,4	2,1	.	.	.	.	9,1	8,2	8,2
Austria	3,0	3,4	3,0	5,5	5,4	-3,1	-3,0	5,4	4,7	4,9
Belgia	1,7	1,5	1,4	2,5	2,6	8,7	8,8	7,2	6,0	6,2
Bułgaria	3,6	3,6	3,4	1,7	6,7	-2,5	-1,7	6,2	4,8	4,8
Chorwacja	2,9	2,6	2,8	3,4	6,6	-4,6	-4,1	10,9	9,0	8,8
Cypr	4,2	4,1	3,9	63,8	17,9	-2,0	-2,3	10,7	7,9	7,7
Czechy	4,3	4,1	2,4	6,5	7,5	9,1	9,2	2,8	2,4	2,3
Dania	2,3	-0,8	0,6	0,2	8,4	1,6	5,0	5,8	5,0	5,0
Estonia	4,9	3,6	3,7	9,9	8,0	-1,1	-1,1	6,1	5,0	.
Finlandia	2,8	2,7	2,5	6,7	5,4	-0,5	-0,8	8,5	7,6	7,6
Francja	2,2	2,1	1,7	3,2	2,8	-42,3	-42,0	9,6	9,1	9,2
Grecja	1,4	2,5	1,8	15,8	4,6	-10,5	-11,6	20,9	19,1	.
Hiszpania	3,0	3,0	2,7	2,3	4,6	-16,1	-12,2	16,9	15,2	15,1
Holandia	2,9	3,1	2,8	4,2	6,4	31,1	35,0	4,8	3,9	3,8
Irlandia	7,2	10,2	9,1	9,5	5,4	26,5	22,7	6,7	5,8	5,8
Litwa	3,8	3,6	3,8	6,4	8,4	-1,5	-1,2	6,9	5,8	6,3
Luksemburg	2,3	5,1	.	-0,3	-2,4	-3,0	-3,2	5,6	5,1	5,1
Łotwa	4,5	4,9	4,4	9,6	7,6	-1,2	-1,2	8,8	7,7	7,6
Malta	6,7	4,7	5,7	20,4	-0,1	-1,5	-1,7	4,6	3,9	4,0
Niemcy	2,2	2,0	1,9	4,0	4,8	124,3	123,3	3,7	3,4	3,4
Polska	4,6	5,0	5,0	6,1	8,2	-1,2	0,9	4,9	3,6	3,5
Portugalia	2,7	2,1	2,3	6,6	8,7	-7,6	-6,5	8,9	6,8	6,8
Rumunia	6,9	4,3	4,2	9,5	9,7	-6,5	-5,8	5,0	4,2	4,2
Słowacja	3,4	3,8 ^a	3,9 ^a	6,7	6,7	0,8	0,8	8,0	6,8	6,8
Słowenia	4,9	4,9	4,3	11,2	11,5	1,1	1,0	6,6	5,7	5,8
Szwecja	2,1	2,8	2,4	3,2	6,0	-1,6	0,3	7,0	6,3	6,4
Węgry	4,0	4,7	4,6	5,7	7,0	2,9	3,4	4,3	3,6	.
Wielka Brytania	1,7	1,2	1,3	2,4	-1,7	-77,0	-86,5	4,3	4,0	.
Włochy	1,5	1,4	1,2	3,7	4,1	19,1	19,1	11,5	10,8	10,4

a Dane wyrównane sezonowo. b Dane wyrównane dniami roboczymi. c Obejmuje sekcje: górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe oraz f I kw. 2018 r. g II kw. 2018 r. h I kw. 2017 r.

a Data seasonally adjusted. b Data adjusted by working days. c Include sections: mining and quarrying; manufacturing and electricity, gas, steam and air

Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych <i>Harmonized Indices of Consumer Prices</i>			Produkcja przemysłowa ^{bc} <i>Industrial production^{bc}</i>			Produkcja w budownictwie ^b <i>Production in construction^b</i>			Wyszczególnienie <i>Specification</i>
VIII 2017	2018		VII 2017	2018		VII 2017	2018		
	VII	VIII		VI	VII		VI	VII	
zmiana w % w skali roku <i>annual change in %</i>									
1,7	2,2	2,1	3,5	2,5	0,8	4,3	3,0	3,9	EU-28
1,5	2,1	2,0	3,9	2,3	-0,1	2,6	3,0	2,6	Euro area- 19
2,1	2,3	2,3	7,3	4,6	.	7,0	7,7	.	<i>Austria</i>
2,0	2,7	2,6	3,7	-2,1	.	-0,8	2,4	4,3	<i>Belgium</i>
0,7	3,6	3,7	4,6	3,6	0,9	8,8	-2,9	1,0	<i>Bulgaria</i>
1,5	2,2	2,1	2,5	3,1	-0,8	2,6 ^e	1,7 ^f	4,2 ^g	<i>Croatia</i>
0,5	1,4	1,7	9,9	9,4	.	45,5 ^h	5,1 ^f	.	<i>Cyprus</i>
2,4	2,2	2,4	4,9	6,6	6,7	3,1	6,9	14,2	<i>Czech Republic</i>
1,5	0,9	0,8	-3,0	-0,5	5,5	4,6	9,0	.	<i>Denmark</i>
4,2	3,3	3,5	5,0	2,3	3,7	17,5 ^e	21,0 ^f	20,1 ^g	<i>Estonia</i>
0,8	1,4	1,4	0,4	5,8	3,3	4,2	5,5	.	<i>Finland</i>
1,0	2,6	2,6	3,7	1,8	1,8	2,0	2,0	0,4	<i>France</i>
0,6	0,8	0,9	3,4	1,2	2,0	-4,6 ^e	-0,8 ^f	-4,2 ^g	<i>Greece</i>
2,0	2,3	2,2	2,5	0,4	0,1	3,3	1,7	-4,1	<i>Spain</i>
1,5	1,9	2,1	4,8	-0,3	-2,1	6,0	7,6	7,9	<i>Netherlands</i>
0,4	1,0	0,9	-0,8	9,2	-6,2	11,6 ^e	13,8 ^f	13,3 ^g	<i>Ireland</i>
4,6	2,3	1,8	5,5	5,4	4,1	6,9 ^e	18,8 ^f	17,5 ^g	<i>Lithuania</i>
2,3	2,5	2,4	1,7	-2,3	0,6	0,4	3,5	.	<i>Luxembourg</i>
3,2	2,7	2,8	8,8	0,4	3,6	15,6 ^e	35,9 ^f	31,7 ^g	<i>Latvia</i>
1,2	2,1	2,4	-0,2	2,4	-6,4	12,1 ^e	9,6 ^f	6,9 ^g	<i>Malta</i>
1,8	2,1	1,9	4,2	2,9	0,6	2,8	1,2	4,0	<i>Germany</i>
1,4	1,4	1,4	6,3	6,7	7,9	19,7	24,2	16,6	Poland
1,3	2,2	1,3	5,6	-0,3	-1,1	1,2	3,9	3,2	<i>Portugal</i>
0,6	4,3	4,7	7,7	6,2	3,5	1,2	-0,4	-17,4	<i>Romania</i>
1,6	2,6	2,9	6,5	2,2	1,9	14,0	4,2	7,0	<i>Slovakia</i>
1,4	2,1	2,0	6,7	6,3	5,9	10,4	8,2	26,3	<i>Slovenia</i>
2,2	2,2	2,1	4,3	5,1	0,5	11,4	-0,2	2,7	<i>Sweden</i>
2,7	3,4	3,4	0,4	3,1	3,9	18,4	28,3	38,0	<i>Hungary</i>
2,9	2,5	.	1,2	1,3	1,4	6,3	1,0	5,9	<i>United Kingdom</i>
1,4	1,9	1,6	4,4	1,4	-1,3	-0,2	3,9	2,6	<i>Italy</i>

wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. d Dane wyrównane sezonowo oraz dniami roboczymi. e II kw. 2017 r.

conditioning supply. d Data seasonally adjusted and adjusted by working days. e 2nd quarter 2017. f 1st quarter 2018. g 2nd quarter 2018. h 1st quarter 2017.

Tablica 28. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (dok.)
Table 28. Main macroeconomic indicators (cont.)
B. OECD i wybrane kraje świata
B. OECD and selected countries

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	PKB ^{ab} <i>GDP^{ab}</i>			Handel zagraniczny <i>Foreign trade</i>				Zharmonizowana stopa bezrobocia ^a <i>Harmonized unemployment rate^a</i>		
				eksport <i>exports</i>	import <i>imports</i>	saldo <i>balance</i>				
	2017	2018		I–VI 2018		I–VI 2017	VII 2017	2018		
		I kwartał <i>1st quarter</i>	II kwartał <i>2nd quarter</i>					VI	VII	
zmiana w % w skali roku <i>annual change in %</i>				w mld USD <i>in bn USD</i>				w % <i>in %</i>		
OECD	2,5	2,6	2,5	.	.	.	-267,1	5,7	5,3	5,3
w tym:										
Australia	2,3	3,2	3,4	11,0	12,3	12,6	12,5	5,6	5,4	5,3
Chile	1,5	5,1	5,0	21,9	15,6	4,1	1,7	6,4	7,0	.
Islandia	3,6	4,1	6,9	.	.	.	-0,8	2,7	2,8	2,8
Izrael	3,3	4,5	4,0	4,5	23,6	-12,3	-5,9	4,1	4,0	4,2
Japonia	1,7	1,1	1,3	9,7	11,5	5,0	9,9	2,8	2,4	2,5
Kanada	3,0	2,3	1,9	7,1	9,6	-6,7	-1,4	6,3	6,0	5,8
Korea Południowa	3,1	2,8	2,8	6,5	13,3	30,9	44,2	3,5	3,7	3,8
Meksyk	2,0	2,3	1,6	11,3	11,8	-6,1	-4,4	3,2	3,4	3,3
Norwegia	2,0	1,8	1,5	18,5	17,5	14,5	11,9	4,2	3,9	.
Nowa Zelandia	2,8	2,7	.	8,0	13,2	-2,1	-1,0	4,8 ^c	4,4 ^d	4,5 ^e
Stany Zjednoczone	2,3	2,6	2,9	10,0	8,9	-418,1	-391,9	4,3	4,0	3,9
Szwajcaria	1,1	2,4	.	10,5	17,2	14,9	18,9	4,7 ^c	4,9 ^d	4,9 ^e
Turcja	7,4	7,2	5,5	6,1	13,6	-41,8	-31,8	11,0	.	.
Białoruś	2,4	5,2	.	19,4	20,6	-2,4	-1,9	0,7 ^g	0,4 ^g	0,4 ^g
Brazylia	1,0	1,2	1,0	6,2	17,8	30,2	36,5	.	.	.
Chiny	6,8	6,8	6,7	13,4	19,1	185,0	209,3	.	.	.
Indie	6,2	7,5	8,0	11,0	12,8	-92,1	-79,5	.	.	.
Południowa Afryka	1,3	1,4	0,5	8,7	14,6	-0,2	2,1	27,3 ^f	26,4 ^d	.
Rosja	1,5	1,3	1,9	27,3	13,6	87,5	56,4	5,3 ^c	4,8 ^d	4,8 ^e
Ukraina ^h	2,5	3,1	.	12,7	14,5	-2,7	-1,9	10,5 ^f	.	.

a Dane wyrównane sezonowo. b Dane na podstawie SNA 2008. c II kw. 2017 r. d I kw. 2018 r. e II kw. 2018 r. f I kw. 2017 r. g Rejestrowana stopa

U w a g a. Przeliczeń danych dotyczących handlu zagranicznego w oparciu o dane zawarte w bazie Eurostatu i OECD dokonano w Departamencie Źródło: EUROSTAT, OECD, BELSTAT, ROSSTAT, UKRSTAT, GUS — dane pobrano w dn. 20.09.2018 r.

a Data seasonally adjusted. b On the basis of SNA 2008. c 2nd quarter 2017. d 1st quarter 2018. e 2nd quarter 2018. f 1st quarter 2017. g Registered unemployment

N o t e. Data computation was based on data extracted from the Eurostat and OECD databases and prepared in the Statistical Products Department Source: EUROSTAT, OECD, BELSTAT, ROSSTAT, UKRSTAT, Statistics Poland — data were downloaded on 20.09.2018.

Wskaźnik cen konsumpcyjnych (CPI) <i>Consumer Prices Index (CPI)</i>			Produkcja przemysłowa ^a <i>Industrial production^a</i>			Produkcja w budownictwie ^a <i>Production in construction^a</i>			Wyszczególnienie <i>Specification</i>
VIII 2017	2018		VII 2017	2018		VII 2017	2018		
	VI	VIII		VI	VII		VI	VII	
zmiana w % w skali roku <i>annual change in %</i>									
2,2	2,9	.	3,5	2,8	.	3,8	5,2	.	OECD
									<i>of which:</i>
1,9 ^c	1,9 ^d	2,1 ^e	1,3 ^c	4,5 ^d	3,4 ^e	-1,1 ^c	4,5 ^d	5,5 ^e	Australia
1,9	2,7	2,6	3,6	5,5	-1,4	25,0	-14,5	-23,2	Chile
1,7	2,7	.	-2,5	.	.	12,0	.	.	Iceland
-0,1	1,4	1,2	2,8	1,5	.	6,1 ^f	-5,7 ^d	.	Israel
0,7	0,9	.	4,9	0,8	.	4,5	-3,5	.	Japan
1,4	3,0	.	5,4	2,8	.	4,9	4,1	.	Canada
2,6	1,5	1,4	1,5	1,6	1,0	13,0	-6,3	-6,9	South Korea
6,7	4,8	.	.	.	.	-1,7	0,8	.	Mexico
1,3	3,0	3,4	2,0	2,4	.	5,4 ^c	2,7 ^d	2,2 ^e	Norway
1,7 ^c	1,1 ^d	1,5 ^e	1,8 ^f	1,3 ^d	.	3,9 ^f	2,4 ^d	.	New Zealand
1,9	2,9	2,7	1,4	4,0	4,2	2,6	7,2	8,2	United States
0,5	1,2	1,2	3,4 ^c	.	.	0,9 ^f	-0,3 ^d	.	Switzerland
10,7	15,8	17,9	14,6	3,2	.	.	.	.	Turkey
5,3	4,1	5,0	.	5,3	5,7	.	.	.	Belarus
2,5	4,5	4,2	2,2	3,9	3,1	-6,2	5,3	0,9	Brazil
1,8	2,1	2,3	.	.	.	.	.	.	China
2,5	5,6	.	1,1	7,4	.	.	.	.	India
4,6	5,0	.	.	.	.	16,9	-34,1	.	South Africa
3,3	2,5	.	0,7	2,3	3,6	-13,7 ^c	55,5 ^d	-0,5 ^e	Russia
16,2	8,9	9,0	-1,6	2,2	2,9	17,3	2,2	10,6	Ukraine ^h

bezrobocia. ^h Dane nie obejmują czasowo okupowanego terytorium Autonomicznej Republiki Krymu i miasta Sewastopol.

Opracowań Statystycznych GUS.

rate. ^h Excluding the temporarily occupied territory of the Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol.

of Statistics Poland.